העט

תרז - דקה אחרי שנורתה - מורדת מכנף ה„סבנה" כשהיא מכוסה בדם

תירצה המפוצצת

קורא יקר,

אין מחמאה גדולה יותר שאפשר לחלוק לאדם, מאשר לכתוב עליו ספר. אפילו כשזה ספר של השמצות. כי הכותב אומר, למעשה: הנה אדם חשוב, מעניין, שרבים ירצו לקרוא אודותיו, ושעל כן כדאי לטרוח ולחבר עליו ספר.

מבחינה זו, אין אורי אבנרי יכול להתלונן. כבר נכתבו עליו שלושה ספרים, והשבוע הגיע לידי הרביעי.

בניגוד לשלושת קודמיו, הוא לא נכתב בעברית, למען הקורא הישראלי. זהו ספר ערבי, הכתוב למען העולם הערבי.

„הציונות החדשה" של אבנרי

זהו ספר מרשים למדי בגודלו, בעל 189 עמודים. שמו „אורי אבנרי — או הציונות החדשה". כתב אותו אחד כמיל מנצור, והוא הוצא לאור על־ידי „אירגון השיחרור הפלסטיני, מרכז החקר, רחוב קולומבני פינת רחוב סאדאת, ביירות, לבנון."

סמל האירגון — מפה של ארץ־ישראל המערבית — מעטרת את הכריכה.

הספר כתוב ברצינות רבה. הוא פותח בביוגרפיה של אבנרי (הלקוחה מן הפרק האוטו־ביוגרפי בספרו מלחמת היום השביעי), ומוסר כימעט במדוייק מובאות ארוכות על רעיונותיו המדיניים, הלקוחות מהעולם הזה, מספריו, ממאמריו, מראיונות עימו שפורסמו ברחבי העולם.

אחר־כך מתווכח מנצור עם רעיונות אלה. הוא משתדל להוכיח כי „הצדק" של אבנרי הוא „צדק ישראלי", המעניק אמנם לעם הפלסטיני מדינה משלו, בחלק של הארץ, אך השולל ממנו את זכותו הלאומית האמיתית — והיא להקים בכל הארץ פלסטין פלורליסטית מאוחדת. כלומר: התוכנית של פתח, להקמת מדינה איחודית שתיקרא „פלסטין", ושבה יחיו יחד „מוסלמים, נוצרים ויהודים", כאזרחים שווי־זכויות. למעשה מעמיד מנצור זו מול זו את שתי התוכניות, זו של פתח וזו של אבנרי.

מנצור טוען כי „תוכנית אבנרי", שנועדה להביא להשתלבות ישראל העצמאית במרחב שמי מלוכד, באה למעשה להנציח את העליונות הטכנולוגית של ישראל, ואת הפיגור של עמי־ערב. זוהי ציונות חדשה, נבונה ומתוחכמת יותר. אין הוא שוכח להזכיר כי אבנרי תמך בהחלטה הישראלית לפתוח במלחמת ששת הימים. הוא גם טוען כי ערב הבחירות תקף אבנרי ברחוב הערבי את רק"ח, תחת להתקיף את הימין.

המחבר מציין כי אבנרי מהווה תופעה מיוחדת בישראל, אדם מתון בים של קיצוניות ישראלית, אך פוסל אותו כשותף לדו־שיח עם אירגוני הפידאיון.

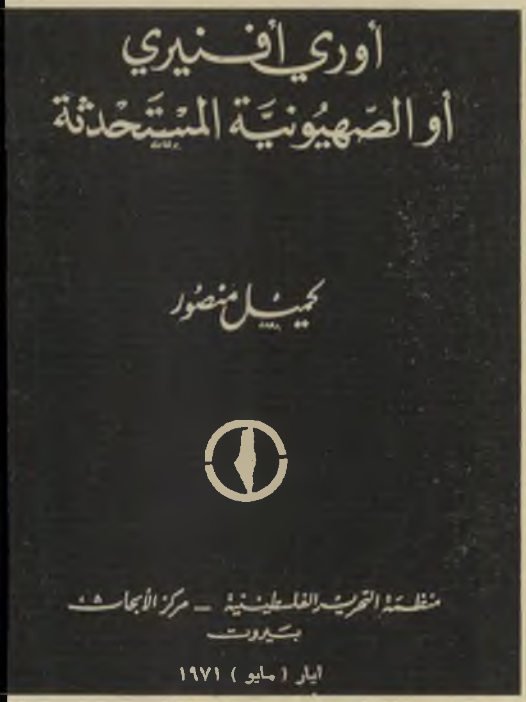

שער הספר על אבנרי
מדוע נזעק פתח?

קרב אקדחים ורעיונות

אפשר לברך על ספר כזה, המעיד על ההכרה הגוברת בקרב הפלסטינים, ואף הקיצוניים שבהם, להכיר את ישראל ולהבין את הכוחות הפועלים בה.

אבל החשיבות האמיתית של הספר טמונה בעצם העובדה שאנשי פתח (השולטים באירגון השיחרור הפלסטיני) סברו שיש צורך לחבר ספר כזה ולהוציאו לאור.

הם לא היו עושים זאת, לולא היו משוכנעים שרעיונות אבנרי — וביחוד הרעיון של שלום ושיתוף־פעולה בין מדינת ישראל ומדינה פלסטינית, שתקום בחלק הערבי של הארץ — מכים עתה גלים בלב רבים מבין המשכילים הפלסטינים הצעירים. נסיונו של כמיל מנצור להתמודד עם רעיון זה, לנתח אותו ולהשיב עליו ברצינות (ולא בדרך של השמצה פרועה או דמגוגיה פשטנית), מוכיח שהולכים ורבים התומכים בו בעם הפלסטיני, ובעולם הערבי כולו.

בשבוע שבו אנשי „ספטמבר השחור" יצרו סנסציה עולמית, כדאי לזכור שיש גם תהליכים עמוקים יותר. יתכן כי ברבות הימים יתגלה שהמאבק המכריע לא היה בין אקדח לאקדח, אלא בין רעיונות הכובשים לבבות של בני־אדם ועמים.

אורי אבנרי [חתימה]

I.V.I. STUDIO SCHOOL
בית ספר
לבימוי והפקת טלויזיה

מכריז על תחילת הרשמה לקורס
בימוי והפקת טלוויזיה

הקורס כולל: —

תפעול סטודיו
צילום
הקלטה — על וידאו טייפ
מערכת פיקוח — בימוי
תפעול מערכות טלוויזיה — במעגל סגור

הלימודים יתנהלו בסטודיו לטלוויזיה
הקורס הראשון יפתח בקיץ הקרוב

לקבלת פרטים נוספים
גזור ושלח את התלוש הרצ"ב

גזור ושלח ....

לכבוד
INTERNATIONAL VIDEO OF ISRAEL L'TD.
בית אמריקה, שד' שאול המלך 33
ת. ד. 33084, תל־אביב

ברצוני לקבל פרטים נוספים אודות:
קורס ערב או קורס בוקר (מחק את המיותר)

שם .... משפחה .... גיל ....

כתובת ....

8 סימנים
28 צירופים אפשריים
9 סימנים
84 צירופים אפשריים
10 סימנים
210 צירופים אפשריים

סיכויים גדולים יותר בטפסים שיטתיים

פרטים
בכל תחנות האיסוף של
לוטו

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134, תא־דואר 136 • מען מברקי: עולמפרס • „הדפוס החדש" בע"מ, ת"א, רח' בן־אביגדור • הפצה: גד בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

חתיכות עלית

נגה חתיכה מתוקה מצופה שוקולד חלב מעולה.

טעמי חתיכה העשויה מאורז קלוי מצופה שכבת טופי דקה ושוקולד מעולה.

אגוזי חתיכה העשויה מאגוזים שלמים וקרמל ומצופה בשוקולד מובחר.

פלא חתיכת קוקוס מצופה שוקולד חלב עשיר.

כולן חתיכות הראויות להתכבד בהן ואפשר לחטוף אותן בכל הזדמנות, במקום ארוחת צהריים, בהפסקת התה, בקולנוע וליד הטלוויזיה. כולן טעימות להפליא כמו כל מוצרי העילית של **עלית**

תשקיף

בן־אהרן

יחזור בו מהתפטרותו

לפי כל הסימנים, ייאלץ מזכ״ל ההסתדרות, יצחק בן־אהרן, להיכנע ללחץ המופעל עליו, לחזור בו מהתפטרותו.

במישור המפלגתי־סיעתי, מפעילים עליו אנשי אחדות־העבודה לחץ אולטימטיבי ממש, מבהירים לו שאם יתפטר סופית, יהיה זה גם קרע סופי בינו ובין סיעתו, מכיוון שבגלל התפטרותו, תאבד אחדות־העבודה את אחת מעמדות־הכוח המרכזיות שלה.

במישור הממשלתי, מתנגדים אפילו יריביו של בן־אהרן להתפטרותו בשעה זו דווקא. למרות שרבים מחבריו של בן־אהרן בצמרת העבודה היו רוצים שיסתלק, לא נוח להם שיעשה זאת דווקא בשעה זו ועל הרקע הנוכחי. במיוחד נכון הדבר לגבי שר העבודה יוסף אלמוגי. אלמוגי אמנם מתכוון להיות מזכיר ההסתדרות, אבל אין הוא רוצה לקבל את תפקידו בנסיבות הנוכחיות, מהן ישתמע שהוא הדיח את בן־אהרן.

אלמוגי מתכוון לקבל את התפקיד אחרי הבחירות הקרובות. גם אם הבלתי צפוי יתרחש, ובן־אהרן יעמוד בהתפטרותו, לא יקבל על עצמו אלמוגי את התפקיד כעת.

הסיבה המיידית ששברה את בן־אהרן, גרמה להודעת ההתפטרות שלו, היתה שיחה טלפונית שהוא ראה בה עלבון אישי: אחרי שאלמוגי נכשל בתיווכו במשבר ענף השימורים, ושיכנע את ראש־הממשלה לקחת את העניין לידיה, היה זה אלמוגי, ולא גולדה עצמה, שהזמין את בן־אהרן לישיבה המכרעת.

מכיוון שמזכ״ל ההסתדרות הרגיש ממילא שאלמוגי גונב ממנו את ההצגה, במשבר השימורים שבו ראה בן־אהרן נושא מצויין למאבק, העלתה אי־הזמנתו על־ידי ראש־הממשלה את כעסו לשיא.

מאבק נגד

האופוזיציה במפ״ם

האופוזיציה במפ״ם, שתגביר את פעולו־

מסע נגד הדלפות

במוסד ממלכתי

שינוי קיצוני ביחס לחופש מסירת המידע חל לאחרונה באחד המוסדות הממלכתיים. מנכ״ל אותו מוסד, שמונה לא מכבר לתפקידו, אינו הולך בדרכם של המנכ״לים הקודמים שאיפשרו לכפופים להם להידבר בחופשיות עם עיתונאים ואישי ציבור.

השינוי מתבטא בפתיחת מסע נגד הדלפות, תוך שימוש באמצעים שונים, כולל האזנות, כדי למנוע מעובדי באותו מוסד מסירת מידע והערכות. לא מן הנמנע כי כתוצאה מהמסע נגד ההדלפות, צפוייה גם עריפת ראשים באותו מוסד.

תיה לקראת ועידת המפלגה בנובמבר תיתקל בהתנגדות חריפה ובנסיונות הדחה מצד נאמניו של יעקב חזן בקיבוץ הארצי ובמפלגה ושרי מפ״ם, נתן פלד וויקטור שם־טוב בממשלה.

החלטתם של חברי מפ״ם בתנועה לשלום וביטחון להצטרף לעצרת ההפגנה נגד ההתנחלויות בכיכר מלכי ישראל בתל־אביב, תגרום לסערת רוחות בצמרת

מפ״ם, ששיתקה לחלוטין את פעולות המחאה של חבריה בקיבוצי הדרום. בעצרת, ישתתפו פרופסור יהושע אריאלי, ח״כ אורי אבנרי, אל״מ (מ.) מאיר פעיל וחברי מפ״ם דב בר־ניר, לטיף דורי ופעילי כנס ניר־עוז של קיבוצי השומר־הצעיר. צפוייה השתתפות רבה של חברי מפ״ם מהשורה וחברי הקיבוץ הארצי והתנועה החינוכית.

הרכבת המפלגתית

עולה על סבידור

בסיעת חרות במועצת עיריית תל־אביב מתגבשת התנגדות מוחלטת להצגת מועמדותו של יו״ר סיעת גח״ל במועצת העירייה הנוכחית, מנחם סבידור, כראש הרשימה בבחירות הבאות.

אנשי חרות בסיעת גח״ל טוענים כי סבידור הזיק יותר מאשר הועיל לסיעה. עזר וייצמן כבר דחה הצעה לעמוד בראש הרשימה בבחירות הבאות.

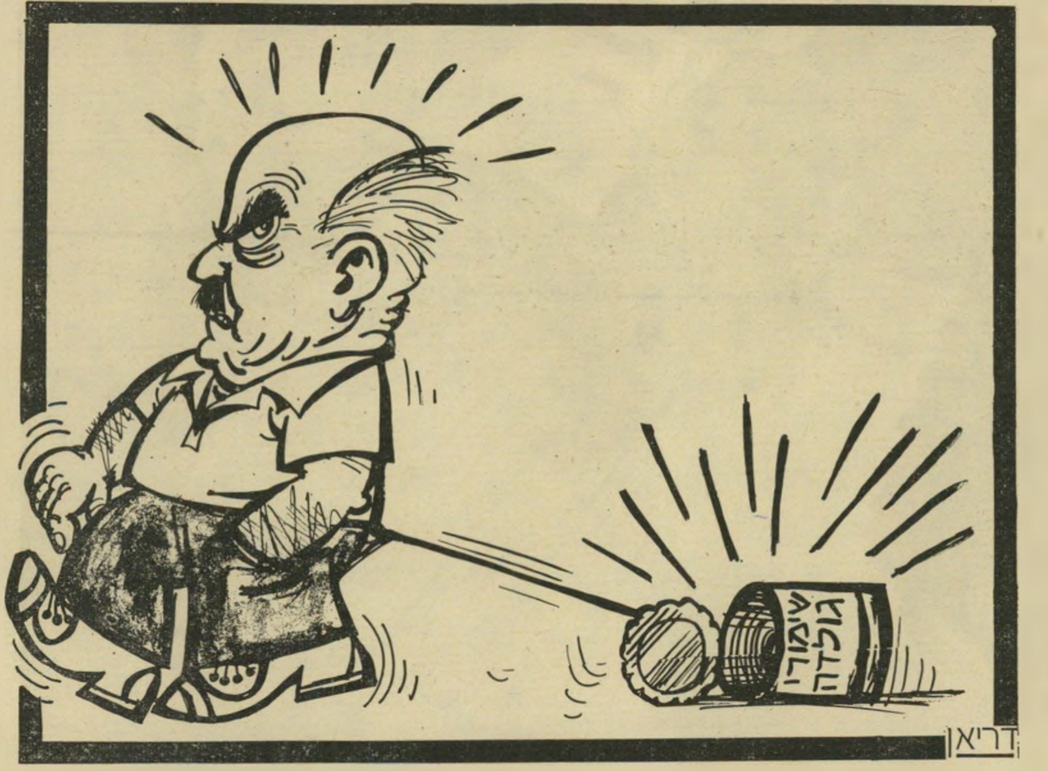

פרס לוחץ

לריאורגניזציה

מנוי וגמור עם שר־התחבורה שמעון פרס וסגנו, גד יעקובי, שלא להיכנע ללחצים הרבים המופעלים עליהם ולבצע את תוכניתם בקשר לריאורגניזציה בקווי התחבורה הציבורית, תוך העברת חלק מהקווים השייכים כיום לקואופרטיב אגד, לחברת דן, במטרה לסייע לקואופרטיב התל־אביבי להיחלץ ממצוקתו הכספית.

נראה כי השר וסגנו מעוניינים לזקוף לזכותם הישג ממשי אחד לפחות, לקראת סיום כהונתם, והתחבורה הציבורית, הנוגעת למאות אלפי אזרחים, נראית להם השטח המתאים לכך.

יחידה למלחמה

בטירור הדתי

במפד״ל מתגברת הצעה להקמת יחידה מיוחדת של צעירים דתיים, יוצאי יחידות קרביות בצה״ל, **שתפקידה יהיה להילחם נגד אותם חוגי חרדים, בהם חושדים במקרי ההצתה בבתיהם של אישים דתיים ובמוסדות המפד״ל.**

אנדרטה להרוגי

תאונת המסוק

בחוף אל־עריש, מול המקום בו נפל בשנה שעברה המסוק הצבאי לים, בתאונה בה נהרגו כל נוסעי המסוק, עומדים להקים

בימים הקרובים אנדרטה מסלע במשקל של כמה עשרות טון.

האבן מועברת כעת מסביבות מינזר סנטה קתרינה בסיני בסיוע של שלושה סמי־טריילרים. מיבצע העברת האבן בלבד יעלה כ־150 אלף ל״י. לדברי דובר משרד הביטחון, תמומן האנדרטה בעיקר מכספי ההורים

פרוייקט בניה חדש

ברחוב דיזנגוף

איש עסקים ישראלי רוכש לאחרונה בנייני מגורים בגוש הרחובות שבין הרחובות אסתר המלכה ופרישמן, ובין הרחובות ריינס ודיזנגוף. רוב הבניינים בגוש זה הם בנייני מגורים בהשכרה, שבעליהם מוכנים להיפטר מהם, כיוון שאין להם סיכוי להוציא את הדיירים.

בתוכניתו של איש העסקים הישראלי לפצות בהדרגה את כל הדיירים בבניינים אלה ולפנותם, להרוס את כל הבתים הישנים בגוש כדי להכשיר שטח קרקע ענק, במרכז העיר, לא רחוק מ„דיזנגוף סנטר" העתיד לקום, כשטח בנייה למרכז מסחרי ובידורי.

מטוס „סבנה" –

3 סרטים, 2 ספרים,

4 אלבומים

הדראמה של חטיפת מטוס סבנה וחילוץ נוסעיו מידי החוטפים, עוררה חושים מסחריים רדומים.

עד כה נודע על שלוש תוכניות לפחות להפקת סרטים בעקבות הפרשה, שתיים מהן של חברות הסרטה זרות. שני סופרים כבר עוסקים בהוצאה לאור של ספריהם על הפרשה ולפחות ארבעה מו״לים אוספים תמונות וכתבות להוצאת אלבומים.

זה לא דופק,

זה לא דופק

כנראה ששתי דפיקות־לב בכל־זאת לא ייצג את ישראל בפסטיבל ברלין.

בידיעה שהגיעה מפסטיבל קאן, סופר, שדרוע מזלם של מפיקי הסרט, הגיע למקום מנהל פסטיבל ברלין, וכשראה שהסרט כבר מוצג, אמנם לא במיסגרת הפסטיבל, אלא בתוך השוק החופשי (זאת אומרת, מוקרן למפיצים, קונים וסתם קהל) אמר שלצערו לא יוכל לקבל את הסרט לפסטיבל, אחרי שכבר הוצג בהצגה פומבית בפסטיבל אחר.

לכן, גדלו סיכוייו של סרט ישראלי אחר, שגם הוא הוצג כמועמד לברלין, לא ביום ולא בלילה.

פרסום א. פל סטודיו רם. צלום גברא

ניבה niba
לבשי חולצת בן־לון של אפנת ניבה
קרוב קרוב אל גופך
ומיד תחושי צעירה ונפלאה.
חולצות בן־לון של אפנת ניבה
במבחר הדגמים
של מעצבי אפנה בינלאומיים.
Ban-Lon®
להשיג ב:
איוניר
בתי האפנה הראויים לאמונך!
YES
® registered trademark owned and licensed by JOSEPH BANCROFT & SONS CO. USA

עזר וייצמן: „אני רוצה להתעסק בזבל לאומי, לא בזבל עירוני.”

אנשים

■ מחווה בלתי רגילה עשה בשבוע שעבר שר־המשפטים, **יעקב שמשון שפירא**, כאשר היה השר הראשון לו נמסר, מפי ראש־הממשלה, **גולדה מאיר**, כי כוח צה״ל פרץ למטוס סבנה החטוף ב־לוד. האיש הראשון לו בחר שפירא להעביר את הידיעה, עוד לפני שנמסרה לחבריו ה־שרים בממשלה, היה מנהיג גח״ל, **מנחם בגין**.

■ על המאורעות בנמל־התעופה בלוד הגיב ח״כ **גדעון האוזנר** בהלצה הבאה: ערבי גווע מצמא בלב המיד־בר, כשפתאום מופיע ג׳ין ו־מבטיח להגשים שלוש מיש־אלות שלו. הערבי מבקש מים, והנה מעיין של מים קרים. הוא מבקש גמל מהיר, והנה ישנו. כשהוא מרגיש שהצלתו מוב־טחת, הוא מבקש את המישאלה השלישית: שכל היהודים ביש־ראל ייהרגו. הג׳ין מרים יד, והנה נעלמים גם המים וגם ה־גמל, והערבי נשאר לבד בלב המידבר. המסקנה: היזהר, גם ג׳ין יכול להיות יהודי.

מה סרב אבא דיין בשעתו לר־שום את הדירה על שם הבן, ונראה שאסי מתכונן לנטוש את הדירה. אגב, אסי מתכנן עתה סרט חדש: גירסה ישראלית של סיפור הארי המזוהם בכיי־כובו של קלינט איסטווד.

■ יו״ר הנהלת החרות **עזר וייצמן** התארח באוניברסיטת חיפה. כאשר נשאל שם לדעתו על אלוף (מיל.) **מתתיהו פלד**, ששלל כמוהו את הדיעה שערב מלחמת ששת הימים עמדה ישראל בסכנת השמדה, אך הידוע בדיעותיו היוניות, אמר עזר: „מתי פלד הוא בחור מצויין, אבל אצלו דופק הראש לפעמים, באזימוט של 90 מע־לות שמאלה!” על שאלה בדבר עתידו הפוליטי, השיב עזר: „הציעו לי להיות ראש־עיר, אבל סירבתי. אני בעד הטיפול בזבל הלאומי ולא בזבל העי־רוני.”

■ **דני בינסטד**, ידוע ב־ישראל בעיקר כרקדן וככוריי־אוגרף, בעיקר בשל הופעותיו במסגרת להקת בת־שבע וג׳ז פלוס. לא מכבר התגלה דני, הנשוי לשחקנית **ז׳רמין אר־ניקובסקי**, גם כבמאי טל־וויזיה מוכשר. רק מעטים יוד־עים כי דני בן ה־29, יליד חי־פה, הוא גם צייר, שלמד ב־שעתו ציור בבית־הספר לאמ־נות בבת־ים, בלונדון ובניו־יורק. השבוע פתח דני תערוכת יחיד של רישומים ותדפיסים מפרי עטו בגלריה החדשה ב־תל־אביב.

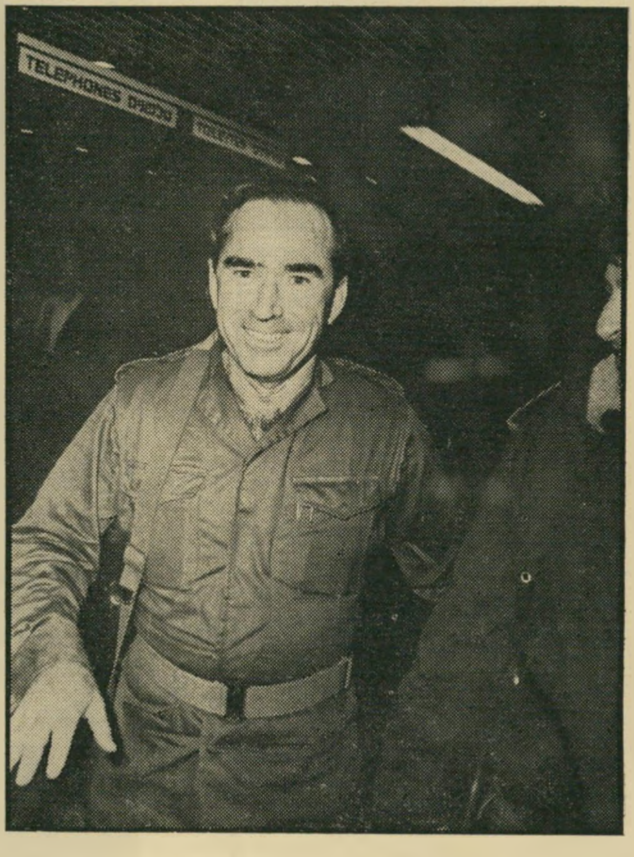

רפאל איתן

המוכר יותר כתת־אלוף רפול, קצין חי״ר ראשי של צה״ל, נראה בתמונה זו בנמל התעופה בלוד, בשעות שקדמו לפשיטה של צה״ל על המ־טוס החטוף של סבנה, כשהוא שופע חיוכים וביטחון עצמי. רפול הגיע לנמל־התעופה לבוש במדים, אך ללא דרגות, כשהוא חמוש בתת־מקלע עוזי. כזכור, פורסם בעיתונות חוץ בעקבות פשיטת צה״ל לשדה התעופה בביירות ב־1970, כאילו רפול, המומחה למטוסים, עמד בראש פשיטה זו בה פוצצו 13 מטוסים ערביים.

■ שר־הביטחון **משה דיין** לא נשאר חייב לגרושתו, **רות דיין**. חצי שנה אחרי גירושי־הן, כשנוכח משה, שרות מת־לבטת בבעיות דיור, רכש ל־מענה, כך מספרים מקורביו, דירת פנטהאוז בבנין חדש ו־והולך ונשלם בקירבת אוניבר־סיטת בר־אילן בתל־השומר. בינתיים יש לדיין בעיות עם דירת פנטהאוז אחרת שבבעלו־תו, זו הנמצאת ביפו ובה מת־גוררים בנו **אסף** („אסי”) **דיין** ואשתו אהרונה. משום

■ תקרית מצחיקה שאירעה לשדרן **עמוס אטינגר** ול־כתב הצבאי **איתן הכר**, ב־

נורית גפן

ובתת בת השנה שירה, אשתו ובתו של המשורר יהונתן גפן, מקשטות בתמונה זו חוברת הסברה בשפה הרוסית המחולקת לעולים החדשים מרוסיה, עוד בעת שהותם במחנה הקליטה בווינה, כדי להציג בפניהם את הארץ שהם עומדים להיות אזרחיה. נורית היפה, משמשת גם כדוגמנית צילום של חברת תמרוקים ידועה.

שעת ההכנות לקראת אחת ה־תוכניות בסידרת חיים שכאלה בטלוויזיה, לימדה אותם לקח. לפי מיספר טלפון שקיבל, קב־עו השניים פגישה לצורך ה־תוכנית בביתו של אחד המ־רואיינים בחיפה. את כתובתו המדוייקת שכחו לשאול. עיון קצר בספר הטלפונים העלה מ־יד את שם האיש וכתובתו. יחד עם עוזרת ההפקה **רוני תירוש**, הגיעה השלישיה ה־טלוויזיונית לכתובת האמורה, התדפקה בדלת, ולתדהמתם נת־קבלו בסבר פנים תמוהות ביו־תר. „אנחנו מהטלוויזיה,” הס־ביר הבר, „אתם מחכים לטל־וויזיה, כן?!” התשובה היתה: „כן!” רק לאחר שעה ארוכה בה בהו המארחים באורחים ב־אורח מוזר, התבררה הטעות. אנשי הטלוויזיה זיהו בטעות, בספר הטלפונים, משפחה אח־רת בעלת שם זהה. המצחיק בכל הענין הוא, שאותה מש־פחה, באמת, חיכתה לאנשי טלוויזיה. היא חיכתה למתקני טלוויזיה, לטכנאים מחברת ה־ביטוח.

■ **גליה סופר**, הלוא היא גלוריה סטיוארט, קריינית ה־תחנה הערבית של הטלוויזיה הישראלית, שהתגיירה וניש־אה לישראלי, איש הטלוויזיה **אדי סופר**, אינה קופאת על שמריה, חודשים מספר אחרי שילדה בת, במזל טוב, נמצאת גליה שוב בהריון, בשלביו ה־ראשונים, כמובן.

■ **בדיחת השבוע**: ב־עקבות פרשת מטוס סבנה, שהקפיצה את יוקרתו של משה דיין, סופרה השבוע במסדרונות הכנסת הבדיחה הבאה: „למה נמסר תחילה שנהרגו שלושה אנשים במטוס, בעוד שלמעשה נהרגו רק שניים?
„כי למעשה חוסלו שלושה — שני המחבלים **ויגאל אלון**.”

ג׳ורג׳ מק־גוברן

המועמד המפתיע ביותר של המפלגה הדמוקרטית במירוץ למינוי של מועמד המפלגה לבחירות לנשיאות, נעזר בנביאי ישראל כדי להמחיש את מאבקו למען השלום. הצייר הישראלי יענקל גינזבורג, היושב מזה מספר שנים בוושינגטון, צייר סידרה של שש תמונות של חזונות שלום של נביאי ישראל. התמונות הודפסו בהעתקי משי, וכל העתק נמכר בסכום של אלף דולאר כתרומה לקרן הבחירות של הסנאטור. גינזבורג בן ה־26, נמנה על ידידיו הקרובים של הסנטור, ידיד ישראל. הוא נראה (משמאל) בחברת מק־גוברן ואחד מעוזריו (מימין).

מכתבים

חמש דקות
לכל החיים

אני הייתי שייך לאותו צבא, שילדים ברצועת־עזה היו יורקים על חייליו ו־מיידים בהם אבנים. לא בגלל אומץ־ליבם הרב, אלא מפני שידעו כי חייל לא ירים עליהם יד, שלא לדבר על נשק.

ובאשר לילד־טוב נוימן, אני לא מאחל לו להיות אפילו חמש דקות תחת צבא כיבוש ערבי. חמש הדקות האלה היו מס־בירות לו את המשמעות שמחורי המילים האכזריות שהוא משמיע על צה"ל.

אבי רווה, תל־אביב

אירופה
למען נוימן

הציבור המקומי כאן, נדהם לשמוע בכל אמצעי התיקשורת על שערוריית גיורא נוימן. חייבים לה־בין בישראל, כי היום באירופה חוץ מפעילים ציוניים, שום אדם נאור או ליבראלי לא קונה את ה„לוקשים" ה־ארוכים של התע־מולה הישראלית. דעת־הקהל כאן דו־רשת את שיחרורו המיידי של הנער בעל־המצפון!

יחיאל קוסוי

יחיאל קוסוי, גרמניה המערבית

אפשר גם
בלי נוימן

אין ספק שלארץ הזו אין קיום פיזי ללא צבא. אך יש לבחון את השאלה: האם שרותו של נוימן בצה"ל הוא כה חיוני עד כי שילטונות הצבא אינם יכו־לים להתקיים בלעדיו.

האם הכרחי למען חיולו המפוקפק של זה לערער את כל תדמיתם הדמוקראטית והמתקדמת של צה"ל והמדינה?

שלום זמיר, כפר אמירים

חתיכת נוימן
אחד!

אתה טוען, גיורא נוימן, שאינך פא־ציפיסט, ובכל זאת אתה מסרב להתגייס. אז קח את ביתך ואת הוריך וחצה את התעלה, או קח את עצמך וסע לדמשק או לקהיר. בכל המקומות האלה לא מספחים שטחים ושם גם לא יכריחו אותך ודאי להחזיק נשק.

אילו זה היה תלוי בי הייתי כולא אותך לתקופה שווה לתקופת השרות בצה"ל וגם בזה לא די.

יוסי, אור־יהודה

גויים
עמי־ארצות

שאלה קטנה אחת מנקרת תמיד במוחי: למה הגויים הסתומים שונאים אותנו ול־מה הם מסרבים ללמוד מאיתנו איך להיות העם הכי מוצלח עלי אדמות!

ירחמיאל פוטסדם, מטולה

אחדות
הכיפות והזקנים

בגולה שמרו הרדיפות על היהודים מ־טמיעה. כאן בארץ, לא הדתיים וגזרותיהם ימנעו טמיעה בקרב הערבים. באשר לאח־דות העם הרי שזו לא תיקבע לפי קוטר הכיפה או אורך הזקנים.

מה שמפחיד את הדתיים באמת הוא, כי ביום שייבדלו מגוף האומה, ולא ישתתפו יותר במישחק הקואליציוני, יהיה סופם כסוף הקראים בארץ.

אדיר פייבישביץ, תל־אביב

פעולה מזויינת
בטלית ותפילין

החטיבה הישראלית של אדמו"ר־חב"ד האמריקאי, עורכת את פשיטת־התפילין העונתית שלה וכולה שמן זית זך. אך למה

קורס
לעתונאות

קורס לפרסום
ויחסי־צבור

משך הקורסים: ששה חודשים
פתיחת הלימודים: 24.5.72
סיום ההרשמה: 17.5.72

פרטים והרשמה:
בית הספר לעתונאות
בית ציוני אמריקה, רחוב אבן גבירול 26, תל־אביב
כל יום בין השעות 9 — 1 לפני הצהריים, 5 — 7 אחרי הצהריים.

35 אגורות גלויה!

(9/13 ס"מ) בשחור־לבן.
פתוח צבעוני ע"י המעבדות
המשוכללות ביותר בארץ!
צלומי ספפורט בן־רגע!
מבחר גדול של מצלמות, פלשים
ואביזרים, קניה, מכירה,
החלפה!

פוטו־ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 31

זה מאיימים קלגסים על חייל שמיאן להניח תפילין כי קיללתם תשיגו בחזית?

שמעון טמיר, קריית־בנימין

אח, איזו

התאבדות נחמדה!

„העולם הזה" 1809, הנדון על השתלטות דיקטטורה של מיפלגת העבודה.

זו תהיה נקמתי בכל אידיוטי ישראל שהצביעו מפא"י כל חייהם — נקמה בעקרות־הבית שדופקות את השטיחים בשש בבוקר — נקמה בבעלי הצופרים שתוקעים בלכ שעות היממה — נקמה במטנפי כל פינות החמד בארץ. —

בבחירות הבאות אצביע שוב בעד הממסד, ויהיה לי הסיפוק להטביע את הישראלי עוד קצת בביצה של עצמו.

זאב ארוך, חולון

חיסול

חובה

„העולם הזה" 1810, „הסמל רצה לחסל חשבון", על הסרסור שנורה.

אני משתגע מהמדינה הזאת. כשיש כבר שוטר שממלא את חובתו כמו שצריך ומנקב פושע פלילי למוות, קמים עליו, דופקים אותו, ומה שהכי גרוע, הממונים עליו לא נותנים לו גיבוי בגרוש. אחר

● בכביש הישן לחיפה, מול הכפר הערבי פורידיס, קלטה עדשת המצלמה, טרמפיסט תמהוני זה שישב ומאחוריו קשור כלב פוינטר־גרמני נהדר.

כך יכתבו כולם כתבות על פשע־מאורגן ועל אוזלת־יד המישטרה!

שוטר לשעבר
במחלקה לזיהוי פלילי

מנוחת הלוחם
טרמפיאדה עם כל הנוחיות

● בניו־יורק ושיקאגו, בהן השוטרים יורים, והכיסא מחשמל, עסקי־הפשע משגשגים ופורחים.

טעות

לעולם צודקת

„מרכז המישמרת משבח את פעולתו של דויד ניב בחשיפת ה פ ר ש, ומציין לחיוב את ההתעוררות הציבורית." (מאמר ב־„הארץ", 30.4.72).

יצחק שביב, נתניה

●

קוראים חשולחים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרפים תמונות למכתביהם.

פרסום פלד/צלם איחור/ויינגרש

סיקורת

התיאטרון הלאומי האנגלי יקבל בניין חדש ומנהל חדש. בתחילת שנת 1974 יעבור התיאטרון למישכנו החדש, על הגדה הדרומית של התמזה, ולידיו ה־אמונות של פיטר הול, שיירש את ה־תפקיד הנכבד ב־יותר של הבמה ה־אנגלית, מידיו של סיר לורנס אוליב־ייה. מובן שאוליב־ייה ימשיך להימנות על חברי התיאט־רון, כשחקן וכ־במאי, ויישאר גם כנשיא־כבוד לכל חייו.

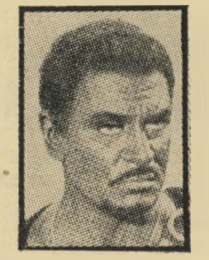

אוליבייה

אוליבייה ניהל את התיאטרון מ־היום שיסד אותו, בשנת 1963, מלהקת **אולד ויק** בדרום לונדון. בחודש זה חל יום הולדתו ה־65 של סיר לורנס, ועל אף שתי מחלות קשות שפקדו אותו בשנים האחרונות. היה הוא גורם המשיכה העיקרי של ה־תיאטרון, וכוח־עבודה בלתי־נלאה. בימים אלה הוא מסריט את **פלוייט** ומתכונן להצגת־בכורה חדשה של **מסע ארוך לתוך הלילה** בתיאטרון.

פטר הול, בעלה לשעבר של השחקנית לסלי קארון, ניהל מ־1960 את **להקת שיקספיר המלכותית**, שהוא תיאטרון **אולדוויק** הידוע, אך הוחלף לפני כמה שנים על־ידי טרבור נאן. אחת ההצגות הבלתי־נשכחות שביים, באותה תקופה, בתיאטרון השיקספירי, היה **חלום ליל קיץ** של פיטר ברוק, עם „המראה העי־רום". כדאי לזכור שלפני עשר היה **חלום ליל קיץ** של הול הנועז בשיקספי־רים, עם „המראה השקוף".

תיאטרון

אפילו הקקטוס גוסס

„השבוי בקומה ה־14" מאת ניל סיימון, בביצוע התיאטרון הקא־מרי של תל־אביב והתיאטרון העי־רוני חיפה. עברית: יעקב שב־תאי, בימוי: ליאונרד שך, עיצוב חזותי: ארנון אדר.

„שביתת עובדי בתי־החולים ניכנסה ל־יומה ה־56. חולה בן 79 נפל ממיטתו ושבר רגל. הוא קיבל עזרה ראשונה מחולה אחר בן 73. שני שודדים נימלטו עם ארבעים אלף דולר ששדדו מבית־מחסה לעיוורים. אותם שודדים ברחו בשבוע שעבר עם חמישים אלף דולר שאותם שדדו מבית־יתומים. 17 רופאים נלכדו במעלית. 12 מהם קיבלו התמוטטות עצבים. ספינת משא פולנית התנגשה בפסל החירות."

שמר וסגל ב„השבוי"
„והרי החדשות ועיקרן תחילה"

לא, אין זה חזון אחרית הימים למהדורת־חדשות. זהו ציטוט, פחות או יותר מדוייק, של החדשות לשעה שש בערב, כפי ש־היא משודרת בשבוי בקומה ה־14 של ניל סיימון. אולי המאורעות המצויינים בה אינם מדוייקים, אולי המיספרים אינם תואמים את המציאות, אולי הניסוח מוגזם, ברם, כל מי שראה פעם את מיספר המנ־עולים ושרשרות־הביטחון התלויים על דלת דירה ניו־יורקית טיפוסית, יודע שה„חד־שות" האלה קרובות ביותר למציאות.

אך השבוי בקומה ה־14 אינו מחדש דבר על כל מה שסיימון כבר אמר, ביותר הצלחה, ביותר פילפל וביותר הברקה, בכל הקומדיות הקודמות שלו. נידמה כאילו הוא בעצמו החליט, לפי הפרינציפ האמריקני, להצליח בלי להתאמץ. אבל קשה לקרוא למחזה זה — הצלחה. ההצגה שבוייה בתוך מיסגרת הבנויה על מישפט אחד שיש לו תשובה במישפט השני, אלא שהשאלה המובעת במישפט הראשון כבר אינה מעני־יינת והתשובה אינה מבריקה. הכל צפוי מראש, משעמם, ונע בין מעמדים מבדחים בינוניים למעמדים מלודרמטיים בינוניים, אף שהשחקנים מתאמצים ליצור אווירה.

הסיפור — בקיצור: זוג אמריקאי ממו־צע נמצא במשבר אמריקאי ממוצע. ה־בעל (גדעון שמר) מואס בניו־יורק הרוע־שת והחמה, ועצביו מתערערים. הוא מפו־טר מעבודתו, מה שמוסיף על דכאונו. אשתו (רות סגל) מנסה להתגבר על הכל בתרופה הידועה: ‚בוא ניסע רחוק,' וב־אותו רגע ממש היא נשדדת לאור היום. התקפת העצבים הראשונה הממשית של הבעל ניגרמת על ידי דלי מים צוננים שמרוקן עליו שכן אמריקאי טיפוסי מן הקומה העליונה.

המסקנה שמציע ניל סיימון מכל הניס־יונות האומללים של בני הזוג היא — לנוח, לא להתרגש, ולא לשים לב למה שהשכנים אומרים. עצה טובה מאד — אבל השבוי בקומה ה־14 לא משכנע שאכן אפשר להגשים משימה זו בלי לעבור הת־קפת־עצבים אחת לפחות.

עברית מדוברת לא נורמלית

מאת דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה

גוט־אין־דְרֶרְד (אידיש) מצב גרוע מאוד, לאחר יאוש, כישלון, הפסד. סינונימים: עמוק באדמה, דפוק, מצב מחורבן, סנקופולי, סטא־קופלי, דפוק עד העצם, מזויין, בקקט.

„אתה שואל אותו מה שלומו, הוא אומר בסדר, אבל בעצם מצבו גוט־אין־דררד."

נרדמה לו הרגל

פִּיזְדִינְיָה (אידיש־ערבית) מקום נידח, מרו־חק, עלוב. סינונימים: חור, בב־אללה, יהופץ, בויבריק, ג'יהנום, חרת־אל־טאנק, סוף העולם.

„אחרי שנתיים במשרד החוץ שלחו אותו להיות מזכיר שני באיזה פיזדיניה באפריקה." ✶ „בחמישים אלף לירות אתה יכול להשיג היום דירה רק באיזה קריית פיזדיניה."

הַסְּעִיף ש', 1) הכוונה לסעיף 24, המשחרר אדם מן השירות הצבאי, עקב היותו בלתי־שפוי, בלתי־יציב מבחינה נפשית, מעוער וכד'.

„אחרי חודשיים עשתה הצגה והשתחררה מהצבא על הסעיף."

2) רוגז רב, התעצבנות.

„אני לא יכול לסבול את הדיבורים שלו. הוא מביא לי את הסעיף, כשהוא רק פותח את הפה. מעצבן לאללה!"

היא מתה להיכנס לנעליים שלו

בְּלָה־בְּלָה פיטפוטים, דיבורי־סרק.

„מהבוקר עד הערב היא לא מפסיקה עם הבלה־בלה שלה. אין לי כוח אליה." ✶ „אז היא אומרת לי שדברים כאלה אי־אפשר לעשות בלי רגש, שקודם היא צריכה להכיר אותי מק־רוב ועוד כל מיני בלה־בלה כאלה."

מַהֶפֶּה שֶׁלְּךָ לְאוֹזֶן שֶׁל אֱלֹהִים הלוואי, מי ייתן ויתקיים הדבר.

א: „אני חושב שעד סוף השנה נגיע ל־איזה הסדר שלום עם המצרים." ב: „מהפה שלך לאוזן של אלוהים."

אני תיכף אכנים לך

מִזְרוֹן ת' נ', כינוי לאשה, שאינה בררנית בחיי־המין שלה, ורבים מנצלים עובדה זו, ל־הנאת שני הצדדים.

„אתה מכיר את נילי־תני־לי! זאת היתה המיזרון של הפלוגה." + „נורית מיזרון לא־נורמלי."

אֵין מַה לְהַגִּיד ביטוי שמשמעותו: אכן, יש להודות, אין להכחיש זאת.

„אין מה להגיד. הוא היה בסדר גמור." + „אין מה להגיד. הוא יודע מה שהוא מדבר, בן־אהרון."

חַסַר שֶׁ־ ביטוי המזהיר בפני קיומה של סכנה.

„חסר שאשתו תשמע על זה!"

שָׁבַר אֶת הַקֻּפָּה הצלחה כספית בלתי־רגילה; מופע, שכל כרטיסיו נחטפו במהירות ומבעוד מועד.

„סיימון טמפלר שבר את הקופות בחגיגות יום העצמאות!" + סרטים שוברי קופה" (כו־תרת ב„הארץ" 13.3.72).

מלא שפיצים

בְּרִצְפָּה במצב של דיכאון גדול.

„בא למסיבה עם פרצוף מושתן וכל הערב היה בריצפה." + תיגש תגיד לה איזה מילה טובה. היא כל היום בריצפה."

ספרים

הזכות לבחור

ANTHONY BURGESS — A Clockwork orange. Ballantine books.

„התפוז המיכני" מאת אנתוני בורגס הוצאת בלנטיין 1969 — 191 עמודים.

הגלים הרבים שהיכה סרטו של סטאנלי קובריק התפוז המיכני ריכזו את אורות הזרקורים על סופר בריטי מצניע־לכת בשם אנתוני בורגס. הספר שכתב לפני כ־10 שנים, עליו ביסס קובריק את סרטו, עשוי, ובצדק, להגיע בעתיד הקרוב לת־פוצה המגיעה לו.

סיקורת

התפוז המיכני הוא תיאור פני העולם, כפי שהוא יכול להיות מחר, בעוד שנה, ואולי אפילו היום, במקומות מסויימים בעולם. כנופיות־נוער אלימות מטילות אי־מה ברחובות, ואיש אינו מעז לצעוד בהם בחשיכה (וכי בניו־יורק של היום זה אחרת?), המישטרה אינה אלא שוות־הערך של הכנופיות, אלא שאת מעשיה היא מצדיקה במדים חוקיים (וגם זה כבר קיבל אישור מן המציאות). המישטר הוא משהו מרוחק, חסר דמות וצורה, ואינו מעניין את האיש הפשוט, שהתייאש מלהשפיע על הנעשה בחוגי הממשלה (וגם זה מזכיר משהו). הסמים הפכו למציאות, ונמכרים בגלוי בכל מילק־בר שבפינת רחוב.

„התפוז המיכני" בסרט
הרע טוב מהאפס

גיבור הסיפור הוא אלכס בן ה־16, מנהיג של כנופיה, צעיר הנהנה מן ה־אלימות בתור שכזאת. הוא אוהב לפצח גולגלות, לרטש בטנים, להכות זקנים ולאנוס נשים. הוא גם אוהב מוסיקה קלא־סית (בורגס היה מלחין לפני שהחל כותב), אבל התשיעית של בטהובן אינה בעיניו שיר־הלל לאחוות האדם, אלא אמ־צעי להפליג בעולם של מעשי־זוועה עקו־בים מדם, בעזרת כמה זריקות סמים ישר לתוך העורקים.

כדי להמחיש את המרחק העצום ה־קיים בין דור לדור, מרחק ההולך וגדל, המציא בורגס עבור הצעירים בספרו, מן סלאנג מיוחד, המורכב ממישחקי־חרוזים באנגלית, וממלים סלאביות רבות (שי־ניים — זוביס, לשמוע — סלושיי, לדבר

(המשך בעמוד 12)

(המשך מעמוד 11)

— גובוריט). וכדי להראות באיזה מידה ניתן לקלוט ניב כזה, הוא משתמש בו מהתחלת הספר ללא שום אזהרה מוקדמת, ולאחר כמה עשרות עמודים, גם קורא שהרוסית אינה נהירה לו, מתחיל להת־מצא בשפה המוזרה.

המחזות שמתאר בורג בספר הם ללא ספק מן האלימים והאכזריים ביותר שהועלו על הנייר בשנים האחרונות. אבל בסופו של דבר הם באים לשרת את התיאוריה של בורגס. וזו אומרת שאפילו אדם הראוי לתואר של הרשע בהתגל־מותו עדיף על אדם שאינו מסוגל לבחור בין טוב לרע. „העולם הוא כמו תפוז, שרוח הקדושה בו", מצטט בורגס את ג׳ויס, וממשיך: „אסור להפכו לתפוז מיכני. ההבדל היחידי בין אדם לבהמה, ובין אדם למכונה, היא יכולת האדם לבחור בין טוב לרע. טלו ממנו זאת, ואין עוד כל ערך לאנושיותו."

תקליטים

פיוטים בנוכירה

פומבית

„מנגינות לשירים" — שירי המ־שוררים נתן זך, יהודה עמיחי ודליה רביקוביץ עם לחנים מאת דפנה אילת, מוני אמריליו, יאיר רוזנבלום, מתי כספי, סשה אר־גוב, שושנה רייזמן ומישה סגל. הפקה: גלי צה"ל.

קודם כל, מוטב לקבוע עובדה פשוטה אחת: הרעיון כשלעצמו, מבורך אבל ודאי שאינו חדש. פיוטי־משוררים זכו ללחנים עוד בימי פרנסואה ויון, וגם המשוררים שנבחרו לתקליט (שבא כידוע בעקבות מופע פומבי של גלי־צה"ל), אינם חדשים בעולם הפזמון.

שנית, אם כבר צריך התקליט להיות תגובה נגדית למוצרים הבאנאליים וה־מטופשים שבמצעדי הפזמונים, אז למה להחליף רק את כותבי המלים ולא להחליף גם את המלחינים?

ישאל נא מפקד גלי צה"ל את המוסי־קולוגים הרציניים מה דעתם על מצעד

„מנגינות לשירים"
„ניתך בפלגי הנהר ובכל אדוותיו ניצח"

הפזמונים הישראלי, ויגלה עד מהרה ש־הם נחרדים מן המוסיקה לא פחות משנח־רד הוא, מן המלים.

ואשר לתקליט עצמו. העובדה שהלחנים הותאמו לפיוטים קיימים מוגשת ברוב המקרים, כשמנגינה נשברת ומתפתלת כדי להתאים את עצמה לקצבי המשורר המו־דרני. הביצוע, לכל אורך התקליטים ושל כל הזמרים המשתתפים בו (יש כאן שמות מעוררי רושם כמו חוה אלברשטיין, הדו־דאים, מתי כספי, דורית ראובני, וצילה דגן) הוא רציני ומלא יראת־כבוד, אלא שמשום מה, נדמה כי „רספקט" אינו הת־כונה האידיאלית לביצוע פזמון. הזדהות רצויה הרבה יותר.

הלחנים, גם המורכבים יותר וגם הפשו־טים יותר, הם כבר נחלת הכלל. הרדיו דואג בעצמו להפיץ את מוצריו (כך מקובל גם לגבי פסטיבל הזמר). אבל אם צריך לבחור מקירבם כאלה המגשרים בדרך ה־טובה ביותר בין הפייסנות המודרנית ל־מצעד הפזמונים, הרי שהבחירה נופלת על שירים כמו בלדה לשיער הארוך והשיער הקצר (עמיחי, אמריליו — הדודאים), או סוף הנפילה (רביקוביץ׳, רוזנבלום — דו־רית ראובני).

מעניין יהיה לדעת, בעוד כמה חוד־שים, כיצד נמכר תקליט כזה. אכן, השי־רים צעדו במצעדים והושמעו מעל גלי־האתר, אבל האמנם אפשר לרכוש את לב המאזין הממוצע במשפטים כמו „ניתך ב־פלגי הנהר ובכל אדוותיו ניצח", או שמא צריך קודם לתרגם?

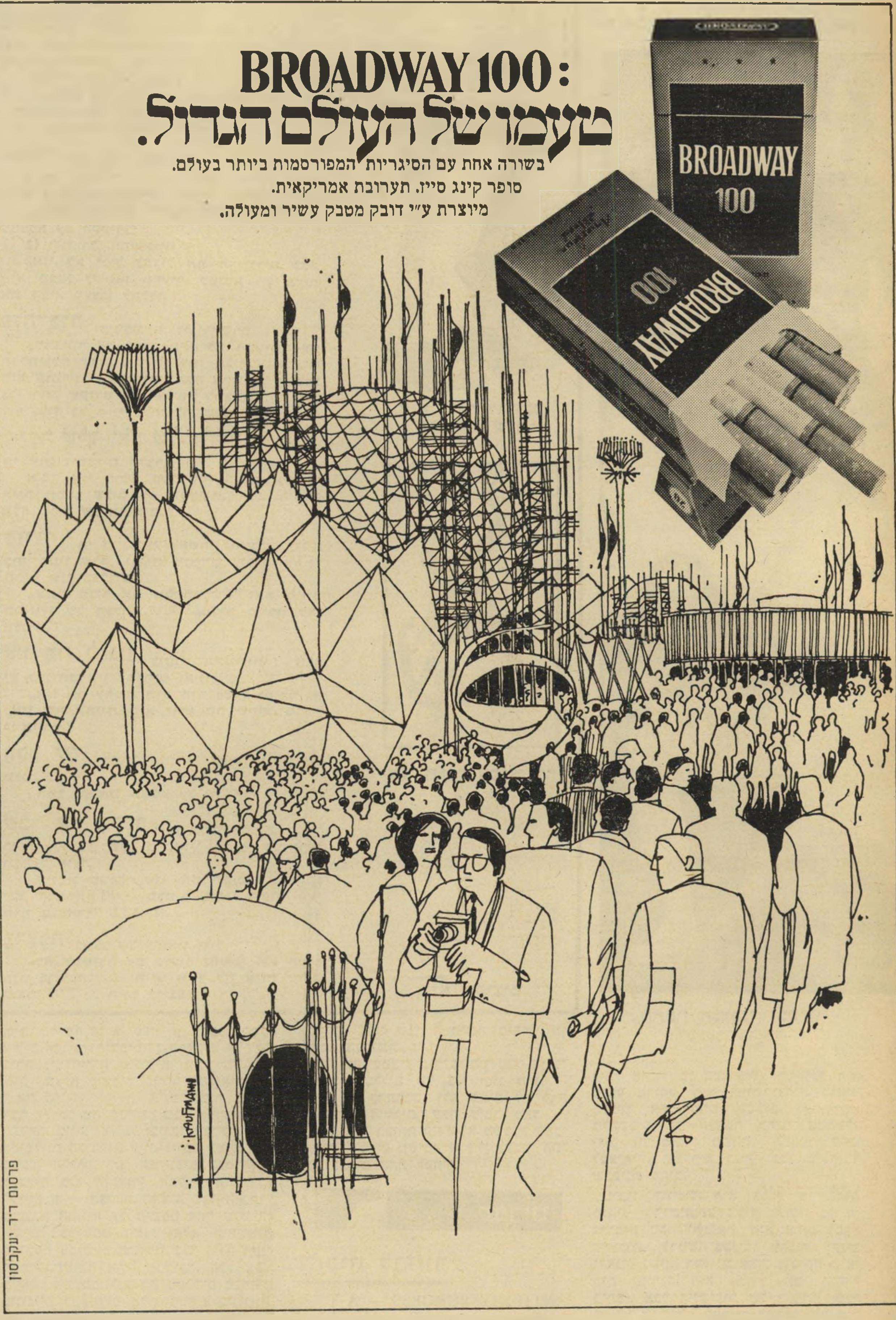

הנדון:

כל הכבוד לדיין!

אחד מידידי קרא לעברי, אחרי כיבוש מטוס סבנה בנמל־התעופה לוד: **„נו, נראה אותך אומר פעם מילה טובה על משה דיין!"**

לא היה שום צורך בהתגרות זו. מאז ששמעתי את הבשורה המשמחת, התכוונתי להגיד כמה מילים טובות מאוד על משה דיין.

ולא רק מאז. מהרגע ששמעתי ברדיו שמשה דיין נמצא בלוד ולקח את העניינים בידיים, ידעתי שאין מה לדאוג.

אם יש אדם אחד בעולם כולו שנולד ממש למשימה כזאת, הרי זה משה דיין.

■ ■ ■

ואל יהיה הדבר קל בעינינו. אני מוכן להישבע שאין שר־ביטחון אחר על פני כדור־הארץ שהיה מסוגל לנהל מערכה כזאת.

קחו, למשל, את שר־הביטחון האמריקאי, מלווין ליירד.

אילו הנחיתו אנשי־מחתרת כושיים מטוס חטוף בנמל־התעופה קנדי ליד וושינגטון, ותובעים את שיחרורם של אנג'לה דייוויס ו־300 אסירים כושיים — האם היה מלווין ליירד מסוגל לקבל לידיו את הפיקוד על המיבצע?

האם היה מסוגל לבלבל במשך 20 שעות את מוחם של הכושים, לטשטש את חושיהם בתחבולות־סרק, לתדרך כיתת־מארינס ולהנהיגה?

בוודאי שלא. איש כמוהו היה נשאר במישרד שלו בפנטאגון, ומטיל את כל המשימה על רב־סרן כלשהו.

או קחו את המרשאל הסובייטי אנדריי גרצ'קו, זה המטייל עכשיו במרחב.

אילו היתה קבוצת ליטאים מורדים חוטפת מטוס גרמני ומנחיתה אותו בנמל־התעופה של מוסקבה, בדרישה לשחרר 308 אסירי הק.ג.ב. — האם היה גרצ'קו המהולל, עם כל העיטורים שלו, יודע מה לעשות?

האם היה מסוגל להבין את הפסיכולוגיה הליטאית, ולנצלה כדי למשוך את החוטפים באף? האם היה מסוגל בכלל לפקד על מחלקה?

איפה! גרצ'קו היה נשאר בקרמלין עם קוסיגין וברז'נייב, ומשחק באיסטראטגיה גלובאלית. את מילחמת־הכנופיות בנמל־התעופה היה משאיר לאיזה פולקובניק אדום.

אפילו נפוליון בונאפארטה בכבודו ובעצמו היה עומד חסר־אונים מול פעולת קומנדו כזאת, מבלי לדעת מה לעשות.

ורק לנו, המדינה היחידה בעולם, יש שר־ביטחון המסוגל לעשות את כל הדברים האלה בעצמו ממש!

■ ■ ■

מסוגל? הה! מסוגל זאת לא מילה. אילו היה מחשב אלקטרוני מנסה לבחור באדם המושלם, מכל הבחינות, לתפקיד כזה, היה ממציא את משה דיין.

כל מיגוון כישרונותיו המיוחדים, כל תכונות אופיו, כל דרך מחשבתו — כאילו מכוונים מראש למשימה מיוחדת זאת.

ג'יימס בונד, המלאך, סטיב מקגארט, איירונסייד — כל יצורי הדימיון העלוב של כתבכבים מסוג ג' — הם כאין וכאפס לעומת משה דיין האמיתי.

ארבעת הפידאיון החובבניים, שיצאו להתמודד עם איש זה, דמו לארבעה זבובים היוצאים לבקר עכביש בין קוריו.

הם בחרו בשיטה, במקום, בנסיבות, שכאילו נועדו מראש להבליט עד הקצה את מעלותיו של משה דיין.

אפשר רק לרחם עליהם. לא היה להם סיכוי רב יותר להצליח מאשר יש למנוולים השחצניים, היוצאים להתמודד עם „המלאך" בסידרת הטלוויזיה.

■ ■ ■

בצניעות האופיינית לו, אמר משה דיין בטלוויזיה שהוא השתדל „להונות" את הפידאיון במטוס החטוף.

באותה צניעות יכול היה מיכאל אנג'לו להפליט שהוא רשם כמה קישקושים על התיקרה של איזו כנסייה מחורבנת.

להונות?

מה שעשה דיין, באותן עשרים שעות לייד מיגדל־הפיקוח, היה מלאכת־מחשבת של רמייה גאונית, של משיכה־באף אמנותית, של בילבול־מוח מדעי!

אילו היתה קיימת אי־שם פאקולטה לרמאות, היא היתה מכריזה על דיין כעל גאון המיקצוע, אדם בעל שיעור־קומה מדעי השווה לזה של אלברט איינשטיין וזיגמונד פרויד במיקצועותיהם.

איזו אינטואיציה! איזו עדינות של ביצוע!

להבטיח — תמיד להבטיח, כדי שלא תאבד תיקוות החוטפים. אבל לא להבטיח יותר מדי, שמא יתעורר חשדם.

למשוך, למשוך — כדי שתגבר העייפות, כדי שיימרטו העצבים. אבל לא למשוך יותר מדי, שמא תגדיש העצבנות את הסאה והאצבע תלחץ על הכפתור.

לא לתת להם תחושה של ביטחון, שמא יירגעו ויתחילו לחשוב בקור־רוח. אבל גם לא לתת להם את ההרגשה שדרך־הנסיגה נחסמה, שמא יעשו מעשה של יאוש.

לא להשפיל אותם, שמא תדחוף אותם גאוותם הנעלבת למעשה שיפגין את גבורתם. אבל גם לא לתת להם את ההרגשה שהם גיבורים גדולים מדי, שמא יתפתו להציע הצעה סבירה, שהעולם והצלב האדום והחברה הבלגית ירצו לקבלה.

לעשות זאת דקה אחרי דקה, שעה אחרי שעה, לדחוף אותם מילימטר אחרי מילימטר למקום הרצוי, ולדעת בדיוק מתי הגיע הרגע הזה — לכך דרוש משהו מיוחד מאוד.

משהו מיוחד שיש למשה דיין.

■ ■ ■

לכן אפשר היה להכין את כל התסריט מראש. המדינה (וגם נוסעי המטוס, אילו רק ידעו זאת) יכלה בהחלט לישון בשקט.

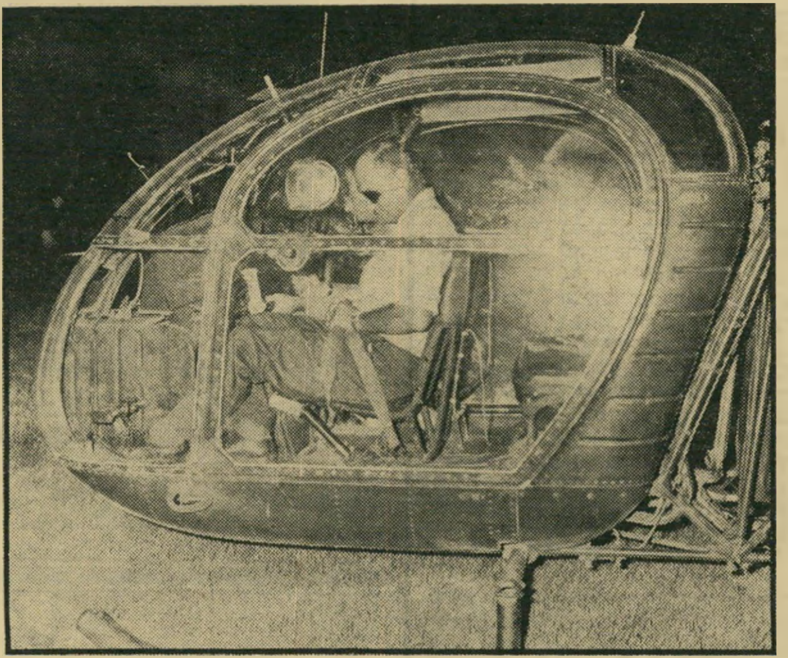

הדאגה לא היתה צריכה להדיר שינה מעיני האזרחים הטובים, אלא רק החוויה היחידה־במינה של היותם עדי־ראייה לסיפור ג'יימס בונד אמיתי, המתנהל לנגד עיניהם.

הנחיתה בלוד. פתיחת המשא־ומתן הישיר. ההבטחות, שדיין לא חלם אף לרגע לקיימן. ההתמקחות העקשנית על המחיר, שדיין לא התכוון אף פעם לשלמו. ניצול התמימות של אנשי הצלב האדום, שעוררה תמימות דומה אצל החוטפים עצמם. ההצגה של מילוי ההבטחה, שהיתה כל־כולה הונאה.

כל אותו זמן, בדיקת הדופק הפסיכולוגי. מישוש העצבים של היריב. איתור הרגע שבו תגיע עייפותו לשיא, וכושר־התגובה שלו למינימום.

וכל אותו זמן, ההכנות למכת־הפתע, תוך ניצול טוטאלי של גורם האפתעה ושימוש קיצוני בכוח מוחץ.

אויבים יכולים לדבר בזילזול על „מילחמת כנופיות". ידידים מדברים בהערצה על „פעולת קומנדו". ההגדרה אינה חשובה. כמפקד ישיר על כיתת לוחמים, אין מי שידמה למשה דיין.

הוא מס־כף מבטן ומלידה.

■ ■ ■

אינני רוצה לקלקל את הקומפלימנטים שלי בהכללות החורגות מפרשת המטוס. אך מותר להשמיע כמה הירהורים קלים.

התכונות המיוחדות שגילה משה דיין בפרשה זו אינן חדשות. הוא מפעיל אותן בצורה מזהירה ממש בחמש השנים האחרונות.

אם נמשיל את העולם הערבי כולו לארבעת החוטפים, ואת המשימה של שיחרור המטוס למשימה של החזקת השטחים הכבושים, נבחין בנקל באותו המישחק הגאוני, בממדי־ענק.

הנכונות הבלתי־מסוייגת להיכנס ל„משא־ומתן ישיר".

הסידרה האינסופית של הבטחות (פדרציה, דגל ירדני על הר־הבית, פתיחת התעלה, שילטון עצמי לפלסטינים, הנכונות להחזיר „הרבה־הרבה שטחים", ועוד ועוד — מי ימנה ומי יזכור את הכרזות דיין?) הבטחות שדיין לא חלם אף רגע לקיים אף אחת מהן. הבטחות שנועדו לבלבל את האוייב, להציג לעיניו פאטה־מורגאנה של הסדר, להתיש את כוחו, לטשטש את חושיו, למנוע ממנו כל אפשרות של פעולה.

ובעיקר: להרוויח זמן, זמן, זמן.

זמן שניתן לנצל אותו, כדי להכין את מכת־הפתע המכרעת, המפתיעה, תוך שימוש בכוח מוחץ ומשחק — בדיוק ברגע הפסיכולוגי המתאים.

זמן שבו אפשר, בינתיים, לפתוח את דלתות־החירום — סליחה, להתנחל בשטחים, לסלק בדווים, לגדר שטחים, ליצור נקודות־אחיזה לשעת־הכשור.

במצבים מסויימים יכול הצלב האדום — או האו"ם, הנשיאים האפריקאים, יארינג, סיסקו, צ'אושסקו — להביא תועלת רבה. אפשר לנצל אותם כדי להרדים, לטשטש, להרוויח זמן. אבל אסור בשום פנים להתייחס אליהם ברצינות.

הם יכולים לכעוס כשמסתבר להם לאיזו מטרה נוצלו — אבל למי זה איכפת?

■ ■ ■

אני חושב שהשיטה של דיין היתה מוצלחת מאוד לשיחרור המטוס. אני באמת חושב זאת. איני סבור שאפשר היה ללכת בדרך אחרת.

אבל איני סבור שהמאבק בין עמים דומה למלחמת־כנופיות. איני סבור שהמרחב דומה לנמל־התעופה לוד. איני סבור שרמאי גאוני הוא מדינאי טוב. איני סבור שמס־כף מחונן ונועז הוא בהכרח מצביא טוב.

אפשר להרוג, בהרבה כישרון ובהרבה מזל, ארבעה פידאיון מבולבלים ובלתי־מוכשרים. אי־אפשר להרוג מאה מיליון ערבים.

אפשר לרמות ארבעה חוטפים במשך 20 שעות, אבל אי־אפשר לרמות את כל עמי ערב לנצח.

התכונות הדרושות למדינאי שישיג את השלום אינן דומות לתכונותיו של משחרר המטוס.

בקיצור: כל הכבוד למשה דיין, המנצח של נמל־התעופה. אבל לא הייתי רוצה שגורל המדינה יהיה מופקד, ולוא אף לשנייה אחת, בידי אדם בעל תכונות כאלה.

מאת אורי אבנרי

העם

יד רוחצת יד — בדם

קולות האקדחים נדמו. הדם נרחץ מן המושבים. המטוס החטוף תוקן והמריא.

למי עזר המיבצע המרעיש של החוטפים?

השבוע היתה לכך רק תשובה אחת: למשה דיין.

אילו הזמין דיין לעצמו מיבצע, שיחזק מחדש את מעמדו שהתערער, שיעמיד בצל את יריביו ושיהפוך אותו לגיבור הטלוויזיה — לא יכול היה לבקש מעשה מתאים יותר.

מפסידים ומרוויח. המיבצע כולו הוכיח שוב שישנו רק שיתוף־פעולה אחד במרחב: זה שבין הקיצוניים שבשני המחנות.

יוזמי המיבצע התכוונו, בוודאי, לעשות משהו שיזכיר לעולם את העניין הפלסטיני, להוכיח שאירגוני־הפידאיון לא חדלו מלהתקיים, כשיש בכוחם לנצח את הישראלים הבלתי־מנוצחים.

יתכן מאוד כי בכך זכו לעידוד מצד נשיא מצריים, שהתקשר לאחרונה שוב עם הפידאיון, כדי לחתור תחת מעמדו של המלך חוסיין. הצלחה של הפידאיון היא, במצב הנוכחי, גם הצלחה של אנוואר אל־סאדאת, הזקוק מאוד־מאוד להצלחות.

אולם התוצאה היתה הפוכה — ואפשר היה לנחש אותה מראש. הסנסציה העלתה את הפלסטינים לחדשות, אך רק לשעה קלה. חוסר־הכישרון של החוטפים, הצלחת הישראלים בשדה־הקרב שנבחר על־ידי הפידאיון עצמם, וההתבטאויות העלובות של החוטפות אחרי שנלכדו — כל זה הוריד עוד יותר את קרן הפידאיון, ובעקיפין את קרן הפלסטינים כולם.

מרחוק הרוויח המלך חוסיין. מקרוב הרוויח משה דיין.

מאי שחור. סך־הכל המיבצע: דיין הפך שוב חביב הקהל. הזילזול של ישראלים רבים בעם הפלסטיני גבר. מגמות אנשי ארץ־ישראל השלמה חוזקו. מדיניות־הסיפוח של ממשלת גולדה מאיר זכתה לזריקת־עידוד נוספת.

הספטמבר השחור הוליד מאי שחור לעניין השלום.

ההסתדרות

בקבוקי שמפניה וקופסות שימורים

לא היה ספק: יצחק בן־אהרון נכנס למלכודת שחבריו הטמינו לו.

כשהודיע על התפטרותו, אמר לאנשי הוועדה המרכזת שכמה מחבריו ישתו שמפניה לכבוד המאורע.

הוא צדק בהחלט. אולם היין נשתה בחשאי, ואילו בפרהסיה נשסכו דמעות־תנין.

סיכסוך בקופסה. מישתה־השמפניה התחיל, בצורה בלתי־מתאימה מבחינה קולינארית, בקופסות־שימורים.

בענף, המעסיק 10 אלפים פועלים, פרץ משבר. בוויכוח שנערך בכנסת (ראה מדור קריעות ביניים) נאלצו אפילו אנשי הימין להודות כי הפעם צודקים הפועלים לגמרי, ושנציגיהם התנהגו באחריות רבה.

תביעות הפועלים היו צנועות למדי: לקבל פיצויי־פיטורין בגובה של משכורת חודש לשנת־עבודה, לפי המשכורת האחרונה. תביעה זו מובנת מאליה לרוב הגדול של עובדי המדינה, שתמהו בוודאי לשמוע שעוד יש ענף בו מקבלים העובדים פיצויים בגובה שכר 12 יום לשנה, לפי השכר הממוצע (לדוגמה: הממוצע בין 30 אגורות ליום, לפני שלושים שנה, ובין 17 ל״י ליום כיום!).

תביעה שניה: שאחרי עשר שנים, יהפוך עובד יומי לעובד חודשי.

לפוצץ כדי לכפות. המעבידים בענף כבר הסכימו למעשה לתביעות אלה, כאשר קיבלו לפתע הוראה ממנהיגיהם, בהתאחדות התעשיינים, לפוצץ את ההסכם. התוצאה: איום בשביתה כללית ובהשבתה כללית.

כוונת התעשיינים היתה ברורה: להביא לידי עימות חמור, כדי להכריח את הממשלה להתערב ולכפות הסדר לטובתם.

ואכן, הטכסיס הצליח. לפתע, ערב פרוץ השביתה, התערבה הממשלה, בדמות יוסף ג׳למוגי. לאחר מכן הוכנסה למישחק גם גולדה מאיר.

הכוונה היתה ידועה לכל המשתתפים במישחק: הממשלה התכוונה להצדיק את התעשיינים, למנוע את קבלת דרישות העובדים — שמעבידיהם כבר הסכימו להן, ושכבר הוגשמו במחצית מיפעלי הענף, השייכים להסתדרות.

הכוונה השניה, המוסווית: ליצור מצב

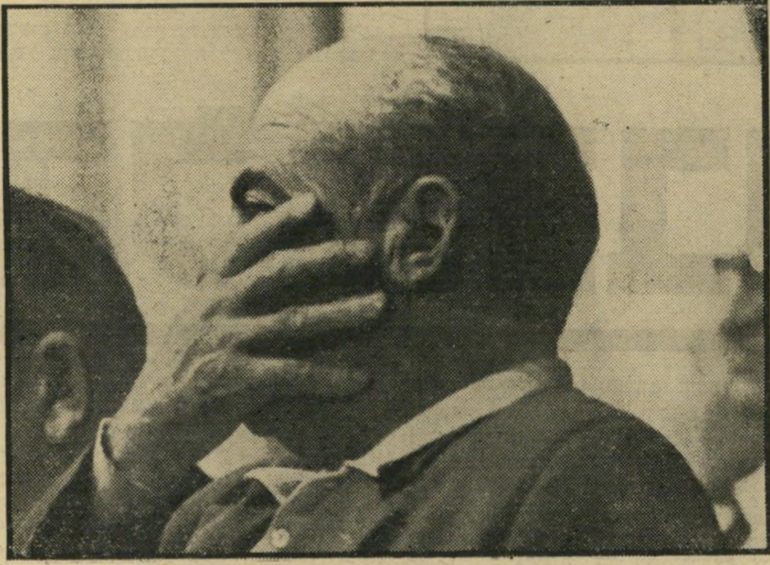

מתפטר בן־אהרון
מי ישתה?

שיביא סוף־סוף את יצחק בן־אהרון להתפטרות.

המשחק האכזרי. מטמיני המלכודת הכירו היטב את האיש. כי מבחינה מסויימת, שייך בן־אהרון לתקופה אחרת.

היו ימים, בטרם קום המדינה, כאשר מישחקי־ההתפטרות בצמרת היו דבר יום־יומי. מנהיגים, שדעתם לא נתקבלה, התפטרו ברעש גדול. בכך נפתחה תמיד התרוצצות, כדי לשכנע את האיש לחזור בו מהתפטרותו, שבסופה אכן חזר בו המתפטר ונתקבלו תנאיו.

בן־גוריון איים לעיתים קרובות בהתפטרות, וכך עשו רוב המנהיגים האחרים.

עם קום המדינה, יצאה ההתפטרות מן האופנה. הסיבה: איש לא יכול היה להתפטר ולהיות בטוח שאכן יתבקש לחזור בו. המישחק הפוליטי נעשה אכזרי יותר, ולכל כסא יש מועמדים רבים המוכנים לדרוך על גוויות.

אולם בן־אהרון שייך אישית ורעיונית לתקופה הקודמת. כמה פעמים איים להת־

(המשך בעמוד 22)

אשת-חיל
פולקע מצאה...
היום
כולם
עוברים להודו
בשר ההודו מחירו זול והוא טעים להפליא,
כשיודעים איך ומה להכין ממנו.
לגיוון התפריטים נא לפנות למועצה לענף הלול
ת.ד. 124 ת״א-לקבלת חוברת מתכונים חינם.

גם הדמיון האנושי הפורה ביותר לא יכול היה להמציא עימות דרמאתי

יותר בין 2 נשים המסמלות ביותר את הסיכסוך בין עמיהן

תרז ומרי

תמונה זו

תמונת השער הקדמי המתפרסמת גם בעמוד זה, היא תמונה מיוחדת במינה. היא צולמת דקה אחת בלבד אחרי שכוח צה"ל פרץ למטוס סבנה החטוף בלוד. צלם צבאי תפס בדרך מקרה תמונה זו, בה נראה איש ביטחון כשהוא מוריד דרך כנף המטוס את תרז הלסה, החוטפת ילידת עכו, שנפצעת מכדור שחדר לבית שחיה. היא עדיין לבושה בשמלת המקסי בה נכנסה למטוס, המוכתמת בדם השותת ממנה. למרות שהתמונה הופצה ברבים, רק עיתון אחד תיארה כתמונת נוסעת.

כמה מאות מטרים בלבד הפרידו ביניהן בשבילי האספלט שבין בנייני בית־החולים שיבא בתל־השומר. ואותם מאות המטרים היו המרחק שבין החיים והמוות.

בביתן 40, במחלקה הנוירוכירורגית, שכבה מרי אנדרסן, 22. שמיכת צמר משובצת, ללא ציפית, כיסתה את גופה. ראשה היה עטוף תחבושות. עיניה עצומות. צינורית שהתמשכה ממיכלי החמצן, סייעה לה לנשום. מחוסרת הכרה, מרחפת בין חיים ומוות, כשהטוב בסיכויים הוא שלכל היותר תמשיך עוד לחיות חיים ביורלוגיים, כמו צמח, ללא חושים, ללא זיכרון, ללא מחשבה.

ובביתן 16, על מיטה מוגבהת, טובלת בלובן סדינים וציפיות, כשיד שמאלה חבושה, שילחה תרז הלסה (18) לכל מי שמוכן היה לקלוט, חיוכים ביישניים, חינגונים נשיים וליחשושים בקול רפה. שערה השחור היה מסורק ועשוי, כאילו לקראת מופע או קבלת קהל, ומעיניה נשקפה מין התנצלות תמימה או מטומטמת, כמי שנתפסה במשהו שאין היא יורדת לסוף חומרתו. היא יכלה לחייך תוך ידיעה שחייה ניתנו לה במתנה.

העופרת שפגעה בראשה של מרי ובזרועה השמאלית של תרז, היתה אותה עופרת. יתכן והיא נורתה מאותו אקדח עצמו באותה דקה שתישמר במנין השנים, הימים והשעות הנבדלים מכל שאר גילגולי הזמן: הדקה ה־26 שאחרי השעה ארבע אחר הצהריים, ביום השלישי ה־9 במאי. אותה דקה, שחילצה את מטוס סבנה החטוף, בקצה מסלול הנחי
תה בלוד, מידי חוטפיו.

„להוריד את הראשים!" פקדו „המלא
כים בלבן", אותם טכנאים בתלבושת לב
נה שפרצו בבת אחת אל המטוס מכל ה
עברים. 90 הנוסעים שבמטוס צנחו בתו
כורסואותיהם כשהחלו הקליעים לרחף ב
חלל המטוס. רק מרי אנדרסן התרוממה
הסקרנות הטבעית, שהיתה טבועה ב
תמיד, דחפה אותה להרים את ראשה מע
משענת כורסתה. הקליע שנשלח לעבר
לא החטיא: הוא חדר ישר למצח, מע
עינה השמאלית, הבקיע דרך הגולגול
ויצא מאחורי תנוך האוזן. קליע שני שכוו
לראשה של תרז הלסה, שניצבה במרכ
המטוס כשבידה רימון־יד, החטיא. הו
פגע בבית־שחיה, הציף אותה בקילו

(המשך מעמוד 15)

אדיר של דם, שפרץ מהעורף וכיסה את כל צידה השמאלי.

כאשר דהרו האמבולנסים שהסיעו את שתי הפצועות מנמל־התעופה של לוד לחדרי הניתוח בתל־השומר, לא יכול היה איש לתאר לעצמו איך תיעתע בהם הגורל. נושאת הדרכון הישראלי על־שם מרים חסון, אינה אלא ערביה נוצריה מעכו, בשם תרז הלסה; וזו הנושאת דרכון נורבגי על שם מרי אנדרסן, אינה אלא קיבוצניקית ישראלית בשם מרי הולצברג, שביתה בקיבוץ הולדתה נשקף אל ביתה של תרז בעכו, מרחק של כארבעה קילומטר.

פרצוף מוכר מאיזה מקום...

בעשרים ושבע השעות ששתי הצעירות שהו יחד בגופו של מטוס הבואינג 707 של חברת סבנה — מאז עלו אליו בבריסל בצהרי יום שני, ועד שהוצאו ממנו באותה שעת אחרי צהריים גורלית של יום שלישי — היו עיניהן חייבות לצוד האחת את עיני רעותה.

האם היה זה באותה שעת אימה, אחרי ההמראה מווינה, כשמרי הבחינה בפניה הגנאים של תרז, אחת החוטפות, שהציגה את עצמה בפני הנוסעים בעברית בשם סמירה? האם היה זה בעת הטיסה ללוד, כשסמירה סייעה לדיילות הבלגיות של המטוס להגיש מזון ומשקה לנוסעים המבוהלים? האם היה זה בעת שתרז החזיקה בידיה את שתי הקצוות של שני חוטי חשמל, שחיבורם אמור היה לפוצץ את המטוס כהרף עין? או שמא נפגשו מבטיהן באותן שעות חרדה ומחנק בקצה המסלול בלוד, כשעברה תרז בין הנוסעים היהודים ושוחחה עמם תוך הפגנת שליטתה בעברית והכרתה את הארץ? ספק אם תהיה אי פעם למרי אפשרות לאשר זאת: אם הבזיקה בראשה המחשבה כי „פרצופה של המחבלת הזאת מוכר לי מאיזה שהוא מקום?" אבל, היה כורח גורלי שכך זה יהיה. שכן, מכל ההצטלבויות האפשריות של נתיבי חייהן, היתה דווקא פגישה זו, פגישת החוטפת והנחטפת בהצטלבות שבמטוס הבלגי, המאולצת ביותר.

מתי זה היה? איפה? איך? כיצד כבר ראו זו את זו?

האם בחוף ימה של נהריה בקיץ, שם כרכרו על חוף הזיפזיף ילדי קיבוץ לוחמי־הגיטאות עם ילדי בית־הספר הנוצרי מעכו? האם ראתה מרי את פניה של תרז לראשונה, באחד מביקוריה הרבים בסימטאות עכו העתיקה, שם היה ביתה של תרז? או האם נפגשו דווקא בקיבוצה של מרי, שהאקוודוקט הרומי העתיק עדיין מחברו אל עירה של תרז?

זה היה מוכרח להתרחש באיזה שהוא מקום. לסיום מעין זה, לא יכולה היתה להיות התחלה אחרת.

מרי הולצברג, בת 12, בחברת בני כיתתה בקיבוץ לוחמי־הגיטאות, בו נולדה. מרי נראית בתמונה כורעת, שנייה מימין. בגיל זה הצטיינה מרי בתחומי ספורט רבים, ורבים במשק ניבאו לה כי תבחר בקאריירה של ספורטאית.

הלידה כרוכה בסמל

מרי היתה בת 4 כשנולדה תרז. הן נולדו בארץ שהוריהן היו בה מהגרים. החוט הסמלי המקשר את גורלותיהן, מתחיל באותה תקופה שבין סיום מלחמת העולם השניה לבין הקמת מדינת ישראל, בה נאחזו הוריהן בארץ.

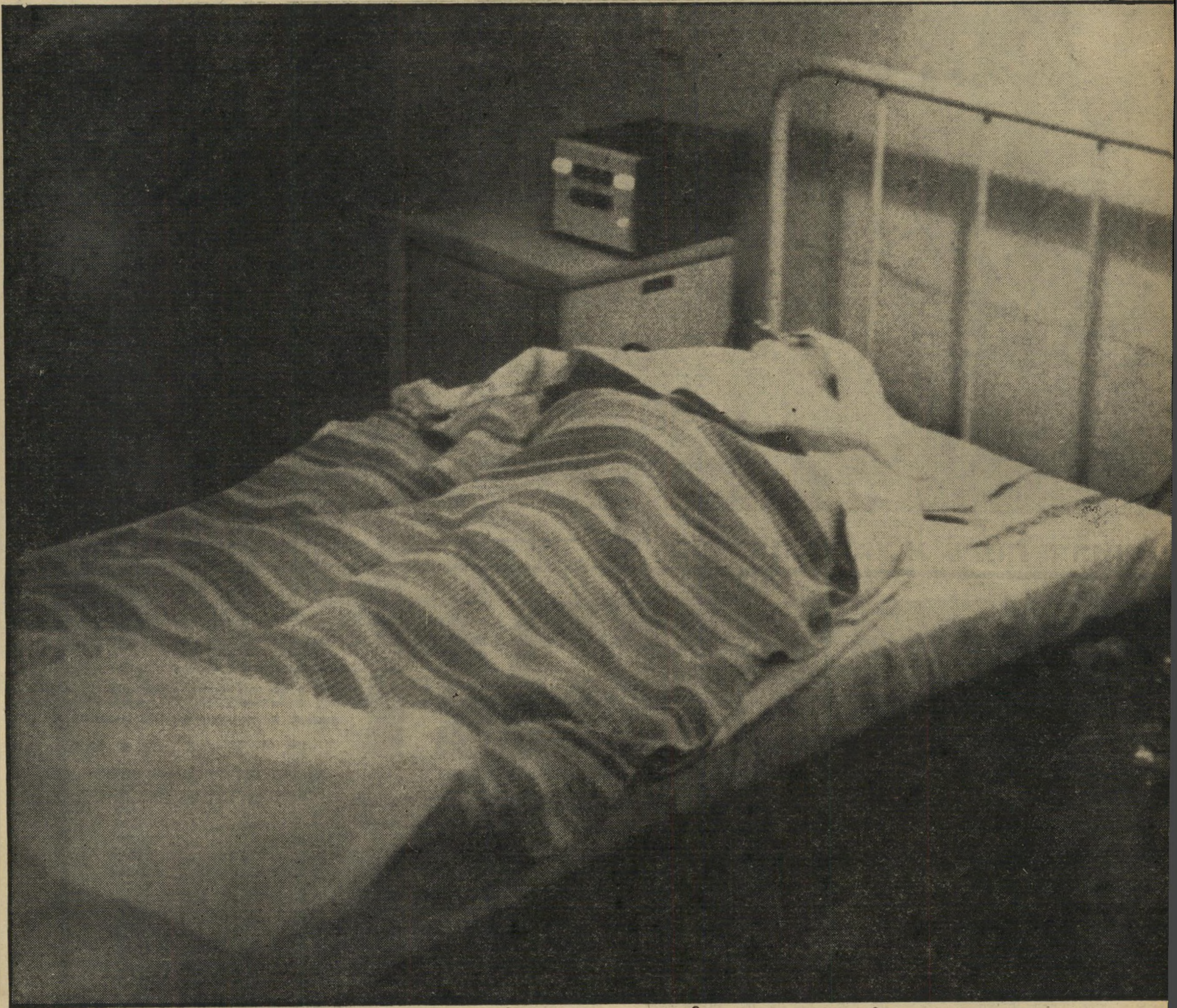

מרי: חבושת־ראש, נושמת ממיכל חמצן, חסרת־הכרה בביתן 40 בתל־השומר

אטקה ועזריאל הולצברג, ניצולי השואה, מלוחמי הגיטאות בפולין, קבעו את ביתם בקיבוץ לוחמי־הגיטאות של הקיבוץ המאוחד, המשמש גל־עד חי לימי הלחימה בנאצים.

כשנולדה בתם ב־16 באפריל 1950, היה ברור שלידתה כרוכה בסמל: באותה שנה חפף תאריך זה את התאריך העברי של מרד גיטו וארשה, ובאותו יום חגג הקיבוץ את יום השנה לעלייתו על הקרקע. היה זה רק טבעי שיקראו את שמה של הבת הנולדת מרי — לזכר מרד גיטו וארשה, שם עברי טהור, ולא קיצור של מרים כפי שניסו העיתונים להדביק לה אחרי פציעתה.

באותה תקופה לערך הגיע לארץ גם איסחאק חלסה, המכונה אבו־מאלק, אם כי בדרך וגילגולים שונים לחלוטין. חלסה, נוצרי אורתודוכסי לפי אמונתו, עזב את משפחתו שבעיירה קארק (היא קיר־מואב) שבעבר־הירדן המזרחי, כדי להשלים את לימודיו התיכוניים בעמאן הבירה, כשהוא מפרנס את עצמו במלאכות שונות.

משם נדד עד לביירות כדי לרכוש השכלה אקדמאית באוניברסיטה האמריקאית. זכה שם בתואר בוגר בספרות והיסטוריה, החל לחפש את פרנסתו כפקיד בחברות ספנות. ערב הקמת המדינה, מצא את עצמו עובד בסוכנות ספנות בחיפה. שם נשא לאשה את גאדיה, בת למשפחה נוצרית חיפאית. רק ב־1952, שנתיים לפני

תרז חלסה, בגיל 12, עם בני כיתתה בבית־הספר „טרה סנטה" שבעכו העתיקה, בהצגה שהוצגה לרגל חגיגת סיום שנת הלימודים. תרז, שכבר אז התבלטה ביופיה, נראית בתמונה במרכז, כשהיא אוחזת בידי שניים מבני כיתתה שהופיעו עימה.

לידת תרז, עקר לעכו, התיישב במרכז העיר העתיקה, בדירה שנעזבה על ידי תושביה הקודמים. היתה זו דירה מרווחת למדי, בת חמישה חדרים. שם נולדו לאיסחק חלסה שבעת ילדיו, ארבע בנות ושלושה בנים, כשתרז היפהפייה היא הבת השלישית במניין.

שתי ילדות משני עברי הכביש. אותו נוף ילדות. אותם שמיים. אותם ריחות הים הקרוב שאת מליחותו נשמו, אותם צלילים מעורבים של שני עמים החיים זה בצד זה. כי כמו שתרז ידעה מאז ילדותה שעיר מולדתה מחולקת בין יהודים וערבים, כך גם מרי, שלגביה, כמו כל בני קיבוצה, היתה עכו העיר הגדולה הקרובה, אליה היו חומקים על אופניים לקנות גלידה, לנעוץ עיניים בחלונות הראווה, ולחפש הרפתקאות בין חומות הצלבנים מלהיבות הדמיון.

נעורים ופוליטיקה

ריפרוף על פני אלבומי הילדות של השתיים, מגלה מיד זהות מפליאה. הנה מרי בטיול של כיתתה, אחד מרבים שכה אהבה ושבגללם היא זכורה לחבריה. תמיד נדחפת על ידי סקרנות נוראה, שכימעט בכל טיול גרמה לצרות. לא היה טיול שלא הלכה בו לאיבוד.

אותה שנה מטיילת גם תרז. לבושה בג'ינס וחולצת פסים, היא נראית כמו כל צעירה ישראלית אחרת. הנה היא בצילומים צבעוניים בחופשת קיץ, בכפר ערבי בגליל המערבי. רוכבת על סוס, קופצת בגן־הירק.

תמונות ממסיבות בית־הספר. אפשר היה להחליף בהן את תרז ומרי מבלי שיורגש ההבדל. למרות שכאן זה בית־ספר בקיבוץ, וכאן זה בית־הספר הנוצרי טרה סנטה בעכו, התלבושות הן אותן התלבושות, הריקודים, לפחות בתמונות, נראים אותם הריקודים.

„השם הוא הגורל," אומר הפתגם ה־

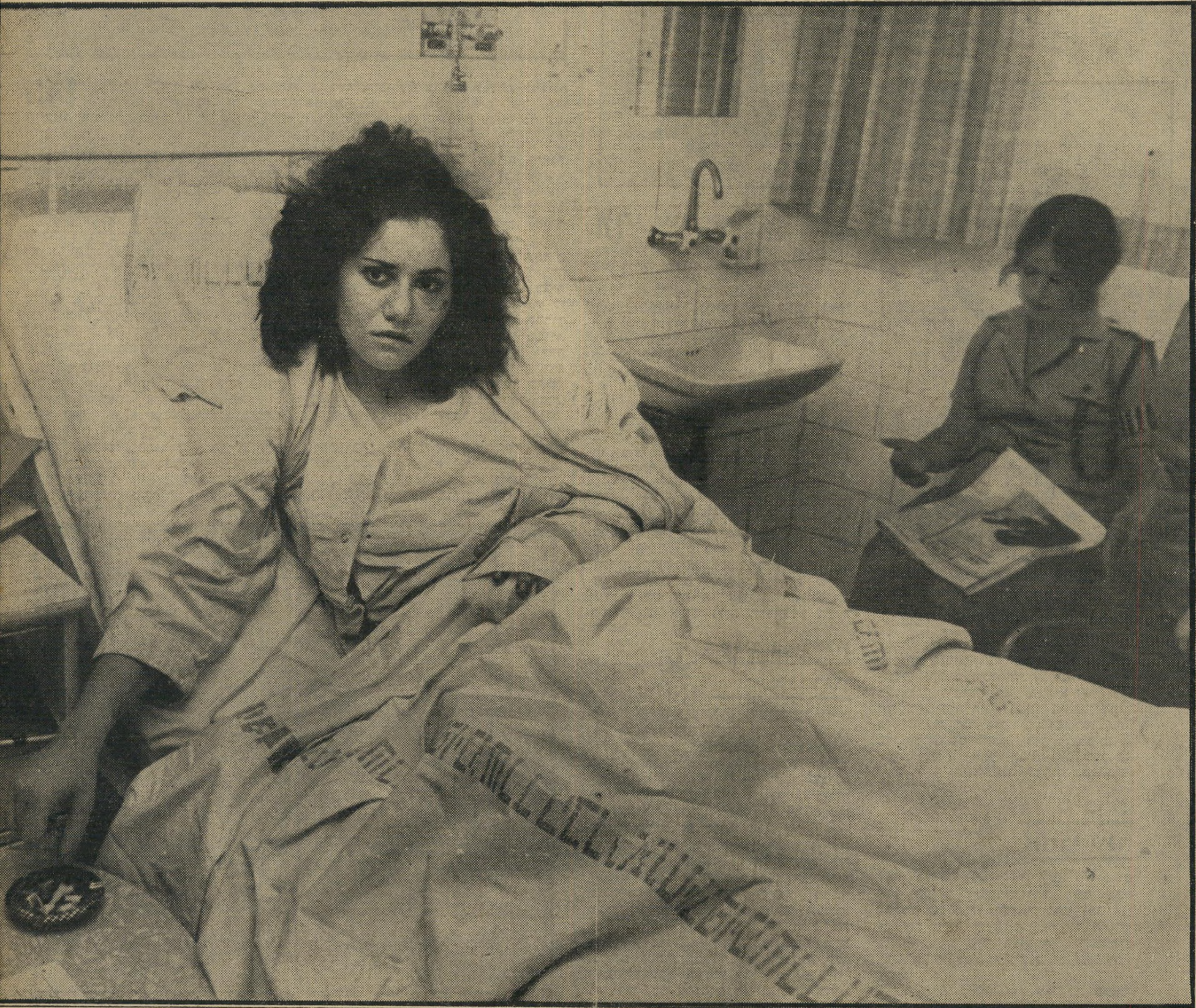

תרז: חבושת יד, מחייכת ומסורקת אחרי ביקור אורחים, בביתן 16 בתל־השומר

תרז ומרי

תרז תמונת ילדות של תרז בת השלוש, כשהיא כורעת ברך ומתפללת למדונה הקדושה. תמונה זו היא התמונה היחידה מתמונותיה של תרז התלויה במסגרת בבית הוריה בעכו. „היא נראית כמו קדושה," אמרה עליה אחותה.

(המשך מעמוד 17)
לאטיני, לגבי מרי קלע הפתגם בול. אופיה הלם להפליא את השם שהעניקו לה הוריה.

„היו לה תמיד דרכים משלה," דברי גלילה וונגרוב, חברתה הקרובה. „היא לא הלכה בתלם. תמיד היו לה דיעות עצמאיות שהיא ידעה יפה מאוד להגן עליהן. לא היה נושא כימעט שלא היתה מתווכחת עליו בכיתה. אף פעם אי אפשר היה לשכנע אותה שהיא אינה צודקת. אפילו אם דעת הרוב היתה נגדה, לא ויתרה על עמדותיה."

אין שום משמעות של מרי או מרד בשם תרז. אבל אותה רוח שדבקה במרי מלוחמי הגיטאות, איפיינה גם את תרז מטרה סנטה. „היא היתה תלמידה טובה," נזכר אחיה מאלק בן ה־17, נגר במיקצועו. „המקצועות ההומאניים היו קרובים לליבה. במיוחד היו מספרים שבלטה בשיעורי אזרחות. היא היתה מדברת הרבה דברים של ביקורת. היתה לה ביקורת על העיריה בעכו, שאינה דואגת מספיק לנקיון בעיר העתיקה, והסימטאות שבדרך לבית־הספר תמיד מלוכלכות. אני זוכר, תמיד כשהיתה חוזרת מטיולים של בית־הספר בערים של היהודים, היתה מתפעלת מהנקיון ששם."

„מאז היתה ילדה היתה תרז עצמאית יותר מכל ילדה ערביה רגילה," סיפרה חברתה ללימודים בטרה סנטה. „בבית אצלה שמרנים. היא חיפשה הזדמנות לעזוב את הבית, בשביל זה הלכה ללמוד בבית־הספר לאחיות בנצרת, כדי להיות רחוק מההורים. נכון שהיא היתה ילדה שקטה, אבל כשדיברו על פוליטיקה, היא היתה מדברת תמיד. היו לה דיעות כאלה, שפעם שמעו אותה המורים לדבר ככה, ונתנו לה עצות לא לדבר את זה בקולרם."

מרי היתה בילדותה ספורטאית מצויינת. „מבחינה זו לא ויתרה אפילו לבנים!" נזכר בן המשק חיליק בוגומולסקי. „היא היתה מתחרה בבנים בשחייה, ואפילו טיפסה על עצים. היא היתה לפעמים כימעט כמו בן."

אבל כשבגרה, נזכרים חבריה במשק, היה אחד משטחי ההתעניינות הראשיים שלה — הפוליטיקה. „היא היתה הבת היחידה בכיתה," נזכר צביקה דרור, „שכתבה את עבודת הגמר שלה בתיכון על מלחמת ששת־הימים. על העבודה הזאת היא ישבה הרבה זמן, אספה קטעי עיתונות, קראה את כל הפירסומים, חקרה את חברי הקיבוץ שהשתתפו במלחמה. אפשר לומר שעשתה עבודה יסודית על רמה של אוניברסיטה."

„הדבר הבולט ביותר אצלה היתה אהבתה לאדם," נזכרים חבריה, „אהבה לכל אדם, ללא הבדל, גזע, לאום או דת." מספרת גלילה: „בוויכוחים שהיו לנו במשק היא טענה תמיד שצריך להעניק לערבים בארץ זכויות שוות, כמו ליהודים. היא תמיד אמרה שעושים להם כאן, בישראל, עוול. היא היתה מוכנה להלחם למענם..."

מרי בגיל חמש, על חוף הים בנהריה, לשם נלקחה עם קבוצת הילדים של קיבוץ לוחמי הגיטאות. בצעירותה גילתה כבר סימני עצמאות.

קשה היה ללקט עדויות על יחסה של תרז בעבר, לשכניה היהודים. יש רק שני מימצאים שוליים. מיטתה של תרז, העומדת עד היום מיותמת בבית הוריה בעכו, היא מיטה מצופת פורמאיקה. הקישוטים היחידים שבה, הם ציורים של מגיני־דויד.

מימצא נוסף — דבריה של אחותה הבוגרת, בת ה־20: „לא היה כימעט נושא שתרז לא התעניינה בו. כשהיתה בבית היתה קוראת כל היום. היא ידעה שלוש שפות היטב: ערבית, צרפתית ואנגלית. עברית ידעה קצת. אבל היא קראה את כל הסופרים היהודים שהספרים שלהם תורגמו לערבית או אנגלית. עגנון היה הסופר הכי אהוב עליה מהסופרים היהודיים."

כמו באגדות אנדרסן

זה קרה לשתיהן כשהגיעו לשנת חייהן ה־17.

אצל מרי זה אירע לפני כחמש שנים, מיד אחרי תום מלחמת ששת הימים. „החברה אצלנו אומרים," מספר צביקה דרור, מחנכה של מרי בשנות לימודיה האחרונות במשק, „שזאת היתה אהבה כמו באגדות אנדרסן."

ג'וני אנדרסן לא היה אגדה. הוא היה צעיר נורבגי, בלונדי, כחול עיניים, שהספיק לעבור הרבה בחייו הקצרים. מגיל 15 היה ספן בצי הסוחר הנורבגי. במשך מספר שנים נדד בימים ברחבי העולם. הוא הספיק לראות את הרעב בהודו, את המלחמה בוייטנאם, את העוני והמצוקה בדרום אמריקה. הוא הגיע למסקנה שכימאי לא יוכל להושיע לכל הזקוקים לעזרה. ואז נטש את הים, כשהוא נחוש בהחלטתו ללמוד רפואה, להפוך לרופא שיעזור לכל החלכאים והנדכאים.

הרפואה עבורו לא היתה מקצוע, אלא בשורה. הוא החל את לימודי הרפואה שלו באוניברסיטה שבעיר גנט בבלגיה. כשפרצה מלחמת ששת הימים, הוא נטש הכל. למרות שלא היה לו כל קשר ליהדות, וספק אם הכיר פעם איזה יהודי מקרוב. הוא התנדב לעזור לישראל.

סיפר ג'וני השבוע: „זה אולי קצת מוזר. אני הרי נוצרי. אבל אנחנו באירופה היינו בטוחים באותו זמן שיגמרו אתכם.

אפשר לומר שבאתי לישראל כדי לעזור להציל את הפליטים שישארו בתום הקרבות. עד שהגעתי — הספקתם לנצח. אבל אני כבר נשארתי פה חודש."

במקום למלחמה הלך ג'וני לקיבוץ. תחילה לקיבוץ חפצי־בה בעמק יזרעאל, ואחר־כך ללוחמי הגיטאות. שם הכיר את מרי. הם נקשרו זה לזו מהיום הראשון לבואו לקיבוץ, ועד שחזר לבלגיה. אם פעם חלם ג'וני להגיע כרופא לארצות נידחות ולהושיט עזרה לעלובי החיים, הרי בהשפעתה של מרי, באותו חודש שבילו יחד בקיבוץ, השתנה חלומו מעט. כשיוסמך לרפואה, החליט, הוא יעלה לארץ. הוא יהיה רופא באחד מישובי הספר הישראליים, או אולי במקום כמו עכו, כדי לסייע שם להבנה יהודית ערבית.

תרז כאחות רחמנית בבית־החולים האנגלי בנצרת, שם למדה תרז בקורס אחיות, כשסיימה את לימודיה התיכוניים. בידה היא מחזיקה תינוק.

ג'וני נסע. אבל הקשר עם מרי לא נותק. הוא נמשך שנה תמימה במכתבים. עד לקיץ 1968.

מיברק, אחרי שנה

יצאתי יום אחד לעבודה בשש בבוקר," סיפרה רחל גוויסר, בת מחזורה של מרי. „ופתאום אני רואה אותו, את ג'וני, עולה בכניסה אל המשק. זה היה ממש שוק. רצתי אליו ושאלתי: ,ג'וני מאיפה צצת?' הוא השיב בפשטות: ,מהמטוס'."

כמו שבא באותו קיץ לחופשה פתאומית, כך גם נעלם. קרה כנראה ביניהם משהו, אמרו החברים במשק. הוא עזב פתאום. הם לא המשיכו להתכתב. מרי התגייסה לצה"ל. היא הגיעה לדרגת רב־טוראית, שירתה כמורה בבית־הספר החק־

תרז בגיל 14, כשהיא עטופה בגלימה לבנה ובראשה שביס לבן, מחזיקה תרז את אחד מנרות הקודש בטכס דתי בכנסיית „טרה סנטה" בעכו.

מרי בגיל 14, במסיבת פורים שנערכה בקיבוצה, השוכן במרחק 4 ק"מ מעכו. בידה היא מחזיקה צפצפה ארוכה, בה השתעשעה במסיבה.

לאי פילדלפיה שבסביבות עכו.

יום אחד, כמו באגדות, אחרי שנה שלא החליפו מילה, הגיע לפתע מברק אל מרי. מברק מג׳וני. היו בו רק כמה מילים: „בואי לבלגיה ונתחתן.״

„היא החליטה לעזוב את הכל ולנסוע.״ סיפרה גלילה חברתה. „ניסיתי לשכנע אותה שלא כדאי לה, אבל כשהיא מכניסה לה משהו בראש, אז שום דבר לא עוזר. היא עשתה את כל המאמצים כדי להשיג שחרור מצה״ל. קיבלה אותו ונסעה.״

זה לא היה כל כך פשוט כפי שזה נשמע. אפילו בקיבוץ ליבראלי, עם הורים מתקדמים כמו אטקה ועזריאל הולצברג, לא היה זה ענין של מה בכך שמרי תקום יום אחד, ובאופן בלתי צפוי לחלוטין תעזוב את הכל, תיסע לבלגיה כדי לחפש איזה ג׳וני ששהה חודש במשק כמתנדב. „איך אפשר שהיא תינשא לנוצרי?״ הזדעזעו ותיקי המשק, ניצולי השואה. „היא יורדת,״ גינו אותה הצעירים, „היא לא תחזור יותר ארצה.״

היו בעיות. היה מאבק. מרי ניצחה. „מרי אינה טיפוס שמוותר בקלות על דיעותיה,״ אמר עליה ג׳וני, „אם כי אני לא חושב שהיתה לוקחת נשק ביד כדי להגן עליהן. היא הרבה יותר ליבראלית מהבחורה הישראלית הממוצעת.״

היא נסעה אל ג׳וני בגנט שבבלגיה, בירת פלנדריה המזרחית. שנה חיו שם ביחד. ג׳וני למד רפואה. מרי, שזו היתה היציאה הראשונה שלה מחוץ לתחומי הקיבוץ, המתינה לו בדירתם השכורה. אחר־כך נסעו לנורבגיה, שם נישאו בטכס אזרחי.

בקיץ באו לבקר בקיבוץ. מרי לא ידעה בדיוק מה היא רוצה לעשות עם עצמה.

מרי בגיל 18, מרכיבה משקפיים, בתמונה שצולמה במסיבת החתונה של אחת מחברותיה. בצורה מפתיעה עברה תרז באיחור של ארבע שנים תהליך מקביל לזה של מרי.

תחילה חשבה להיות עתונאית. אחר־כך החליטה ללמוד ביולוגיה. בשנת הלימודים הבאה, עמדה להצטרף אף היא לאוניברסיטת גנט. כהכנה ללימודים ביקשו ממנה להכין עבודה על צמחי המים בישראל.

„ילדה מאוד ביישנית״

בגיל 17 חזרה אותה פרשה על עצמה גם בחייה של תרז, הערביה מעכו השכנה. כל זמן ששהתה במחיצת הוריה, היתה תרז כלואה במשטר קפדני ופוריטאני. מצד אחד: הנזירות בבית־הספר טרה סנטה. מצד שני: האב הקפדן, המחמיר בכבוד המשפחה.

„לתרז לא דאגתי אף פעם,״ אמר איסחאק חלסה. „היא היתה ילדה מאוד ביישנית, שהתביישה להסתכל לבחורים בפנים. סמכתי עליה. ידעתי שאין לי מה לפחד. כשהיו באים אלינו הביתה בחורים, וכמה מהם ביקשו את ידה — היא בעצמה סילקה אותם.״

אין פלא שתרז היפה משכה את עיניהם של צעירי עכו. אבל הם ידעו שהיא נמצאת תחת שמירה קפדנית. גם כשיצאה תרז מביתה, לפני שנה וחצי, בתום לימודיה התיכוניים, ידע אביה שאין לו מה לדאוג. בית־החולים האנגלי בנצרת, שם למדה תרז את מקצוע האחות, שוכן בפיסגת הר המתנשא מעל העיר. מחוץ

מרי במדי צה״ל, כשדרגת רב״ט לזרועה. מרי שירתה בצה״ל חצי שנה בלבד, לפני שיצאה לבלגיה כדי להינשא לאהובה הנורבגי, ג׳וני אנדרסן. היא שירתה כמורה במוסד לנוער עבריין.

לשעות ביקור החולים, נעולים שעריו, והוא נראה כמיבצר סגור.

אלא שחץ האהבה פילח את ליבה של תרז גם במיבצר סגור זה, תחת השגחת הנזירות. מי שהיתה אשמה בכך, היתה מורתה בבית־החולים, האחות היבאת עבדול רחמן גרנה, 25, בת הכפר המוסלמי הקטן מוקיבלה, השוכן בכביש עפולה—ג׳נין. כשהיתה היבאת יוצאת לחופשות בכפרה הקטן שבעמק יזרעאל, לקחה את תרז עמה. שם פגשה תרז את עדאל זידאת, בן הכפר, תלמיד תיכון, בוגר מתרז בשנה.

תרז מיסדר של יחידת בנות של אל־פאתח בבסיס האימונים בצידון. במשך שלושה חודשים עברה תרז אימונים במחנה זה, אחרי שברחה מישראל ללבנון בחברת ידידה ומורתה. „בשלושה חודשים אלה לא יצאנו לביירות,״ סיפרה.

תחילה רק העיפו מבטים גנובים זה אל זו. אחר־כך נכנסו לשיחה. הפגישות ביניהן הלכו ותכפו. עדאל, שלמד בנצרת, בא לבקר את תרז בבית־החולים.

כמו בדרכם של מרי וג׳וני, עמדה הדת למכשול גם בדרכם של תרז ועדאל. היא היתה נוצריה. הוא — מוסלמי. היה ברור להם שאין להם סיכוי. הוריה של תרז לא יתירו לה להינשא למוסלמי. לא היה טעם במאבק ובנסיון לשכנע אותם. מצבם היה הרבה יותר חמור מזה של מרי וג׳וני. אבל הפתרון היה אותו הפתרון בדיוק. מה שמרי וג׳וני עשו בגלוי, עשו תרז ועדאל בסתר.

לילה אחד ברחו. גנבו את הגבול ללבנון. יחד איתם היתה גם המורה, האחות היבאת, אולי מפני שהיתה מאוהבת בערבי מכוויית, שביקר בקיץ שעבר בישראל, עמו נדברה להיפגש בביירות, כפי שסיפרו אחדים; או אולי מפני שלא רצתה להינשא לבן הכפר אותו הועידו לה הוריה, כפי שסיפרו אחרים.

זה היה לפני כשבעה חודשים. מאז נעלמו עקבותיה של תרז.

20 מגידי עתידות

לאיסחאק ונדיה הלסה נודע כי בתם נעלמה, באמצעות מכתב שקיבלו מבית־החולים האנגלי בנצרת. „חשבתי — אולי טעות.״ סיפר איסחאק השבוע, „אולי שלחו את המכתב לכתובת הלא נכונה. נסעתי לנצרת. שם סיפרו לי הכל. יום יום הייתי הולך למשטרת עכו. רק אחרי שבועיים מסרו לי כי הבת שלי ברחה ללבנון. לא האמנתי. שהבת שלי תעשה לי דברים כאלה?!

„כתבתי לקרובים שלי בלבנון. הם עשו הרבה חיפושים ולא מצאו כלום. הם נתנו מודעות בעתונים של ירדן ולבנון, הכריזו על פרס של 10 אלפים דינר למי שימצא את תרז. אף אחד לא בא לקחת את הפרס. הייתי מיואש. הלכתי למגידי עתידות, יהודים וערבים, שומרונים וצ׳רקסים. הייתי אולי אצל עשרים כאלה. כל אחד אמר דבר אחר. אחד אמר שהיא באמריקה. מישהו אמר שהיא כבר מתה. שלישית סיפרה שהיא נמצאת בדרך.

„קיבלתי תשובות מהאחים שלי בסוריה ובירדן שכל החיפושים שלהם היו לשווא. חיפשתי אותה בגדה המערבית. לא יכולתי להאמין שברחה ללבנון. היא הרי התביישה תמיד כל כך מאנשים?״

ממה שאפשר היה להציל השבוע מפיה של תרז, היא בילתה כשלושה חדשים עם ידידה ממוקיבלה, בבית ליד ביירות. אחר־כך, כשאזלו מקורות פרנסתם ואמצעי קיומם, היא הצטרפה לפאתח.

במשך שלושה חדשים היא בילתה במחנה אימונים של הפאתח ליד צידון, לפני שנשלחה למשימת חטיבת מטוס סבנה, עם דרכון ישראלי מזוייף על שם מרים חסון.

(המשך בעמוד 22)

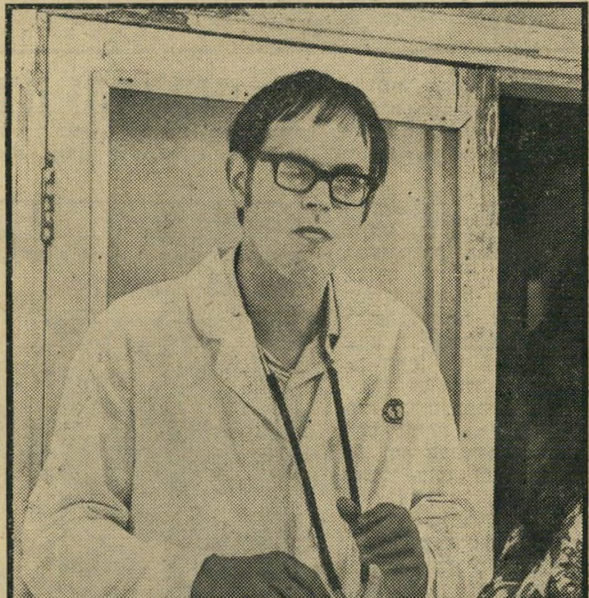

מרי ג׳וני אנדרסן, בעלה הנורבגי של מרי, לבוש במדי רופא בבית־החולים תל־השומר, ליד מיטת אשתו מחוסרת ההכרה. בית החולים איפשר לו לעשות סטאג׳ בעת הציפייה לשינוי במצבה של אשתו, מרי.

תרז איסחאק הלסה, אביה של תרז, המשמש כמורה לאנגלית בבית־הספר הימי בעכו, מצביע על תמונת בתו בת השלוש התלויה בביתו. אחרי שתחילה נשבע לקרעה לגזרים במו ידיו, התרכך ליבו, והוא גילה נכונות לסייע לה.

למדינה כולה נכנס ג׳וק בראש: העקרב שעקץ את

הבעל יוסף בן־חורין, בעליו של סלון „אמבר", ששימש מטרה לחרושת השמועות. משמאל: גי־בור הסיפור, עקרב צהוב. בקצה זנבו, בין אצבעות היד, העוקץ. בתגובה על ה־עקיצה, הגיש בן־חורין תלונה במישטרה.

„**זה היה נורא.** הכלה עמדה שם, מתחת לחופה — ופתאום היא הת־מוטטה בלי להשמיע הגה. תיכף אחרי שהחתן שם לה את הטבעת. החתן הת־חיל לצרוח בהיסטריה. עד שבא רופא, היא כבר היתה מתה. מתחת לחופה ממש. מזעזע."

„לא נכון. זה בכלל לא היה ככה. כשהרב הקריא את הכתובה, היא נתנה פתאום צעקה חנוקה. ,משהו עקץ אותי בראש,' היא לחשה לחתן. ,ששששש...' השתיקה אותה אמה. ,אחרי החופה נראה.' אחרי החופה, הכלה ואמה נכנסו לנוחיות, ושם היא נפלה. כשהרופא בא, הוא קבע את מותה."

בנקודה אחת לפחות הסכימו כל הגיר־סאות: הרופא שמיהר לבדוק את ראשה של הכלה המתה, גילה שהיא חובשת פיאה נוכרית. הוא הסיר את הפיאה — ושם גילה את הרוצח: עקרב צהוב שהס־תתר בתוך הפיאה, ושעקץ את הכלה הצעירה למוות — מתחת לחופה.

העקרב והכ

שוטים ועקרבים

איך הגיע העקרב לפיאת הכלה? גם על כך היו הדיעות חלוקות.

הכלה והמלכות כלה מושלמת, שיצאה זה עתה ממסלול הסרט הנע, מתבוננת, בחברת חתנה, בתמונותיהן, בחלון הראווה של הסלון, של שתי מלכות שזכו לטיפול בסלון ערב ניצחונן: מימין, מלכת היופי אתי אורגד, משמאל, אירית לביא. שתי המלכות לא זכו לביקורו של העקרב.

השבוע. אחת קבעה, בביטחון מוחלט, כי מאהב נכזב של הכלה, שנדחה על־ידה למען חתנה, הגניב את העקרב לפיאה — בעזרת ידידתו, שהיתה אחת מעובדות הסלון. הגירסה השנייה היתה — שבדיוק להיפך: היתה זו דווקא עובדת הסלון שרצתה לנקום בכלה, על שגנבה ממנה את החתן.

והיו גם כאלה שהאמינו בגירסה השלי־שית: כי העקרב הגיע לסלון במקרה, התמקם בפיאה במקרה, ישב בשקט במשך כל זמן העינויים של הכנת התיסרוקת, ואפילו בזמן הצילומים הצליח להתאפק ולא לצאת אל מול הזרקורים, רק ברגע הדרמתי ביותר, יצא לפעולה.

היה רק פרט אחד שלא השוטים, ולא חסידי העקרבים, ידעו לספר: מי היתה הכלה שקוץ בה, איפה זה קרה, ומתי.

פרט קטן זה לא עיכב בעד השמועה מלפשוט כאש בשדה רוחש עקרבים. מזה שלושה שבועות, עקצה השמועה אזרח אחרי מישנהו, וכולם נפלו קורבן לה.

סגור, אבל פתוח

העוקץ שבעקיצה: איש מרבבות האזרחים מקונייטרה עד שארם, ש־שמעו על העקרב והעבירוהו הלאה — לא ראה במו עיניו כל ידיעה אודותיו בשום עיתון. לוא היה מישהו מתעניין במשטרת ישראל — היה מגלה כי שום כלה לא מתה תחת חופתה, לאחרונה, לא מעק־רבים ולא משוטים, וכי הסיפור כולו היה מצוץ מהאצבע.

מי שכמעט כן מת — מזעם — הוא יוסף בן־חורין, בעל סלון לכלות אמבר התל־אביבי. היה זה הסלון שלו שהוזכר ברוב השמועות, כבסיס פריצתו של העקרב לתוך הפיאה.

לדברי בן־חורין, לא היו אלה כלל שו־טים, שהפיצו את הסיפור, אלא יהודים פיק־חים מאוד, שהיתה להם מטרה ברורה מאוד: לעקוץ — אותו.

בסיפור העקרב נאמר אמנם כי סלון אמבר נסגר, מייד לאחר המקרה, אולם במציאות היה השבוע הסלון פתוח מאוד, חי מאוד, והומה מאוד כלות נאוות וצעי־רות, שנראו מאוד לא מודאגות.

סיפר בן־חורין, בין כלה לכלה, איך נפלה עליו הפצצה:

רק מוח מעוות יכול היה להמציא עלינו כזה סיפור. הרי בכלל איננו מספקים פיאות, רק חלקי פיאות. אבל זה לא הפריע להם, למנוולים.

העובדת שלי באה ביום ראשון בבוקר ואמרה ששכנה שלה הקריאה לה את הידי־עה מעיתון. היא בעצמה עולה חדשה, ולא קוראת עיתונים.

איזה עיתון? שאלתי אותה. מעריב לנו־ער, אמרה לי.

נו, התייחסתי לזה בהומור. אבל מייד אחרי זה בא טלפון מבחורה שעבדה פעם

האשה בסלון ארנה בן־חורין, הא... של בעל הסלון, מ... המוכנה להימסר למישלוח. לדברי מומחים, אין עק...

„משתגעת" כרמלה סלמן השתגעת מ־הסיפורים, גילתה במפתיע שהסלון פתוח.

ראש הכלה ז"ל

אצלנו, ושרצתה לשאול אם זה נכון מה ששמעה אתמול בדיסקוטק על העקרב. עכ־שיו, העניין התחיל להיות חשוד בעיני.

הלכתי וקניתי עיתונים מימים קודמים, חיפשתי בכולם, לא מצאתי אף ידיעה. בינתיים המשיכו להגיע עוד טלפונים. אפילו אחותי מחיפה צילצלה לשאול אם זה נכון מה שקראה בעיתון. אמרתי לה:

הפאה המפורסמת

בפיאה כזו אמור היה העקרב לשכון. מתחת לפיאה: כתבת „העולם הזה" יו־נית מנור. העקרב הצהוב — שהוא המ־סוכן ביותר המצוי בארץ — אינו מסוגל כלל להרוג אדם בעקיצתו, מלבד ב־מקרים מיוחדים כשהנעקץ אלרגי.

„תביאי לי את העיתון הזה, אני משלם לך אלף לירות." אז היא אמרה, שבעצם לא היא קראה את זה, אלא שכנה סיפרה לה.

למחרת זה נמשך. כשצילצלתי במקרה לחברת הביטוח שלי לברר כמה עניינים, אמר לי הסוכן: „אני חשבתי שאתה מת־קשר בקשר לפיצויים של העקרב."

גם ביימם הבאים זה לא נפסק. הת־חילו גם הטרדות בטלפון. כל מיני הט־רדות טפשיות, שמתחילות בצורה לגמרי

תולה

פנאית של סלון „אמבר", שהיא גם אשתו יימת הכנתח של כלה טרייה, מזל שמלה, בים באיזור תל־אביב, וודאי שלא בפיאות.

החתונה צריכה להימשך: כלות וחתנים ליד הסלון שנפל קורבן לעלילה

תמימה. אשה היתה מצלצלת: „אני כלה, ורוצה להתעניין בקשר לשמלה." אני עו־נה לה כרגיל. „אבל שמעתי שמועות מסויימות שמתהלכות בעיר," היא אומרת לי. „מה שמעת?" אני שואל אותה. היא מספרת לי את כל הסיפור על העקרב.

או לפעמים היו מצלצלים ושואלים: „אתם צריכים עוד עקרבים? אפשר לספק לכם."

לאט לאט הבנתי. זה מסע מכוון ומאור־גן על־ידי גורם, שמטרתו להזיק לי. אני עומד לפתוח סלון נוסף שבו יוגשו לכלות שירותים חדשים, כמו סאונה וצילום, וזה מעורר אצל כל מיני אנשים קינאה.

אני חושד בסלונים מסויימים מאוד. יש לי רשימה שחורה של חשודים.

עד כאן, סיפורו של בעל הסלון שנעקץ.

השבוע, הוא החליט להילחם בעקרב הקטן בתותחים גדולים: בשלב ראשון, פירסם בכל עיתוני יום השישי האחרון מודעות ענק, על פני עמוד שלם, בהן הזים את השמועות, הבטיח פרס של 2,500 ל"י למי שיגלה את מקור השמועות.

בנוסף, הגיש בן־חורין תלונה למש־טרה על הפצת שמועות־דיבה בכוונה תחילה, מצד מתחרים אלמוניים.

מה אומרים על כל העניין ב־בראנג'ה? מדווחת כתבת „העו־לם הזה" שיצאה לסיור קצר:

הלכתי לשני סלונים לכלות בתל־אביב: היצגתי את עצמי ככלה צעירה, העומדת להינשא באוגוסט, וביקשתי פרטים. שאל־תי אם אפשר לשכור גם פיאה נוכרית. ברור, אמרו לי.

„אבל בלי עקרבים אני מקווה," הוספ־תי בחיוך רב־משמעות.

התגובות היו שונות: בסלון הראשון בו ביקרתי, אנטה, ביטלו בהחלטיות את ה־אפשרות שהסיפור נכון. „אם זה היה נכון," אמר לי עוזרה של אנטה, „היו קוראים על זה בעיתונים. עובדה שבשום עיתון זה לא היה כתוב. גם לא הוגשה שום תלונה נגד סלון אמבר. זה סתם סי־פור שהופץ על־ידי סלון מתחרה, שרצה לשבור את השוק של אמבר.

בסלון השני שלי, לה־באל, כשציינתי שאני פוחדת פחד־מוות מעקרבים, במיוחד כשהם יושבים לי על הראש, התכעס עלי בעל הסלון:

„אבל זה לא היה אצלנו, גבירתי," אמר.

„כן, אני יודעת. לפי הסיפור זה היה בסלון אמבר," עניתי.

„אני לא יודע."

„אתה לא יודע?" השתוממתי. „כל ה־ארץ מדברת על זה, ואתה לא יודע?"

„אני לא יודע."

„תראי, זה יכול לקרות בכל מקום," התערבה בשיחה הזבנית הקטנה, שהקשי־בה בצד.

מה שנכון נכון.

(המשך מעמוד 19)

* * *

כנפי ה„בואינג" של „סבנה", נשאו את שתיהן חזרה למולדתן הא־חת. לבד, ללא הגברים שאהבו. שתי צעי־רות על סף חייהן. שתי נשים וגורל אחד. זו חוצפה — זו חטופה, אך שתיהן שבויות ולכודות בחברה שבה דת מהווה מכשול לאהבה, במיתוס שאין להן שליטה עליו, שהועיד לאחת את תפקיד ה„כובשת" ול־שניה את תפקיד ה„משחררת," בניגוד לרצונן ולדעתן.

אילו רצה מישהו לגלם בשתי דמויות את סיפור כל העימות שבין שני עמיהן, לא היה מיטיב ליצור בדמיונו הפרוע ביו־תר שתי דמויות יותר חיות ויותר סמליות מאשר שתיים אלה.

בביתו, בעכו, נקרע איסחאק הלסה, בין אהבתו לבתו לבין רגש הכבוד להתנער ממעשיה, כדי שלא יזהו אותו עמה. לרגע היה מוכן להצהיר כי הוא נכון לקרעה לגזרים במו ידיו. וכעבור רגע, כשנחה דעתו, התעוררה בו תשוקה עזה לראותה, את הבת שחשפה בפומבי את הקונפליקט שקרע את נפשה כל חייה, כמי שחיה זרה בחברה של יהודים, שעה שהצהירה כי ברצונה להתגייר ולהמיר את שמה מתרז לתרצה.

„אני רוצה לראות אותה," אמר איסחאק ומיהר להתנצל, „לא בגלל שהחיים שלה מעניינים אותי. זה לא איכפת לי בכלל. אבל אני האבא שלה. מה שאני אצליח להוציא ממנה אף אחד לא יצליח... איך בחורה ממשפחה מפורסמת בכל המזרח התיכון כמו הלסה, עושה דבר כזה?"

ואמא, נדיה הלסה, ששיער חום ארוך גולש על כתפיה, אינה יכולה עוד לעצור את רגשות האם שבה: „רק שלא ישלחו אותה לירדן. שישאירו אותה בארץ. כאן יותר טוב. אולי אפשר לשלם כסף בשביל שהיא לא תשב בבית־הסוהר? חבל שהיא סתם תבזבז את החיים ולא תעשה כלום."

אמא נדיה שוקעת בחלומות מתוקים בהקיץ: „אנחנו נשלם כסף והיא תצא... ואז נוכל להשגיח עליה יותר טוב."

*

„היא לא שנאה ערבים..."

ליד דלת חדרה של מרי, בבית־החולים תל־השומר, ניצב ג'וני אנ־

דרסן, במדים של רופא. בית־החולים איפשר לו, לסטודנט לרפואה שנה חמישית, להמשיך בסטאג׳ שלו תוך שהוא עומד למראשותיה של אשתו חסרת ההכרה, כדי שלא יתייסר בציפיה חסרת תוחלת.

ג׳וני אינו בוכה. הוא רק מספר:

„היא נסעה הפעם להביא פרחים... כדי לייבש אותם וללמוד עליהם לקראת הבחינה שלה בבוטניקה. חיינו טוב יחד. מרי ידעה לשמור על גבולות נכונים גם כשאהבה. אהבנו, אבל כל אחד ידע לשמור על החופש שלו. מרי לא התערבה אף פעם יותר מדי בחיים שלי. בבית בו גרנו בבלגיה, התגוררו עוד שני זוגות מישראל. כל פעם קיבלנו עתונים מהארץ ומרי היתה מקריאה לי מה הולך כאן. היינו מתווכחים על פוליטיקה כל הלילה.

„מרי היתה בעניינים האלה ישראלית טיפוסית. לא, היא לא שנאה ערבים, אבל היא פחדה מהם... אני מדבר על זה, מדבר עליה, על מה שקרה, אבל אינני תופס את זה. אני יודע שהיא שוכבת עכשיו חסרה הכרה, אבל אינני יכול לתפוס את המשמעות של זה לטווח ארוך. ...שמעתי על כך שנפצעה, ביום רביעי בשעה שתיים־עשרה בצהריים. הודיעו לי מהמשרד של סבנה. הם גם סידרו לי מקום במטוס. בשבע בערב כבר הייתי לידה. רציתי לבוא עוד קודם, עוד בלילה בו בו נחת המטוס החטוף בלוד, אבל שדה־התעופה היה מלא משפחות של בלגים שהיו במטוס. ...לא הייתי מודאג במיוחד. כל הזמן אמרתי לעצמי: ,ג׳וני, אין מה לדאוג. דברים כאלה תמיד נגמרים בשלום.׳

„היא תהיה כמו צמח...”

„אני יודע מה מצפה לה. עבדתי הרבה בבתי־חולים וראיתי אנשים שנפגעו בתאונות־דרכים; ילדים שחיו עשר שנים אחרי פציעתם חיים ביולוגיים מבלי שחזרו להכרתם. אני מעריך שזה מה שמחכה למרי, אם תישאר בחיים, אם כי ברפואה לעולם אין לדעת. לפעמים אני הושב אם לא יותר טוב שזה יגמר אחת ולתמיד...

„אם המצב ישאר כמו שהוא, אחזור לבלגיה כדי להשלים במועד ב׳ את הבחינות שהפסדתי עכשיו. אחר כך אחזור לישראל כדי להשלים את לימודי הרפואה. אני חושב שאשאר בישראל. ממילא אינני קשור לארץ שלי. כל מה שאני רוצה זה מיטה עם חולה ומכשירים של רופא כדי שאוכל לטפל בו...

„גם עכשיו, אחרי מה שקרה למרי, אני חושב שהדרך בה שיחררו את המטוס היתה נכונה. בשום פנים ואופן אסור היה לוותר להם. אולי זה קצת ברוטאלי, אבל אני חושב שהייתי מגיע להחלטה דומה, אפילו אם זה היה במחיר החיים של כל הנוסעים. העניין אינו רק זה מה שקורה בין היהודים והערבים... זו בעיה עקרונית.

„כל מה שאני רוצה זה שלא יתיחסו אלינו כמו אל גיבורים. החברים שלי אומרים לי שאפשר לכתוב ספר על החיים שלנו, סיפור אהבה של מרי ושלי, איך התחלנו, עם כל המלחמה שניהלנו על אהבתנו ואיך זה נגמר.

„מה יש לכתוב על זה? זה סיפור על אנשים פשוטים.”

(המשך מעמוד 14)

פטר, כאשר נוכח לדעת שחבריו משתמשים בו כהסוואה למגמותיהם האנטי־פועליות*.

השבוע, כשנוכח לדעת שהממשלה מתערבת בסיכסוך המזון, כדי לעזור לתעשיינים נגד הפועלים, מבלי לטרוח אף להתייעץ עימו, התפטר ברעש גדול.

להיכנע, כדי להרוויח. זאת בדיוק היתה כוונת עמיתיו. הם רצו שהמזכיר האימפולסיבי, הדוגל בשינוי חלוקת ההכנסה הלאומית לטובת העובדים, יפנה את מקומו לאדם שימלא נאמנה את התפקיד המוטל עליו: להפוך את ההסתדרות למכשיר להגשמת המדיניות של מישרד־האוצר. מדיניות זו מכוונת להקפיא את השכר, ובכך לצמצם עוד יותר את חלקם של העובדים בהכנסה הלאומית.

כאשר נתקיימה ישיבת־התיווך אצל גולדה מאיר, כבר היתה ההתפטרות של בן־אהרון בכיס. מייד השתנו הרוחות. יוסף אלמוגי, היורש המיועד של כס מזכ״ל ההסתדרות, הפך באורח פלא למגן הפועלים, נאם נאום שמאלי חוצב־להבות. חיים בר־לב, שהציע פשרה שנתקבלה על דעת התעשיינים, מצא שאינו מעודכן. גולדה הציעה תנאים שהיו קרובים לדרישות הפועלים.

נציג התעשיינים, מרק מושביץ, שהוא עצמו בעל מיפעל מזון (עלית), נאלץ לבקש את חבריו לקבל את תנאי גולדה — תנאים שעליהם יכלו להסתדר עוד לפני חודש, בלי כל הרעש. נימוקו של מושביץ: כדאי להיכנע במקרה זה, כדי לסלק את בן־אהרון. יצרני־השימורים יסבלו, אבל כל שאר היצרנים ייצאו נשכרים.

דאגת חברים. בינתיים עברו מנהיגי מפלגת־העבודה את הפרוצדורה המקובלת: הם ביקשו מבן־אהרון לחזור בו, קיבלו החלטות על אי־קבלת ההתפטרות, ועוד.

רק דאגה אחת כירסמה בליבם, מנעה מהם ליהנות מן השמפניה: שמא יחזור בו בן־אהרון?

מפלגות

השחקנית שנותרה מאחורי הקלעים

„האשה הזאת רק מפריעה לבעלה, לא עוזרת לו,” נהג לומר עליה מנהיגה המנוח של מק״י, ד״ר משה סנה.

במקרה זה, כמו במקרים רבים אחרים, היתה דעתו של סנה דעת מיעוט. רובם

סלאבה ושמואל מיקונים **
משיכה אחרונה בחוטים

של אלה שהכירו אותה, היו דווקא בדעה כי ד״ר סלאבה מיקוניס, שנפטרה השבוע בגיל 72 (68 לפי הרשום בדרכונה), היתה הכוח המניע שדחף, קידם, הדריך ותמך במנהיגה הנוכחי של מק״י, שמואל מיקוניס (67), במשך כל שנות חייהם המשותפים.

* כפי שגילה **העולם הזה** (1776) בכתבת־הענק על איש־השנה בן־אהרון, איים בן־אהרון בשנה שעברה שלוש פעמים בהתפטרות.

** בהפגנת האחד במאי, לפני שבועיים.

ללא נישואין. סלאבה וילקובסקה היתה תופעה מיוחדת במינה בנוף המיפלגתי של ישראל. כאשר עלתה ארצה מרוסיה ב־1926, הצטרפה רופאת־השיניים הצעירה לתיאטרון אוהל, נימנתה עם ראשוני שחקניו. מאוחר יותר הצטרף לתיאטרון עולה חדש שהגיע זה עתה, שמואל מיקוניס. המהנדס האדמוני, שהיה צעיר ממנה בחמש שנים, מצא־חן בעיניה. כדרכה בשנים העתידות, היא החלה דוחפת אותו, בהדרגה, לדרגת שחקן מהשורה הראשונה.

המיקוניסים, שמעולם לא נישאו רשמית, הפכו לחלק בלתי נפרד מעולם התיאטרון דאז. במקביל, החלו מגלים עניין בפוליטיקה, הצטרפו לפ.ק.פ. אמה הורתה של מק״י.

שעתם הגדולה. בימי המנדט, נירדף מיקוניס תקופות ארוכות על־ידי הבריטים, נאלץ להסתתר. סלאבה היתה המקשרת שלו, לא נתפסה מעולם על־ידי הבריטים. אלא שפעילותם המחתרתית פגעה בקריירה האמנותית של בני הזוג. כדי לפרנס את המישפחה, נאלצה השחקנית לחזור לרפא שיניים. פעילות בה התמידה עד שנפצעה לפני כמה שנים בתאונת דרכים.

עם קום המדינה, הגיעה שעתם הגדולה של בני־הזוג חשוכי־הילדים. סלאבה, שראתה את מיקוניס כקומוניסט מס. 1 של ישראל, הפעילה את מלוא האנרגיה שלה לקידומו. תמיד היתה לצידו, משתתפת בפגישותיו, מתקנת ומצנזרת אותו בראיונות עיתונאיים, מפנקת אותו, דואגת לו. כמו פולה בן־גוריון, שנאה גם סלאבה בכל לב את יריביו של מיקוניס, פתחה בכל לב את ביתה הצנוע בפני אוהדיו וידידיו. כמו פולה, כינתה גם היא את בעלה בשם מישפחתו.

מכה קשה. כאשר הצטרפו סנה וקבוצתו למק״י, באה שעתה הקשה של סלאבה. מרגע ראשון, ראתה בסנה יריב, התייחסה אליו כאל נטע זר במיפלגתה.

כניסתו של סנה לכנסת השביעית — הפעם הראשונה מאז קום המדינה שמיקוניס נשאר בחוץ — היתה מכה קשה גם לסלאבה, שטרחה קשות לעודד את בעלה נוכח האכזבה.

לאחר מותו של סנה, כאשר מצא עצמו מיקוניס במיעוט במפלגתו, טרחה סלאבה במלוא מירצה במערכה להחזרתו לעמדת־הכוח הישנה שלו.

השבוע, שעות ספורות לפני פטירתה, כאשר חשה בצפוי לה, צילצלה לידידי מישפחה, ביקשה מהם בקשה אחרונה: להשגיח במקומה על בעלה.

תל-אביב

המדינה לא מכירה במדינה

המודעה שפורסמה ביום השני השבוע בעיתונות היתה קטנה, אולם היא ניבאה התפוצצות גדולה.

הדליק את הפתיל צו־פינוי שקיבל פקיד תל־אביבי בשם יוסף מדינה. לאחר 22 שנות מגורים בביתו, החליטה לפתע המדינה לסלקו משם.

לא היתה זו כמובן החלטה עיוורת. היתה לה סיבה מצויינת: ביתו של מדינה נמצא בגיבעת־עמל, בצפון תל־אביב — האיזור היקר ביותר בעיר. מסביב לגרעין של צריפי עוני ותיקים, משתרע באיזור שיכון צמרת — איזור הווילות היקר ביותר בעיר.

מגורים ברפת. לא כך היו הדברים כאשר הגיע מדינה למקום. זה היה ב־1947, וגבעת־עמל היתה אז שכונת ג׳מוסין, מוקפת ערביים וחולות בלבד. יחד עם פליטים משכונות דרום תל־אביב, שהובאו למקום על־ידי ההגנה, לאחר שבתיהם נהרסו בפעולות של ערב המלחמה — הגיע גם מדינה לשם, כמו השאר — בהזמנתם המפורשת של שלטונות היישוב.

כעבור זמן מה, התגייס מדינה. כאשר חזר ממלחמת־השיחרור, גילה שצריפו נתפס. הוא קנה רפת סמוכה, שיפץ אותה, הפכה ב־25 השנים הבאות לדירה צנועה בת שני חדרים, בה התגורר עם אשתו וילדיו. עם השנים, נוסף לו שכן מפורסם: פרופסור מוריס לב, המנתח הידוע, שהקים לעצמו וילה מפוארת בסמוך.

הבטחה מבי.ג׳י. לפני שנתיים, הגיעה הבשורה הראשונה: מדינה נדרש על־ידי מינהל המקרקעין לעזוב את ביתו, מאחר שהוא יושב על קרקע שאינה שלו, ומשום כך נחשב למשיג גבול.

מדינה התעלם, כמו כל שכניו. הוא זכר יפה את הצהרתו בזמנו של ראש־הממשלה דאז, דויד בן־גוריון, שהכריז מעל בימת הכנסת כי תושבי גבעת־עמל רשאים להמשיך לגור במקום — עד שישוכנו במקום קבע אחר.

פיספס. למרות זאת, נתבע מדינה לדין. הסיבה: כאשר הכריז בן־גוריון את הכרזתו, לא נכלל מדינה בין הנהנים, כי לא גר שם אז, בגלל שירותו הצבאי.

במישפטו של מדינה, ייצג את המדינה עורך־הדין צבי דרזנר. מאוחר יותר, גילה דרזנר כי הוא לא רק מייצג את המדינה,

תושב שכונת־עוני מדינה
אחרי 25 שנה — בעיטה לרחוב

בנסיונה לזרוק את מדינה מביתו — אלא הוא גם הבעלים החדשים של הקרקע, שממנה מתבקש מדינה להסתלק. דרזנר גילה לה כי הוא רכש את הקרקע ממדינת ישראל בסכום של 72 אלף ל״י. ערכה הריאלי של הקרקע כיום — כרבע מיליון ל״י.

מדינה שכר להגנתו את עורכי־הדין אהוד שליש ושלמה שגיא, אינו חולם לקיים את צוו־הפינוי.

הבטיח השבוע מלך השכונות המפורסם, אלימלך רון, שנכנס לעניין: „מדינה ימשיך להתגורר בביתו — עד שיקבל פיצויים מתאימים. על גופי ועל גופו יפנו אותו.”

הגיבו השבוע תושבי גבעת־עמל: „בכל מיקרה של פינוי דיירים בארץ, מפצים אותם. למה אותנו לא? למה רק לנו מתנכלים? משום שקרקעות גבעת־עמל הן היקרות ביותר בתל־אביב, ורשות הפיתוח מעוניינת להשיגן בלי להכיר בזכויותינו.”

יחסי עבודה

לקראת סערות חדשות

ברגע האחרון ממש, ניצל תשבוע המשק מעימות דרמטי, במשבר ענף השימורים, בין ההסתדרות לתעשיינים. היתה זו הצלה שאיימה לפוצץ את כל הסכם המסגרת, ולהאיץ את הידרדרות האינפלציה.

יתרה מזו: היתה זו הצלה רגעית בלבד. בעתיד הקרוב ביותר, יעמוד המשק בפני משבר חמור לא פחות, ואולי אף יותר.

המאבק הפעם לא יתרכז בתוספת זו או אחרת, אלא במטרה הרבה יותר רגישה: ניפוץ תוספת־היוקר הפיקטיבית.

השקט היקר. שלא במפתיע, ייפתח המאבק היומרני על־ידי עובדי רשות הנמלים.

5,000 עובדי הרשות לסוגיהם, שהפכו לקבוצת־הלחץ הראשונה במעלה במדינה, למדו לדעת, במרוצת שנתו הראשונה של אהרן רמז כמנכ״ל הרשות, כי „אפשר להסתדר” איתו. גם שר־התחבורה עצמו, שמעון פרס, טען מפורשות בכנסת כי מוטב לקנות את השקט בנמלים בכסף — ובלבד שלא להשביתם ולגרום למדינה נזקים כספיים גדולים פי כמה.

תוצאותיה של קניה זו היו טובות לפועלים. תלוש המשכורת הגבוה ביותר של פועל נמל היא 4,449 ל״י ברוטו.

(המשך בעמוד 26)

מה קורה קאן?

מאת דן פיינרו
שליח „העולם הזה" לפסטיבל קאן.

זהו פסטיבל הקולנוע ה־25. או אולי ה־26. או ה־27. איש לא סיכם זאת סופית. זאת אומרת, כולם יודעים שהפסטיבל הממשי הראשון נערך ב־1946. אבל ישנם כאלה הסופרים גם נסיון־נפל אחד שהיה לפני כן. וישנם גם כאלה המסרבים לקחת בחשבון את 1968, משום שמהומות אותו מאי, ומרדני הקולנוע, פוצצו את הפסטיבל לפני סיומו החוקי.

על גג ארמון הפסטיבלים שבקאן נערך קוקטייל גדול, אבל לא כל־כך עשיר, לכל מאות העיתונאים שהגיעו לכאן. צוות טלוויזיה אמריקאי מחפש מתראיינים לתוכנית תעודית בת שעה על הפסטיבל. הם לוכדים את כתב הוואראייטי בספרד, שבא לכאן בפעם הראשונה: „זהו הפסטיבל הגדול ביותר, והחשוב ביותר," הוא אומר, „ואסור לאדם העוסק בעסקי שעשועים להחמיץ אותו." וכאילו בדרך־אגב, הוא מכניס גם את שם עיתונו. קצת פירסומת עוד לא הזיקה לאיש. הרי זה מה שבאו לעשות כאן גם מאות עיתונאים, במאים, מפיצים, וכל מי שיש לו או אין לו מה לעשות בעולם הקולנוע.

לעומתו, ג'ים דייביס, איש הדיילי אקספרס, מגדיר: „הפסטיבל הזה הוא כמו דינוזאור. כולם יודעים עליו, כולם שומעים עליו. אבל אתה בא הנה, ומיסתבר לך שאם ישנם כוכבים — הם סגורים במלון. הם אינם צועדים, כמו בימים הטובים, לאורך הטיילת. העיר אינה מקושטת. הזוהר חלף ואיננו," גם הוא מזכיר את שם עיתונו. שיידעו מי הוא.

לראיין ✶ ולהתראיין

שניהם צודקים. קאן האגדית אינה מתרגשת מן המאורע. היא קיבלה את פני הבאים בשמיים אפורים ובטיפטוף קל, במחירים מרקיעי שחקים (זה רק בעונה, טוענים כאן, אלא שהעונה נמשכת כל השנה), ובקור־רוח מוחלט.

במלונות הגדולים מצטופפים שמות גדולים, אבל הם כבר לא מעוניינים בזוהר. הזוהר כבר לא באופנה. כולם יודעים שבאו הנה לעבוד. אלה — לראיין, אלה — להתראיין. אלה — לראות ואלה — להיראות. כולם נחפזים לעשות את המוטל עליהם, ולהצטנע מפני אורות הזרקורים. ג'וזף לוסי, נשיא ועדת השופטים, שקיבל לפני שנה את הפרס הראשון (המקשר), לא הואיל אפילו להתאכסן כאן בקאן, אלא בעיירה אקסקלוסיבית וקצת יותר מרוחקת מן החוף, סן פול דה ואנס, מקום מגוריו של שאגאל.

עד כמה לוסי מתרגש מן האירוע, ניתן להבין מן היחס המזלזל שלו למראיין מקומי. המראיין התחכם, ובסוף הראיון שאל את הבמאי המפורסם אם היה כן בתשובותיו. השיב לו לוסי: „זו שאלה אידיוטית. אם שיקרתי, הרי כל המעמד הזה היה מיותר. אם לא, השאלה שלך חסרת טעם."

„חייל החורף" תמונה מהסרט התעודי המזעזע שעשתה קבוצת צעיו״ים אמריקניים על מלחמת וייטנאם, דוגמת „שיח לוחמים". במסיבת־העיתונאים של הסרט פרצה שערורייה, כשהבמאי הצרפתי רנה ווטיה קרא: צרפת מעולם לא עשתה זאת על אלג'יר!

עם פלוגת ✶ שוטרים

המראיין לא התייאש, פנה באותה השאלה לביבי אנדרסון, השחקנית הברגמנית שגם היא בצוות השופטים. תשובתה: „זה היה תלוי בשאלותיך." היצ'קוק, שיבוא לנעילת הפסטיבל, הודיע שיש לו כבר תגובה לכל השאלות, „אין תגובה."

מה לעשות. פסטיבלים הפכו לרוטינה. בבתי־הקפה שעל הטיילת משווים העיתונאים את הארוחות שקיבלו כאן עם אלה של סן־סבסטיאן ואלה של וונציה ואלה של ברלין.

הכוכבים הגיעו בצייתנות לערב הפתיחה. צבא צלמים המתין להם על המדרגות, בצידו פלוגה של שוטרים, לשמירת הסדר. לינו ונטורה וז'אק ברל באו עם כנופיית קלוד ללוש (שסירטו הרפתקאה היא הרפתקאה פתח את הפסטיבל). קורד יורגנס, שארל אזנבור ואיליה קאזאן, מישל מרסייה וניקול קורסל — רשימה ארוכה מאוד. אבל מה זה כבר משנה? מאז הפסיקו החברות האמריקאיות לממן את נשפי־הענק שלהן, אין איפה ללבוש שמלות עוצרות־נשימה — ואין היכן להסיר אותן בפומבי למען הרושם.

„ירמיה ג'ונסון" רוברט רדפורד בתפקיד ירמיה ג'ונסון, בסירטו של סידני פולאק, בוחר להתבודד מרצונו החופשי, כדי להתרחק מאלימות, מגלה בדרכו איש שהאינדיאנים קברוהו בחול. המסקנה העגומה: בכל מקום בו חיים בני־אדם, קיימות איבה ושינאה.

עסק ✶ עלוב

את הרוח החדשה השלטת באופנה, כמו היתה יורשת מקומו של הזוהר הקולנועי והאשליות המתוקות, אפשר היה לחוש גם באופיו של הסרט הראשון בפסטיבל. הרפתקאה היא הרפתקאה של קלוד ללוש הוא אמנם קומדיה, אבל חיצונית בלבד. כל ההומור שבה מכוון כחיצי־לעג אל מישטרים שונים בעולם. חמשת הפושעים, שהם גיבורי הסרט, מגיעים למסקנה שקופות הבנקים שייכות למאה הקודמת. הן פשוט עסק עלוב לעומת ההון שאפשר לעשות בניצול נבון של מצבים פוליטיים. אחד מגיבורי הסרט מגדיר זאת כך: „כל ימני קיצוני ישמח לשלם הון כדי שתירה בימני מתון, מתוך תקווה שהאשמה תיפול על שמאלי מתון."

אם ללוש נראה כבועת־סבון איטית, הרי מה שבא בעקבותיו עשה רושם של כדורי בוץ כבדים: סרט גרמני של פיטר פליישמן התיימר להציג את מלחמת הדורות וההשקפות בגרמניה של היום. במקום לרדת לשורשי הבעיות, בחר פליישמן להציג כל־בו חולני של כל התחלואים האפשריים: אווירה נאצית, יצרי כיבוש, זיהום סביבתי (אחד הרעיונות הפופולריים ביותר בסירטי הפסטיבל), רצח בסיטונות, צביעות דתית, ושאר ירקות. גיבור הסרט, בנו של כומר, מפלס דרכו באשפתות הללו המום ונבוך. לרגע נשאלת השאלה, האם הבמאי לא היה נבוך בעצמו נוכח כל יצירי דמיונו, שבוודאי הסתבך בתוכם בלי כל כוונה רעה.

נגיפי ✶ זוועה

איליה קאזאן הסביר בהתנצלות שבא לקאן רק משום שסירטו אורחים, שצולם ב־16 מ"מ ובתקציב קטן, לפי סיפור של כריס קאזאן, בנו — זקוק לבימה ציבורית רחבה ככל האפשר. זהו מעשה בחייל משוחרר מווייטנאם, בעל דעות פאציפיסטיות, החי יחד עם אשתו ובנו הקטן באחוזת אביה של האשה. האב הוא סופר ימני הכותב מערבונים ומעלה על נס את האלימות על כל גילוייה. בוקר אחד מגיעים למקום שניים מחבריו לנשק של הצעיר, אותם הסגיר בקוריאה לידי השלטונות באשמת ביצוע מעשי־זוועה. הפגישה מביאה להתנגשות בין שוחרי השלום לנגועים בנגיף המלחמה — התנגשות שמגיעה לשיא עקוב מדם, כצפוי אצל קאזאן.

באמריקה נחל הסרט כישלון חרוץ, ולכן מנסה קאזאן למצוא לו אוזן קשבת בצד השני של האוקינוס. „המימסד מציע לי רק נושאים תפלים, לכן החלטתי לקחת את היוזמה בידיים, ולעשות בעצמי מה שמעניין אותי," הסביר את עמדתו. בינתיים, הגיעה לעיר הכוכבת נאטאלי ווד, וכבר מתהלכת השמועה שהיא מנסה למכור לו תסריט שייחדש את שיתוף־הפעולה שלהם מימי זוהר בדשא.

שניהם זקוקים לכך.

ההצהרות זורמות מכל עבר. העיתונאים, השמחים לשתות שמפנייה בכל עת, באים ולוגמים, ועם כל כוס בולעים גם עוד פילוסופיה קולנועית, מיוצרת בשיטת הסרט הנע לכבוד הפסטיבל.

„המעמד השליט" פיטר אוטול (בחברת מישל מרסייה) כבן־אצילים מטורף המאמין כי הוא אלוהי האהבה. כשמרפאים אותו, הוא הופך לשטן צמא־דם כמו כל בני־האדם. השחקן והבמאי הכחישו מכל וכל כאילו סירטם מהווה סאטירה על האצולה הבריטית.

תנו לנשום אוויר!

מאת דן בן־אמוץ
שליח „העולם הזה" לפסטיבל קאן.

די. אני לא יכול יותר. אני מוכרח לשאוף אוויר. לעזוב את הכל באמצע. את ועדות־החקירה, את פשיטות יחידות הקומנדו של מס־ההכנסה, את הנסיונות השקופים כל־כך להסב את תשומת־לב הציבור מחוט מרכזי, ששמו צבי דינשטיין (שאם אך ימשכו בו — יתפרק כל הכיסוי), את תרגילי־ההתחמקות של הממשלה נוכח סכנת השלום המרחפת עלינו — לעזוב את הכל ולהסתלק לזמן מה!

לברוח מהארץ לחודש ימים, ולנשום אוויר של שחיתויות אחרות, בעלות ניחוח צרפתי מעודן. לשמוע זמן מה שפה אחרת, שקרים אחרים, מנגינות אחרות. „להחליף את האוויר" — כמו שכל רופא אובד־עצות מציע לחולים רדופי פחדים ומיחושים פסיכו־סומטיים. שיישרף הכל — אני נוסע לחו"ל.

שבועיים בפסטיבאל בקאן. לראות סרטים מהבוקר עד הערב. לאכול במיסעדה אנגלית, להפסיד קצת כסף בקאזינו, לחזר אחרי נשים אחרות, להגיד להן את אותם הדברים בשפה אחרת, לשתות שמפאנייה בחברת כוכבים, לרוץ אחר אנשים הרודפים אחר כבוד והצלחה־הצלחה־הצלחה — להיות במקום אחר. לעשות משהו אחר.

לגשת לפריס, לקפוץ לאמסטרדם ולרומא. לטייל שוב ברחובות לבד, נוכרי, לא מוכר. לשבת בבית־קפה עם אפריטיף ביד, ולחזות בהצגה הגדולה ביותר חולפת לעיניך בשמלות קצרצרות, במכנסי ג'ינס, בעיניים מאופרות, בתסרוקות מפוארות.

להתחיל שיחה ברחוב עם אנשים זרים, שלעולם לא אראה אותם יותר, ולהיות איתם גלוי־לב, כפי שמעולם לא הייתי עם שניים וחצי ידידי הטובים ביותר. להתאהב במבט, בחיוך, במגע יד, בשלוש מילים שאומרות את הכל. לשתות את פריס בדליים, לבלות עד הבוקר ללא התחייבויות וללא אחריות, לישון עד הצהריים, להשתכר מהזרות, מהשוני, מהנוכריות, ולחזק בליבך את הידיעה שהעולם הוא גדול ומאוכלס אנשים אחרים.

להתאושש מעט. לרענן את חוש־המידה והפרופורציה. להיווכח שוב שאין לנו מונופול על טימטום, ולזכור ששטויות אפשר להשמיע בכל השפות, ושחיתויות, מעשי־עוול ואי־צדק, קיימים בכל העולם. להבין שבכל מקום אפשר לצאת מהדעת, כאשר מרכזים את תשומת־הלב במשהו, כאשר קוראים עיתונים בעיון ובאיכפתיות. לדעת שוב שמכל העולמות האפשריים, העולם המסריח שלך הוא בכל זאת העולם, אם לא הטוב ביותר, הרי לפחות הנסבל ביותר. וכדי להעריך אותו מוכרחים — אין ברירה — מוכרחים מדי פעם לברוח ממנו ולראות אותו מרחוק, ובהשוואה לעולמות אחרים.

אתם רואים מה שקורה לי? יום אחד, מחוץ לגבולות המדינה, והאופטימיות הארורה כבר מתחילה להתגנב לתוך דברי. זה ממש מסוכן. נו טוב, זה לא יקח הרבה זמן. אני אתגבר איכשהו על החולשה הזמנית. החודש הזה יחלוף מהר, וכשאחזור הביתה, תוך יום־יומיים, אחזור לאיתני — לקללות, לחרפות ולקיטורים.

כללי המישחק

למעלה מ־300 סרטים יוקרנו בקאן במשך תקופת הפסטיבל. חלקם במיסגרת הפסטיבל הרשמי (כ־50 סרטים), חלקם ב„פסטיבל הבמאים והיוצרים (כ־50 בערך), כתריסר ב„שבוע הביקורת", והיתר בבתי־הקולנוע המיסחריים שבשוק־הסרטים.

מובן שגם הסינמאסט המטורף ביותר לא יכול לראות את כל הסרטים, והתרגיל המסובך ביותר, העומד בפני כתב לענייני־קולנוע, הוא להחליט למען איזה מהם כדאי לעשות מאמץ ולראות לפחות את רבע השעה הראשונה שלהם. לכל אחד שיטה משלו להרכבת רשימת הסרטים הראויים לתשומת־ליבו.

יש המעניקים עדיפות ראשונה לבמאים שלא הכזיבו עד כה. אחרים בוחרים את הסרטים לפי השחקנים המשתתפים בהם. וישנם כתבים בלתי־אחראים הנכנסים בלאיינד לכל סרט, הנקרה על דרכם מבית־המלון לשפת־הים.

אני משייך את עצמי לקטגוריה הראשונה והשלישית, אלא שיש לי שיטות משלי, לפיהן אני מחליט כמה דקות להישאר בכל אחד מן הסרטים שלהקרנתם אני נקלע. בדרך כלל מספיקות לי מחמש עד עשר דקות ראשונות, כדי להחליט שהסרט הוא לא בשבילי. אך לפעמים המלכודת מתגלה רק אחרי רבע שעה.

המיבחן המדוייק ביותר לאיבחונם של סרטי חנטאריש הוא לפי הדיאלוג. ברגע שאני שומע מישפט נדוש ראשון, המזכיר לי עשרות סרטים אחרים מאותו סוג — אני עוזב את האולם.

אתן לכם מיספר דוגמאות קלאסיות, ואני בטוח שכל אחד מכם יראה מייד את הסיטואציה הדראמתית הנדושה לפי המישפט השחוק והבאנלי.

את המישפטים הבאים רשמתי תוך כדי יציאה מסרטים, שאינני זוכר את שמם, ולא איכפת לי מי ביים אותם ומי הופיע בהם. שימו לב:

„את רוצה שבננו יגדל וידע שאביו פושע?"

„אני לא מוכן שאשתי תפרנס אותי, דרלינג."

„לרחוץ ידיים לפני הניתוח? איזה רעיון מגוחך!" (תולדות הרפואה).

„או קיי. קאם אנד גט מי!"

„אם העסק הזה יסתנן לעיתונות — אנחנו אבודים." (שחיתות בממשלה או בעירייה).

„אני עוזב את המקום הנידח הזה. אני אסע לאנשהו ואהיה משהו. את תהיי גאה בי, אמא. עוד ישמעו עלי!"

„אני רוצה שלילדים שלי יהיו כל אותם דברים שאני לא יכולתי להרשות לעצמי, כאשר הייתי בגילם!"

„שכחת? מה? אולי זה ירענן מעט את זכרונך?" — שוס!

„אני לא יצאתי לסאפארי הזה כדי להתנשק איתך באור הירח, אדוני. אל תשכח שבאתי לחפש את אחי, שנעלם בג'ונגל!"

„אי־אפשר להמשיך ככה, יקירי. אני לא רוצה שנמשיך להסתתר כך ולברוח מכל צל."

„עשו איתי מה שאתם רוצים, אך אותה תעזבו! אין לה כל קשר לעניין!"

„אנחנו נכריח אותך לדבר. יש לנו שיטות משלנו!"

„בייבי, מותק שלי. למה לא סיפרת לי שאת הרה?"

„מעכשיו והלאה זה רק את ואני, יקירתי."

„א נ י שואל כאן את השאלות, מיסטר!"

„בייבי, עזרי לי! אני זקוק לך. אני לא אחזיק מעמד בלעדיך!"

„מיסטר! את השאלות אני שואל כאן, ולא אתה!"

„המפקד, התחמושת שלנו אוזלת!"

„אמנם אני מיליונר, דרלינג, אבל האם חשבת פעם אם אני מאושר?"

„הלילה, אחרי ספירת האסירים, אנו פורצים החוצה!"

„קודם עלינו להכיר זה את זה. ספרי לי על עצמך." (והמטומטמת באמת מספרת).

עד כאן דוגמאות של מישפטים נדושים, המקימים אותי מכסא אולם הקולנוע. אבל אני בטוח שהרשימה אינה מלאה. תרגיל להכנת שעורים בבית: חבר מישפטים שאבלוניים נוספים, המבוססים על מצבים דראמתיים לעוסים. חבר חמש תמונות דרמאתית לפי המישפטים שמניתי. התסריט הנדוש ביותר יזכה את מחברו במילגה מטעם הוועדה לעידוד הסרט הישראלי המשופשף.

פסטיבל האשליות

הן באות לפסטיבל מכל העולם.

צעירות (מגיל 16 עד הגיל הנצחי של 29), יפות, שזופות, סקסיות, ריתניות, מגרות. הן באות להתגלות, להתפרסם, להצליח — להיות מ ש ה ו. עם חלום בעיניים, עם חיוך מלבב, ונכונות לעשות הכל למען שעה של תהילה, הן באות לכבוש את פסטיבל־הסרטים בקאן.

הן באות מערים גדולות ומכפרים נידחים — הכפילות של ליז טיילור, ג'יין פונדה, רחל וולטש, קתרין דנב, מרילין מונרו, ג'יין מאנספילד וכוכבים זוהרים אחרים, שהפעימו לבבותיהם של מיליונים. הן זוכרות את הלחישות שלחשו באוזניהן מחזרים צעירים: „את דומה לג'יין פונדה. את יותר יפה ממנה. את מיוחדת מאד. יום אחד יגלו אותך, ותהיי כוכב בינלאומי!"

הן יורדות מהמטוס, אלגנטיות, עם מלתחה שבלעה את כל חסכונותיהן. הן מפשילות את שפתיהן, ומרעידות את נחיריהן בשקיקה ראוותנית, לעבר הצלמים המצפים בנמל־התעופה לאוריגינלים שלהן. הן מתגוררות בבתי־מלון יקרים, כדי להיות קרוב ככל האפשר לבמאים ומפיקים, ומתוך תיקווה שערב אחד מישהו־שהוא־משהו יחזור לבדו למלון ובלובי, במעלית, במיסדרון הריק, הוא יבחין בהן, ובמיטה הרחבה, תוך כדי האבקות על סגר החזייה, ילחש להן: „אני אסדר לך... אני אסדר לך תפקיד... אני אסדר לך משהו..."

הן מגיעות בטרמפים, עם גיטארה על הכתף. יחפות, בשמלות ארוכות, במכנסי ג'ינס וכותנות הודיות שקופות, עם חרוזים ופרחים בשערן. הן מתגוררות בבתי־מלון זולים או בחדרים שכורים, במרחק של חצי שעה מארמון הפסטיבל. שלוש או ארבע בחדר, עם חברים, בלי חברים, בשקי־שינה, על שפת־הים. הן מסתובבות בביקיני מינימלי על החוף, משתזפות, מתטגנות ומצפות שמישהו־שהוא־משהו יתחיל איתן, שיזמין אותן לארוחת־צהריים, לדרינק במלון, לקבלת־פנים מפוארת, לקוקטייל־פארטי. למשהו.

הן מוכנות לכל. להצטלם בעירום על שפת־הים, באמצע הרחוב, במכונית־ספורט. להשתתף בסרט פורנוגראפי, סרטון־פירסומת לתחתונים שקופים, סרט דוקומנטרי על היפיס, על מעשני־חאשיש, על אורגיות וקומונות. תמורת ארוחה, לילה במלון, הזמנה להקרנת־בכורה, הן מוכנות לשכב עם צלם, תת־עוזר־מפיק, איש־יחסי־צבור של גורילה אפריקאי, מישהו המכיר מישהו שמכיר באופן אישי מפיק־סרטים אמריקאי, המחפש רקדניות־עירום לסרט מדע־בדיוני המתרחש בהונולולו.

רבות מהן מצליחות באמת להגיע להקרנת־בכורה של סרט מדרגה ז', ולהשתתף אפילו בקבלת־פנים הנערכת לאחר ההקרנה לכבוד הכוכבים שאיש לא ישמע עליהם למחרת. רבות מהן באמת מצליחות לבלות לילה ב„קארלטון" או „מרטינז" בחברת איזה אפס, המפיק סרטי אפס, בשביל קהל שהוא אפס, המכניס לו סכומים בעלי אפסים רבים.

אך יש גם כאלה המוצאות את עצמן לבד בלילה, ואז הן יושבות בזוגות, בשלשות או לבד, בבתי־הקפה שליד בתי־הקולנוע, ומצפות שמישהו יגש אליהן, שמישהו יתחיל איתן, שמישהו ישלם עבור

(המשך בעמוד 28)

„אני אוהב אותך, רוזה"

מיכל בת־אדם וגבי אוטרמן, בסרט שייצג את ישראל. קאן הוצפה מלווים וניספחים ישראלים, שהביאו יחד, עם רוזה, גם שפע תמונות, כרזות, כובעי טמבל ובקבוקוני יין. הקהל אהב מאוד את רוזה, חביקורת קצת פחות.

מי שניסה להרשים וניזהר בלשונו לבל יפגע באינטרסים של עצמו, חלילה וחס, הוא פיטר אוטול. הוא והבמאי ממוצא הונגרי, פיטר מודאק, הציגו כאן סאטירה ארסית חריפה על האצולה הבריטית. את כל שאלות העיתונאים שנגעו למשמעות הפוליטית של הסרט עקפו כצלופחים מאומנים. אבל כל מי שעיניו בראשו, יכול היה להבחין בכוונות הפוליטיות, שהיו שקופות לחלוטין.

כוונות ✱ שקופות

כיצד אפשר להסביר את סיפור הסרט, בו מגלם פיטר אוטול אציל בריטי מטורף, המאמין שהוא אלוהי האהבה בכבודו ובעצמו. בתור שכזה, הוא בוחר לעצמו כייעוד להטיף לאהבה בכל סביבתו. בעזרת הלם, מחזיר אותו רופא־פסיכיאטר אל ה„נורמליות". מאותו רגע, הופך המאמין האדוק באהבה לשטן צמא־דם, רוצח לא נורמלי כמו כולם.

סירטם של פיטר אוטול ופיטר מודאק ייזכר בעיקר בשל אחת התגובות המשעשעות ביותר של הפסטיבל, היכול לזכות את ממציאה בפרס על המצאת פרסים. אחד המבקרים העניק למעמד השליט פרס משלו — פרס מספרי הזהב, בהם מתבקש הבמאי לקצץ לפחות שעה וארבעים מתוך השעתיים וארבעים של הסרט.

הרגו את ✱ הילדים

„קולנוע צריך להיות אמצעי־הבעה לאידיאלים עמוקים," הסבירה קבוצת צעירים אמריקאיים, שהביאו סרט בשם חייל החורף. סרט זה הוא אולי הכן ביותר והמזעזע ביותר שבסרטי הפסטיבל. זהו שיח־לוחמים מסמר־שיער של ותיקי מלחמת וייטנאם, שהתקיים בדטרויט. העדויות שהביאו שם הלוחמים נוקבות יותר מכל משל קולנועי, המסוגנן ביותר.

„הפגישה הראשונה שלי עם וייטנאם," מספר אחד מהם, „היתה כשתפסתי טרמפ משדה־התעופה, לשם הגעתי מארצות־הברית, לבסיס אליו הוצבתי. היו אתי בג'יפ עוד שלושה חיילים, ותיקים במקום. בדרך עברנו כפר ידידותי. לאורך השביל עמדו כמה ילדים קטנים והצביעו אלינו באצבע משולשת. חברי שלפו נשק והרגו את כולם."

פגישתם של האמריקאים עם העיתונאים כימעט וגרמה לשערוריה, כאשר במאי צרפתי בשם רנה ווטיה, שעשה סרט עליילתי על מלחמת אלג'יר, העיר בקול רם כי הצרפתים לא הצליחו עד היום לעשות סרט תעודי ראוי לשמו על אלג'יר. הדבר הרגיז כל־כך את מנחה השיחה — צרפתי כמובן — עד שניסה להשתיק את ווטיה בכוח.

חיות ✱ פורנוגרפיות

אפילו הסרט המצוייר הפורנוגרפי (כך הוא לפחות מפרסם את עצמו),

(המשך בעמוד 28)

במדינה

(המשך מעמוד 23)

המשכורת החודשית הממוצעת של עובדי הנמלים מסתכמת ב־2,500—2,700 לירות — סכום הגבוה בהרבה מעל הממוצע המקובל לגבי פועל בישראל.

האות לזינוק ברשות הנמלים יינתן בעוד זמן קצר, כאשר פועלי התיפעול של נמל אשדוד יגישו את תביעותיהם לקראת חידוש הסכם השכר לשנתיים הבאות. פועלי התיפעול יודעים היטב כי מזכ״ל ההסתדרות, יצחק בן־אהרון, חב להם חוב יקר: לפני כמה שבועות הם שברו, לפי בקשתו, את שביתתם של מנהלי־העבודה בנמל. בן־אהרון עצמו אינו מתכחש לכך.

ועד פועלי התיפעול שומר לפי שעה בסוד את רשימת תביעותיו. אך כבר עתה ברור שפועלי־התיפעול לא יסתפקו בתוספות השכר הרגילות במשק, אלא יגישו שורה של תביעות חדשות. הבולטות בהן: מתן פיצוי לפועלים על כל התייקרות במיצרך חיוני (מזון, ביגוד, נסיעות וכיו״ב) או בשירותים (חינוך, מיסים עירוניים) מעבר לתשלום המקובל של תוספת־היוקר.

אם יצליחו בכך, יקבעו יהושע פרץ וחבריו תקדים שיקבע כי תוספת־היוקר הנוכחית, שההסתדרות נאבקה קשות לשם קבלתה, היא למעשה פיקטיבית ואינה מכסה את ההתייקרויות הממשיות במשק, המשפיעות על תקציבו השוטף של כל שכיר.

יהיה זה תקדים שישמח את ליבו של כל פועל במשק.

דרכי־אדם

במקום פרצוף של אשכנזי — מפלצת

„ילדים רצים אחרי ברחוב וצועקים את־רי. אני לא מסוגל לעבוד בשמש. אשתי

אזולאי לפני הניתוח —
חצי מיליון

לועגת לי ומעליבה אותי, ומאיימת לעזוב אותי. כדי שתסכים להישאר איתי, היא דורשת ממני כל הזמן עוד ועוד כספים. אם היא תעזוב אותי, אף אשה אחרת לא תתחתן איתי. אני מתבייש לצאת לרחוב, וכל מצבי הנפשי התערער מזה.״

בדברו על „זה״, מתכוון יהושע אזולאי לפרצופו. תווי הפרצוף אמנם נאים וגבריים, אולם עור פניו הינו יצירה פסיכודילית מדהימה, כתמים כתמים בכל צבעי גווני האדום, הסגול, והוורוד — כולם כאחד מכוערים. אפשר להבין אותו, כשהוא מספר שהוא איננו מעז לצאת מביתו לאור היום.

כדאי לך. עד לפני עשר שנים, היה יהושע, כיום 32, צעיר חסון ונאה תואר, שעבד כסוואר בנמל אילת. בתחילת שנת 1963, התחיל לסבול כאבים בפניו. בדיקה רפואית גילתה כי חומרים כימיים, שבפריקתם עסק, גרמו לגירוי כתם־לידה שהיה בפניו, דבר שגרם לדלקת.

רופא העור במרפאה באילת שלחו לניתוח פלאסטי בחלק פניו שנפגע. „במחלקת ניתוחים פלאסטיים בבית־חולים הדסה בירושלים,״ מספר אזולאי, „קיבל אותי פרופסור צבי נוימן. הוא הצליח לשכנע אותי שכדאי לי כבר, בהזדמנות זו, שינתחו לי את כל עור הפנים. ,יהיה לך עור לבן כמו של אשכנזי,׳ הוא הבטיח לי.״ *

נכות תמידית. אזולאי לא היה בטוח שהוא זקוק לעור לבן של אשכנזי, אולם הסכים. בשלוש השנים הבאות, עבר 17 ניתוחים, שכללו הסרת העור מפניו והשתלת עור חדש שם מחלקים אחרים בגופו.

עם התוצאה של 17 ניתוחים אלה אין אזולאי מעיז לצאת כיום לאור השמש. הביטוח הלאומי קבע לו נכות בשיעור 51 אחוז. העניק לו 90 אלף ל״י פיצויים, כאשר הוברר כי לא יוכל לשוב לעבוד בשמש. אזולאי קנה לעצמו קיוסק, הפעילו באמצעות אחרים, כדי שלא להבהיל את הלקוחות. כתוצאה, מספר הוא, נשאר ללא הכנסה — וללא הקרן, לאחר שנאלץ לפזר אותה בין אשתו, שתבעה את פיצוייה הפרטיים ממנו, לבין נושיו.

בעקבות כך, פנה עתה לעורך־הדין אברהם אורן, הגיש תביעה נגד הדסה על יותר מחצי מיליון ל״י.

ישראל השנייה

לצה״ל — או להתפרנס!

משפחת אלמליח מאור־יהודה היא ותיקת קרבות. זמן קצר לאחר שעלתה ארצה ממרוקו, ב־1968, פתחה במאבק נגד המוסדות. בתחילה היתה זו שביתה במשרד־השיכון. בעקבותיה זכתה המשפחה בדירה גדולה יותר, עבור 14 בני המשפחה.

בספטמבר 1971 שוב פתחה המשפחה במלחמה. האובייקט הפעם: צה״ל והמשטרה. הקרבות הפעם היו סוערים יותר, והגיעו עד לתיגרות בהשתתפות המשטרה.

„לא הרבצתי לשוטר!״ הסיבה הפעם: בן המשפחה דויד ביקש שיחרור משירות פעיל בצה״ל, בטענה שהוא המפרנס היחידי במשפחה. צה״ל התעקש לגייסו למרות זאת. דויד החליט להתעקש בחזרה ולא להתגייס.

מרגע זה נכנסה המישטרה למערכת ההתעקשות.

השוטרים באו לבית אלמליח כדי לעצור את דויד. בני המשפחה התנגדו, ורמכות החלו עפות. „אני לא הרבצתי לשוטר,״ תאר דויד את התקרית, „הוא חנק אותי ונתן לי בעיטה.״

„דויד היה היחידי שהביא כסף הביתה,״ סיפר חנניה, האב בן ה־50. „אני לא עובד. הבטיחו לי חנות, אז אני רץ כל יום ממקום למקום כדי לסדר את החנות. חנות כבר קניתי אבל לא רוצים לתת לי רשיון.

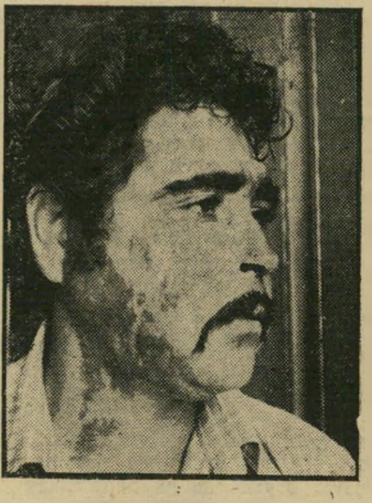

— ואחריו
תמורת פרצוף שאבד

אז ממה אנחנו נחיה? את כל הדברים שהבאנו ממרוקו כבר אכלנו. הילדים אין להם מה ללבוש ועכשיו דויד ילך לצבא? מה נעשה?״

„אני הגדול במישפחה,״ מוסיף דויד. „עבדתי באלקו והרווחתי 750 ל״י לחודש, אז עוד איך שהוא היה אפשר לחיות, אבל בלי זה עם הגרושים שנקבל מלישכת הסעד — איך נוכל לחיות?״

---

* בית־החולים סירב להגיב, בטענה שהעניין הוא סוב יודיצה.

טלוויזיה

חדשות

הלילה הארוך ביותר

ליל הסבנה. עשרות עיתונאים וצלמי טלוויזיה התגודדו באפס מעשה על מירפסת נמל־התעופה לוד, בתקווה לקבל מידע מקציני צה״ל. כתב הטלוויזיה עימנואל דודאי לבש סרבל עבודה, התגנב בחסות החשיכה אל השדה. מאחד המטוסים החונים בשטח, נשמעו במכשיר הקשר זימזומים וקולות, מהשיחות הדראמטיות בין מיגדל הפיקוח לבין חוטפי הסבנה. דודאי לא היסס, הצמיד בדממה את מכשיר־ההקלטה שבידו אל תא הטייס.

באותה שעה רבץ הצלם יחיאל כהן ליד הגדר, מכיוון אור־יהודה, ציפה בסבלנות לשעת האפס. שכרו, אחרי 14 שעות ציפיה: קטע קצר ומותח ביותר של פעילות צה״ל בשטח.

הכתב עמיר שביב הזדחל דרך מסוף המיזוודות, שיכנע את רופא הנמל, שהיה בעל תווית מעבר חופשי, לקחת אותו ואת הצלם משה ניניו אל המטוס. רק לאחר שרוה ארוכה של צילומים אוטנטיים, מזוויות שונות, נעצרו השניים על־ידי קצין מישטרה בכיר, מכר משותף, קצין צה״ל, שזיהה אותם באקראי, דאג לשיחרורם ולהברחתם, עם החומר המצולם, מחוץ לשערי הנמל.

הצלחה עולמית. בזכותם של אלה, ושל יתר צוותי הטלוויזיה, קנתה התחנה הישראלית את עולמה בשעה אחת. מה־

כתב דודאי
יוזמה בשדה, בטלנות בעורף

דורת יום השלישי שעבר, זכתה לתהודה עצומה ברחבי הארץ, הוקלטה אף על־ידי הטלוויזיה הירדנית, הועברה באמצעות לוויין־תיקשורת של הממלכה האשמית, לשידור בו בערב, לכל תחנות אירופה המערבית.

יחד עם זאת, עורר המאורע הדראמטי את שאלת אי־הסתגלותה של הטלוויזיה הישראלית לשינויים דחופים. כאשר ביום שני בערב חדל לב המדינה כולה לפעום, וכל תשומת הלב, כל הדאגה, כל המתח, התרכזו במטוס החטוף — המשיכה הטלוויזיה לשדר תוכנית מוקד שלווה, כאילו לא אירע דבר.

20 שעות המתח חשפו עובדת יסוד: ששת הצוותים בשטח הוכיחו הסתגלות מיידית, כיסו את אירועי הנמל כהלכה, המטה שנותר מאחור, נשאר בטלני.

דוגמאות. המצלמה האלקטרונית, בעלת העדשה לצילומים בתנאי תאורה קשים, אמנם זיכתה את הטלוויזיה בשידור ישיר כבר בחמש וחצי בערב, מייד עם תחילת השידורים — בדיוק כאשר הופיעו באולם נוסעי המטוס המשוחררים. אך היה זה יותר פרי המקרה, מאשר תיכנון מוקדם.

יותר אפקטיבית היתה יכולה להיות ניידת השידור הגדולה, שהיא בעלת מיספר מצלמות אלטקרוניות. אלא שזו היתה צמודה לתיאטרון הירושלמי, לקראת הקלטת ניחוחי חציר, למחרת. איש לא חשב להזיז אותה משם.

המסקנה, מאירועי הלילה הארוך ביותר, היתה חד־משמעית. הטלוויזיה זקוקה לעיתונאי גם בראשה, לא רק ברגליה.

תמרורים

נפטרה. רעייתו של ח״כ **שמואל מיקוניס**, המזכיר הכללי של מק״י **סקאבה וילקובסקה־מיקוניס** (72) לאחר התקף־לב. (ראה במדינה).

מונה. לתפקיד מנהל ארצי לשירותי־הדואר במקומו של המנהל היוצא, **איפרד רנן**, תת־אלוף (מיל.) **שלמה אמבר**. תת־אלוף אמבר שירת בתפקידו האחרון בצה״ל כראש הג״א.

זכה. בפרס פיכמן לספרות לשנת תשל״ב מטעם האיגוד העולמי של יהודי בסרביה, הסופר והמבקר **דב סדן**.

נחוג. בנפרד, יום־הולדתם של

קינן

טוראי ידיעות אחרונות, **דידי מנוסי** (44) ו**עמוס קינן** (45).

נפטרה. נשיאת נשי אגודת־ישראל, בתו של הרב יעקב רוזנהיים ממייסדי אגודת־ישראל ונשיאה, **בילה שלזינגר**, בהיותה בת 73.

מונה. לתפקיד דיקן הפקולטה למתמטיקה באוניברסיטת ירושלים, פרופסור **עזריאל לוי** מהמכון למתמטיקה באוניברסיטה העברית. הפרופסור שהוא מומחה ללוגיקה מתמטית יבוא במקום פרופסור **שמעון עופר** הדיקן הפורש.

נולד. בן לשחקנית הצרפתייה **דומיניק סנדה** ולאיש עימו היא חייה השחקן־במאי **כריסטיאן מרקן**. דומיניק נחשבת כיום לאחת המוכשרות בשחקניות צרפת וכיכבה בין השאר בסרטים: ללא מניע, הקונפורמיסט והגן של פינצי קונטיני.

נפצע. הזמר הצרפתי **ג׳והני האלידיי**. הוא התנגש בעת רכיבה על אופנועו במכונית שבאה מולו. האלידיי נותח באפו שנפגע בתאונה. זוהי תאונת הדרכים השנייה בה הוא מעורב לאחרונה ובה נפגע קשה אפו.

גורש. מאיטליה השחקן השוודי **לו קאסטל**. הסיבה הרשמית שניתנה לגירושו, היא העובדה שתוקף רשיון־העבודה שלו פג. אך הסיבה לאמיתה היא נטיותיו הקומוניסטיות של השחקן בן ה־28. קאסטל שסרב לעזוב את איטליה, נגרר בכוח על ידי שוטרים לנמל־התעופה.

זכו. בפרס על שם העיתונאי **שלמה מרץ** ז״ל שהוענק בבית־סוקולוב **ליוסי גמזו** על כתבתו: אין דבר העומד בפני אשר רצון ו**לשימחה רז** על כתבתו: איש צדיק היה — הצדיק הירושלמי רבי אריה לוין זצ״ל.

התאבדה. השחקנית ההוליבודית הזכורה מן הסרט תותחי נאבארון, **גיאה סקאלה**. השחקנית בת ה־38 התאבדה בביתה על־ידי בליעה של כדורי־שינה.

התאבד. השחקן הספרדי הנודע **חורגה מיסטראל** שירה בעצמו בדירתו שבמדריד. מיסטראל הופיע בסרטים בינלאומיים רבים ונחשב לאחד מבכירי השחקנים בספרד.

סטאשר לפרוש: "אתה רמאי!"

פרוש לסטאשר: "אתה פושע!"

השותפים

ה גבר הגוץ והקרח, שנודע בעולם כאחד ממלכי הפשע של ארצות־הברית, נראה מאוד לא־מסוכן, בשבתו נינוח ושופע מצב־רוח טוב בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, ביום א׳ השבוע. לבוש חליפה אלגנטית בצבע חום, מושלמת ב־עניבת־פסים אדומה, האזין יוסף (ג׳ו) סטא־שר המפורסם ברוח טובה לחילופי הדב־רינם הארסיים שהתעופפו בין שני ה־פרקליטים המלומדים: מצד אחד, זה שלו — עורך־הדין ישראל פיקל, ומצד שני עורך־הדין יגאל ארנון, סניגורו של ה־ח״כ והרב מנחם פרוש.

חילופי הדברים התרכזו בעיקר מסביב לשאלה: מי ראוי יותר למי: ג׳ו סטאשר לרב פרוש — או הרב פרוש לג׳ו סטאשר.

קבע פרקליטו של פרוש: „מרשי מוכן להחזיר לסטאשר את הכספים שסטאשר הילווה לו. מרשי איננו מוכן להחזיק כס־פים של אדם שהתברר כי הוא שייך ל־עולם הפשע.״

פרקליטו של סטאשר לא נשאר חייב: „ומרשי אינו מוכן לתת כספים לרמאים,״ הכריז.

הישג נפלא

ב שלב זה, נראה היה כי צמד המלו־מדים שכחו שהם מתרגזים רק במס־גרת שכר־הטירחה שהם מקבלים, ורוגזם הפך אמיתי: „אתה מדבר לעיתונות,״ האשים פיקל את ארנון בכעס. „סטאשר סנה ראשון לעיתונות,״ החזיר ארנון. „הוא פירסם בעיתונים כי הרב פרוש גרם לו הפסדים של מיליוני ל״י. מי שמצ־היר הצהרות כאלה לעיתונות, אינו ראוי להיות שותף לרב פרוש.״

היה זה שינוי ניכר מאותם ימים נעי־מים, לפני שבע שנים, כאשר הרב ירא־השמיים כתב לדוק סטאשר הנודע את הדברים הבאים:

„רשאי אתה להיות גא. נגע אל לבי רצונך לעזור. אינך יכול לשער מה גדולה הזכות שמעון־ילדים ייקרא על שמך. בכך הנך מנציח את שמך לדורות הבאים. קשרת את שמך בהישג נפלא. אני חש שכל אשר עשית בשבוע זה, בצירוף הש־קעתך בסך 100 אלף דולר, הציב אותך במעלת אותם פילנטרופים הנוטלים חלק בצעדים ההיסטוריים הנעשים לביסוסה של מדינתנו.״

סמל היושר

ה יתה זו שאלה מעניינת, ללא ספק: כיצד הגיע איש התורה המדופלם להיות שותפו של מלך עולם הפשע, של־דעת מומחים רבים נחשב לבוס של מאיר לנסקי?

היתה זו שותפות מוזרה ביותר:

מצד אחד, הרב מנחם פרוש, סמל היושר וטוהר־המידות. הקדוש־ברוך־הוא חנן את הרב פרוש בקול אדיר, הגובר, בעת קרב קריאות־ביניים, אף על המיקרופונים. ב־קול־אימים זה, מטיף חבר־הכנסת פרוש מדי יום, מעל דוכן הכנסת, לשיבה לתורת ישראל, למידות הטובות, ובכלל לאמונה בישראל סבא, שתרפא כל חולי וצרה, מ־מאזן־תשלומים שלילי ועד הפשע ברחובות.

הספה נלהבת זו רק הולמת את מעמדו של פרוש כמנהיג אגודת ישראל, המפלגה הדתית הקיצונית ביותר של המימסד.

את מי אם כן בחר לו מטיף המוסר ה־מקצועי, סגן ראש עיריית ירושלים, ונצי־גם של 50 אלף יהודים חרדים — לשו־תף בעסקיו?

ג׳ו סטאשר נראה בדיוק כמו הקארי־קטורה הקלאסית של איש־העסקים האמרי־קאי: גוץ, שמן, קרח, פרצופו העגלגל שו־פע ביטחון, תקיפות ושביעות־רצון. לפני שנתיים נהיה אזרח ישראלי. לפני שש שנים הגיע לישראל מארצות־הברית, שם הסכים בית־משפט לחון אותו מעונש של חמש שנות מאסר — אם יסכים לצאת ל־גלות לישראל. סטאשר הסכים.

האשמה שבגללה חטף סטאשר חמש שנים היתה פעוטה יחסית: העלמת הכנסות מעסקי הימורים. זה, במישור ה־משפטי. במישור הציבורי, חזר ועלה שמו של סטאשר, שוב ושוב, לאורך כל קריי־רת ההימורים המפורסמת של לנסקי. ב־פירסומים אין סוף, הופיע סטאשר כאחד הבוסים הגדולים. גם בישראל, המשיכו סטאשר ולנסקי בידידותם.

זהו סטאשר, וזהו פרוש.

טענתו של מנהיג אגודת ישראל, כפי שהושמעה השבוע בבית־המשפט על־ידי פרקליטו, היתה חד־משמעית. ל־דברי עורך־הדין ארנון, פשוט לא ידע פרוש מיהו סטאשר זה. עתה, הכריז הש־בוע בבית־המשפט, משנודע לו מיהו האיש הנורא — אין הוא רוצה עוד כל שותפות עימו.

היתה זו טענה מרשימה מאוד. וגם הג־יונית מאוד: אחרי הכל, סביר להניח ש־איש תמים וישר־דרך כרב ירא־השמיים, יהיה מרוחק מעולם הפשע וההימורים, וי־ייכנס בתום־לב לשותפות עם אחד מראשי אימפריית הפשע העולמית, בלי לדעת כלל לאיזה אסון נפל, רחמנא־ליצלן.

התעלמות מוזרה

ל א נותר, בהקשר זה, אלא להצטער על שהרב פרוש לא התפנה לרגע קט, בזמנו, מעסקי התורה, כדי להפנות את תשומת ליבו למידע שהגיע אליו, ושהצ־ביע ברורות על מעמדו הבינלאומי המיוחד של שותפו.

היה זה עוד לפני שלוש שנים, שהעולם הזה היפנה את תשומת־ליבו של הרב לענ־יין. במסגרת השאלות שנשאל פרוש על־ידי העולם הזה — בתביעה הגדולה שהגיש הרב נגד העיתון, בגלל פוטו־מונטאג׳ ש־פירסם העיתון, ושבו נראה הרב המזוקן בחברת דוגמנית־עירום — שאל העולם הזה את פרוש מפורשות: האם נכון כי יש לך שותף למלון שבבעלותך, מלון המרכז ב־ירושלים, אחד בשם ג׳ו סטאשר? האם ידוע לך כי סטאשר הנ״ל עסק בארצות־הברית בהימורים? האם ידוע לך כי סטאשר הנ״ל מבוקש על־ידי ממשלת ארצות־הברית כ־עבריין?

למרות שאלות אלה, לא השכיל הרב לגלות מיהו סטאשר.

הרב פרוש, הלוחם התקיף למוסר ויו־שר, איננו רק גדול בתורה. הוא גם גדול בעסקים. במסגרת עסקיו הפרטיים, הוא גם מסייר ברחבי העולם, מתרים יהו־דים טובים בכל מקום למען מטרות קדו־שות. בין היתר, ביקר גם לא פעם בלאס־וגאס, התרים שם עשירים רבים, גם ב־בתי־ההימורים המשוקצים.

הייתכן לעמוד במגע הדוק עם אילי־הון מבין מהמרי לאס־וגאס — ולא לדעת מיהו מלך המלכים שם, ג׳ו סטאשר? לריבון עולם פיתרונים.

כך, נפל הרב בפח, בתמימותו כי רבה, ונכנס לעיסקה עם סטאשר.

ושוב, היתה זו עיסקה מפליאה. סטא־שר הילווה לרב 100 אלף דולר, לתקופה של עשר שנים — בריבית של שמונה אחוז לשנה. ההלוואה לא היתה צמודה. כן אמור היה סטאשר לקבל, תמורת הל־וואתו, חלק מהרווחים מהעסקים שפרוש יעשה בכספו.

בשעתו, אכן הביע השופט דויד וולך, שבפניו התברר הדיון, את תמיהתו על הריבית הנמוכה שקיבל סטאשר, ניסה להבין זאת בידידות בין השניים.

סיטואציה הומוריסטית

ל פני שנה בדיוק, הגיש סטאשר תביעה משפטית נגד הרב פרוש. ב־תביעתו, האשים את פרוש כי זה סידר אותו, לא העביר לו את חלקו ברווחים, כמוסכם, למרות שמלון המרכז, שבו הוש־קעו מאה אלף הדולר, נשא רווחים יפים. סטאשר תבע להחזיר לו את כספו, בתוס־פת הרווחים המגיעים לו.

היתה זו סיטואציה הימוריסטית למדי, כשמלך עולם הפשע מופיע כצד המרומה, ואילו הרב הידוע — כרמאי ונוכל, המנסה לגזול אותו.

פרוש דחה אז את התביעה, סירב ל־החזיר את ההלוואה לפני תום מועד פר־עונה המקורי — 1975.

השבוע, שינה דעתו, הסכים להחזיר את הכסף — בטענה, הרצינית לכל הדעות, כי הגיע למסקנה שג׳ו סטאשר איננו ראוי להיות שותפו.

„זה גזל,״ קונן הבוס

ד יה זה כאשר הופיע סטאשר השבוע פעמיים בבית־המשפט המחוזי, כדי לבקש לתקן את תביעתו מלפני שנה, להוסיף לה חלק נוסף.

לטענת סטאשר, השבוע, מיהר הרב פרוש, אחרי שסטאשר הגיש את תביעתו בשנה שעברה, ושינה את תקנות ומיבנה החברה שהיא בעלת מלון המרכז בצורה כזו, ה־מהווה קנוניה נגד בעלי המניות האחרים בה. „זהו גזל של הרווחים,״ קונן ג׳ו הג־דול. בעקבות שינוי התקנות, יזכה עתה הרב פרוש ב־50 אחוז מהרווחים — למרות שהוא רק בעל 0.07 אחוז מהמניות. „הרב פרוש הונה אותי, גזל אותי, נהג כלפי ב־מירמה, מעל בתפקידו כנאמן להלוואתי.״

כאילו כל זה לא מספיק, הוסיף סטאשר, בתביעה נוספת כעבור יומיים: „ח״כ פרוש קיבל ממני תרומה של 15 אלף דולר כדי להקים מעון ילדים על־שמי בנתיבות. זה היה לפני שבע שנים, עד היום, לא הקים את המעון.״

מי ראוי למי?

ג׳ו סטאשר, במסדרון בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, ביום א׳ השבוע, מסביר, בתנועת־יד אופיי־נית, נקודה לפרקליט הצד שכנגד — יגאל ארנון (שמאל, משופם), סניגורו של פרוש.

הורוס קופ

אל תצפה שכל בעיו־תיך תיפתרנה בבת־אחת. תן לאדם הקרוב המסייע לך, זמן מס־פיק כדי להצליח ב־משימתו. מצבך הכספי ישתפר, אך תאלץ לפ־קוח עין על שותפיך. אתה רואה את עצמך כנושא דגלה של ה־אמת המוחלטת, ואינך מתחשב באמיתות של אחרים. נהג הבנה בזולתך. אותו ברנש הנוהג להקניטך ב־קביעות — התעלם ממנו לחלוטין. תגובה זו תביא לכך שגם התנהגותו תשתפר.

✶ ✶ ✶

הצטברות יתר של עצ־בים עלולה לגרום לך להתפרץ ולהזיק לעצ־מך. גלולות ארגעה או מנוחה בבית־הבראה ישפיעו עליך לטובה. נטייתך הטיבעית, להמר על דברים חסרי סי־כויים של ממש, עלולה להפילך השבוע בפח, פקח עיניך ותישמר. מחלה קלה עלולה לפקוד את ביתך. טפל בה לפני שתדביק את שאר בני הבית.

✶ ✶ ✶

השבוע יפה להשלמת עיסקות כספיות ול־חתימת חוזים הנוג־עים בנכסי דלא־ניידי. אם אתה מתכוון לע־קור למקום מגורים חדש, עליך להגיע ה־שבוע לכלל החלטה מחייבת. הישמר לבל יושבתו תוכניותיך ה־מעשיות בגלל עניינים שבלב. גם אם הדבר יגרום לך למתח נפ־שי. דבר־מה הקשור למיספר 7 יביא לך מזל באמצע השבוע. בת תאומים, תחכי לנסיך על הסוס הלבן, הוא יבוא.

✶ ✶ ✶

פגישה בלתי־צפוייה תהפוך אותך לפזרן. לטווח ארוך זה לרע־תך. מצפים לך ימים קשים. חברה לעבודה החלה מגלה כלפיך סי־מני התעניינות — אל תפנה לה עורף. הקדש לה תשומת־לב, כי בסו־פו של דבר זה ישתלם לך. צפוייה לך עגמת נפש מאדם אשר חשבת אותו לחבר אמיתי.

✶ ✶ ✶

זכית בהצלחה — ו־אתה עתיד לזכות ב־כמה נוספות. זכור כי הדמיון והמקוריות חייבים לשמש נר ל־רגליך, הרבה יותר מן הזהירות והתיכנון ה־קפדני. עם זאת, אל תתעלם מדרישות ה־רגע ודאג לא לריב לחינם עם ידידיך ומכ־ריך. רכישת ציוד, או דברים הקשורים לעבודתך, כדאיות מאוד השבוע. לביאה: העדיפי את הכהה על הבהיר, את השחר־חר על הג׳ינג׳י. בגדים בצבע שיער רך, יביאו לך מזל. מיספר 5 יועיל לך.

✶ ✶ ✶

אל תחשוב שקל כל־כך להגיע לליבה. צריך להתאמץ בשביל לפצח אותה. מה עוד שהיא מבינה עד כמה אתה רב־צדדי והפכפך. על־כן תצטרך לחזר אח־ריה ובעיקר — להר־אות לה שוב כי אינך כה מסוכן ובלתי־יציב כפי שהיא חוששת. לך, בתולה, בידקי היטב לפני שאת קונה.

רצוי לך לשוב ולהיצמד אל ידידיך הישנים המתגעגעים לחברתך. לידם תרגיש טוב יותר. עליך לשכוח את חילו־קי־הדיעות שאירעו בי־ניכם לאחרונה. ידידיך יקנו לך ביטחון שחסר לך מאוד בימים טרו־פים אלה. הגיע הזמן שתפסיק לנדוד ממקום עבודה אחד לשני. חשוב על עתידך.

✶ ✶ ✶

גם השבוע תוכל רק להסתדר אם תש־מור על עצמך ותיקח את עצמך חזק־חזק בידיים. שתייה מופרזת עשוייה לקל־קל לך עניין שאתה מתכוון מזה זמן רב, גם פגישה עם ידיד טוב וחשוב עשוייה להס־תיים במריבה, מטע־מים דומים, איש בעל־השפעה מוכן לעזור ב־תנאי שתדע שאין מקבלים דבר אם לא נותנים דבר אחר. הימנע מהחלטות חשו־בות בתחום העסקים, כי אתה עלול להפסיד כסף רב. במישור הרומנטי מוסיף הכל להיות פורה, מוכר — ומשעמם מאוד. לבשי ורוד הפעם.

✶ ✶ ✶

אט־אט אתה יוצא מן הדיכדוך הבלתי־רגיל בו שקעת לאחרו־נה. עדיין לא יהיה זה שבוע טוב באמת: כדי שזה יבוא, עליך להכיר שורה שלמה של אנשים חדשים, ואינך עושה מספיק בכיוון זה. אבל בענייני־עבודה ובעניי־ני־בילוי אתה תתרגל למצב החדש, תקבע לך דפוסים נעימים יותר.

✶ ✶ ✶

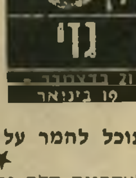

למרות העובדה שאסור לך לסמוך על אלה המציעים לך הצ־עות מפתות, השבוע יתחיל תהליך שיקום כלכלי, לאלה מכם שהיו שקועים בצרות כספיות רציניות. ביי־חוד טוב סוף השבוע ובמיוחד יום ו׳. יום ג׳ אינו מתאים לרו־מנטיקה: יש בו יותר מדי השפעות עוינות. תוכל להמר על מוצ״ש, בשטח האהבה.

✶ ✶ ✶

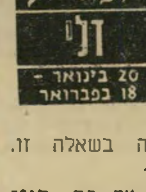

לאחרונה חלה נסיגה בעסקיך, אבל לעומת זאת נחלת הצלחה לא־נורמלית במישור הרו־מנטי: הרומן אותו הת־חלת לנהל לפני זמן מה, יימשך, אבל אל תחשוב לעצמך שהוא רציני. אתה תחזור ב־סופו של דבר אל אש־תך. השאלה היא אם היא תקבל אותך מ־חדש. לכן, עליך לכל־כל את מעשיך במחשבה בשאלה זו.

✶ ✶ ✶

הלאות וכאב־הלב שגברו עד כה, הופ־כים לסיוט. אתה רו־צה להשתחרר מכל ה־טרדות הקטנות וממש כמו אריה הנלחם ב־כורי עכביש, אינך מצ־ליח לצאת מן הסבך. במיקרים כאלה אדם מפסיק פעילות, יושב בשקט, אוגר כוחות — ולא מסתבך הלאה. זה אמור לגבי ענייני לב לא פחות מהעניינים האחרים, החשובים.

מה קורה קאן?

(המשך מעמוד 25

נושא מגמה פוליטית. פריץ החתול מתאר, אומנם, אורגיות ומישגלים רבים מספור, אבל רק דרך אגב. כי פריץ הוא מין אדם בעקבות גורלו בג׳ונגל החיות של אמ־ריקה: החזירים הם השוטרים, העורבים הם הכושים, כלבים עם פיאות וקפוטות צו־הלים בשמחה בבית־הכנסת, לשמע ה־ידיעה שארצות־הברית שולחת נשק ליש־ראל, ואף חיה אינה מוכנה להושיט עז־רה לזולתה.

גם ירמיה ג׳ונסון, הסרט האמריקאי של סידני פולאק — במאי הם יורים גם בסוסים — אינו פוליטי במבט ראשון. זוהי בלאדה של איש המתבודד, מרצונו, בהרי קולורדו המושלגים. על הצורה בה הוא לומד לחיות עם הטבע. על מלחמו־תיו נגד אנשים — במקרה זה אינדיאנים. רוברט רדפורד יוצר דמות מושלמת ומר־שימה, בתפקיד הראשי, אבל בסופו של דבר, אם רוצים לרדת לעומק, הרי שגם כאן צף יסוד פוליטי חשוב: ג׳ונסון הולך להתבודד משום שמאס בחיי הכרך וההברה של זמנו, במלחמות ובשפיכות־הדמים בהם היה מעורב כחייל. אלא ש־הבדידות אינה פותרת את הבעייה, משום שבכל מקום בו חיים אנשים, קיימות גם איבה ושנאה, שמקורן, לדעת יוצרי ה־סרט, במסורת ובמנהגים מדורות.

עולם נורמלי ✶ מטורף

מה פלא, איפוא, שעיתונאית אחת העיזה לציין בסיפוק שאני אוהב או־תך רוזה הוא הסרט הנורמלי הראשון שהוצג בפסטיבל. כאשר סיפור אהבה בין אשה בן 21 לילד בן 11 נחשב לנורמלי — אין ספק שפני העולם אינם עוד כמו ש־היו פעם.

אם לשפוט לפי תגובות העיתונאים, רוזה התקבלה בחמימות רבה, לסיפוקה הרב של המושבה הישראלית הענקית שליוותה אותה לקאן.

„לפי מספר הישראלים הנמצאים כאן, אתם בטח מעצמה קולנועית אדירה,״ העיר עיתונאי אמריקאי. המשלחת היש־ראלית לא רק שהיתה ענקית, כי אם גם הפגינה חריצות רבה. להבדיל מרבים אח־רים, הכינה זו חומר־רקע הגון לעיתו־נאים, היתה הראשונה שהציפה את קאן בפלקטים, בכובעי־טמבל כחול־לבן, וב־בקבוקי יין של כרמל מזרחי. גם שע־רוריה לא חסרה לה: קהילת היהודים של ניצה, הסמוכה לקאן, איימה שתפסיק את כל תרומותיה למגבית, אם לא יוזמנו כל חבריה להצגת הגאלה החגיגית.

תולדות ✶ הפורנו

אז אם כבר רואים סרטים, מזדרזים לראות כמובן מה שלא יגיע ארצה. בבוקר הראשון, כשהחלו להציג סרטים פורנוגרפיים, היתה השפה השלטת ב־אולם עברית. לא צריך להסיק מכך שה־ישראליים הם הקליינטים היחידים לעניין. אלכס דה ריאנצי, המלך הבלתי מוכתר של הפורנו האמריקאי, יכו היה להרגיש מאושר בהחלט למראה התור הארוך ש־הזדנב לפני האולם בו הקרינו את תול־דות הסרט הפורנוגרפי. זוהי מין אנתולו־גיה של סרטי־מין, מתחילת הקולנוע ועד ימינו, עם מישגלים מפורטים וסצינת־ערום אחת שעוררה אפילו סערה. הסיבה: הבתולה המככבת בה דומה להפליא למר־לין מונרו, וישנם הטוענים אפילו שזו היא עצמה.

איכות הסרט אמנם אינה משובחת, ה־דוגמנים אינם יפהפיים, והיומרה התיעו־דית, כאילו זה מיסמך אודות התפתחות

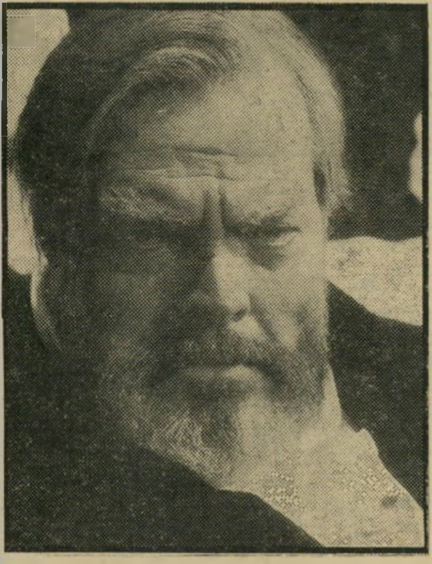

אורסון וולס למרות הופעתו המרשימה כ־רוח רעה, המטילה את אימתה על מש־פחה שלמה, בסרט הבלגי „מאלפרטוס״, השאיר הסרט רושם חיוור של עור סרט אימים באווירה זוועתית. אווירה זו ושמיים קודרים העיבו על הזוהר המפור־סם של קאן, שהסתגר בבתי־המלון.

הפורנו על בד הקולנוע, אינה משלה אף אחד. למרות זאת, עשה הסרט מיליונים. להבדיל מבני־מינו האחרים, הוא ניחן אפילו בחוש־הומור, ברגעים מסויימים.

העיתונאים סחוטים ועייפים מכל העניין. ב־עיקר אלה שאינם טירונים בקאן. לאחר שעתיים וארבעים במחיצת אוטול ומודאק והמעמד השולט נאנח עיתונאי בלגי: „אני כבר מוכן לארוז את המזוודות ולנ־סוע הביתה.״

מובן שאינו עושה זאת. „כך אמר גם בשנה שעברה,״ אומר אחד מידידיו. „בכל זאת נשאר עד הסוף המר — ואפילו חזר שוב.״

תנו לנשום אוויר?

(המשך מעמוד 25

הקפה שלהן, שמישהו — ולא חשוב מי, כימעט — יגלה אותן ויזמין אותן לישון, כדי שלא יצטרכו לישון לבד בשק־שינה, על שפת־הים, או שוב ושוב עם החברות שלהן, בחדר עלוב, רחוק כל־כך מלב הפסטיבל.

חישוב הסיכויים

המפיק הזריז והפעלתני מנחם גולן קפץ לכמה ימים לקאן מברלין, שבה הוא מביים סרט בשם בריחה אל השמש, כדי להיות נוכח בהקרנה של אני אוהב אותך, רוזה, המייצג השנה את ישראל בפסטיבל.

שלושה ימים לפני ההקרנה, סחבתי אותו לאחת הפינות במלון מארטינז וביקשתי לשמוע מפיו, מה הם לדעתו הסיכויים של הסרט בתחרות. מר גולן היה לבוש חול־צה תכלת פרחונית וכובע טמבל, ובידו החזיק תיק ג׳יימס בונד שחור ושני אלבו־מים גדושים בתצלומים של סרטו בבר־לין, כץ וקארסו, אותו הוא מנסה למכור כאן, ותצלומים של רוזה בת־אדם.

„תראה,״ הוא אמר, „יש סיכוי. אני באמת חושב שיש סיכוי. קודם כל, הסרט הוא טוב. יש לו ייחוד ישראלי. הוא שונה מכל סרט אחר שעושים בעולם היום. חוץ מזה, מצב־הרוח הפוליטי כלפי ישראל הש־תפר במידה רבה. אבל זה לא רק זה. כשאתה בא לחשב את הסיכויים של סרט שלך, אתה צריך גם להביא בחשבון מי הם המתחרים.

„ובכן, בשטח השחקניות מצבנו לא רע. בסך־הכל משתתפות בתחרות שתי שח־קניות צרפתיות גדולות. ז׳אן מורו ואני ז׳יראר דו. בסרטים הזרים אין שחקניות מפורסמות, אלא אם כן תבוא איזו הפ־תעה מהמיזרח. הדגש בתחרות, השנה, הוא יותר על במאים.

„אם חבר השופטים יבחור השנה בסרט צרפתי כסרט הטוב ביותר, קשה להניח שהם יתנו גם את פרס השחקנית הטובה ביותר לשחקנית צרפתיה, ואז יש סיכוי ששחקנית זרה תקבל את הפרס הזה. מיכל בת־אדם היא שחקנית טובה מאוד, והיא מופיעה בתפקיד בולט. היא מיוחדת ואכזוטית.״

ביקשתי ממר גולן שידבר קצת יותר לאט, כדי שאספיק לרשום את הספקולאצ־יות שלו.

„אתה לא מוכרח לרשום מילה במילה,״ הוא אמר. „תכתוב מה שאתה רוצה, העי־קר שתאיית נכון את השם שלי. מנחם כותבים ב„ח״, וגולן בנון סופית. איפה היינו? מיוחדת ואכזוטית. נכון. חוץ מזה קיימת גם אפשרות לזכות בפרס מיוחד עבור סרט מיוחד של במאי צעיר, ובלתי־ידוע יחסית.

„הפחד הגדול הוא בדרך כלל מחבר־השופטים, ובעיקר מהשופט הרוסי. הפעם יש לנו מזל. השופט הרוסי דונסקוי הוא יהודי. עיטור שתה איתו לחיים, ועבד עליו. נראה מה ייצא מזה. את משה מז־רחי, במאי הסרט, הזכרת? אני כאן בסך־הכל המפיק. שלא יהיה מקום לאי־הבנות. מנחם גולן בחיית.״

במדינה

מיעוטים

מה קרה

בצריף הבוער

בכפר הערבי טבחה שלחוף הכינרת, נשרפה חיים תינוקת בצריף שעלה כולו באש. פתיליית־נפט שהתהפכה שילחה את הלהבות בקירות העץ ובתינוקת בת ששת החודשים, ששכבה בפנים חסרת ישע. ל־טענת עדי־ראייה, הגיעה מכונית הכיבוי מטבריה ומשראו הכבאים את הצריף בוער כולו, חזרו כלעומת שבאו מבלי לנסות ולהציל דבר.

עדי־הראייה ידעו לספר כי אחי התינו־קת ניסה לחדור לצריף על אף הלהבות, אך נכווה קשות והוצא מן הצריף כשהוא מעולף. כשניסה כתב העולם הזה לברר פרטים על המיקרה, עבר את האודיסיאה הבאה:

בשיחה טלפונית לתחנת־הכיבוי בצמח, מסר הכבאי־התורן כי אינו מוכן לומר דבר על העניין והעביר את הכתב לממונה עליו. הממונה, משה לוי, שהזדהה כקצין־חקי־רות בתחנה הראשית בטבריה," אמר. מפקד־סירב לומר מלה על אשר ארע במקום.

תמיהה מרובה. „תיפנה למפקד־השו־רות בתחנה הראשית בטבריה," אמר. מפקד־השרות, שלום קוצר, סרב גם הוא להוציא מפיו מלה על הנושא. „תיפנה למישטרה, אם הם ירצו, שיענו לך." סיכם המפקד ביובש.

במחלקת־החקירות של מישטרת טבריה היה הממונה אותה שעה, סמל דייסי. „מצ־טער," אמר, „אין לי סמכות לומר כלום. תפנה ללישכת־החקירות, לרב־פקד שאול לוי, אולי הוא יהיה מוכן לדבר." בלישכת־החקירות מסר היומנאי כי על לוח־האיכון רשום כי רב־פקד לוי נמצא במנוחה. „תנ־סה להתקשר יותר מאוחר, אולי יחזור עד אז."

מאוחר יותר, בשיחה עם הרב־פקד ה־נינוח, נאות הלה לספר: „אין שום שחר לשמועה כי מכבי־האש התרשלו בעבוד־תם. אני לא צריך לספר לאף אחד מה זה צריף מעץ. כשזה נדלק זה עניין של שניות עד שהוא עולה כולו באש. הצריף הוא של מישפחת מותליק אל־הייב. היה שם שטיח בצריף והוא ספג את הנפט מן התנור. התינוקת שכבה על השטיח וכשזה התלקח ברור שלמכבי האש שהגיעו לא היה כבר הרבה מה לעשות."

גם אם אין לכבאי־טבריה וצמח יד במו־הה של התינוקת, מעוררת סידרת טלפוני הלוך־ושוב תמיהה רבה על כל הפרשה.

תחביבים

כובשי

מצולות ישראל

בארץ צלילות הם עניין לקומנדו־הימי. בארצות־הברית ממנה הגיע הווארד רוזנ־שטיין, צלילה היא עיסוק כלל־מישפחתי. „יש אפילו קורסים לצלילה בבתי־ספר תי־כוניים לבנות," אומר הצעיר (24) הממוש־קף, שהגיע ארצה לפני שנתיים.

הווארד ירד למעמקי הים דרך העתי־קות. במיסגרת לימודיו כסטודנט לארכי־אולוגיה הירבה לתור את חופי ארצות־הברית לצרכי לימוד ומחקר. „שם אנשים צוללים בכל חור. בבוץ, בטיט, בנהרות, במקומות שלא רואים סנטימטר לפני האף. העיקר לצלול."

הים שאיכזב. בשיתוף עם שני משוגעים נוספים לדבר, נתן ורדי ואיציק קסטנבוים, פתח הווארד את מועדון הצלי־לה הים־תיכוני. השניים, יבואנים לשעבר של ציוד צלילה, הינם חובבי מצולות ב־זכות עצמם, והשלושה קיימו כבר 11 קור־סי־צלילה למתחילים כשבכל קורס כ־12 איש.

„המדריכים הם חבר'ה מנוסים," מציין נתן ורדי. ועל אלה ניתן לסמוך כי יצלילו את חניכיהם אל מעמקי־מיבטחים. איציק קסטנבוים, לשעבר שחקן כדורסל מצטיין בהפועל תל־אביב, מוסיף ומציין כי המוע־דון מסונף כבר עתה ל־CAMA, אירגון הצוללנים הבינלאומי, וזה משמעו עמידה בכללים של בטיחות אותם מחייב המועדון וחלוקת דרגות צוללן.

גם המזכירה של האגודה, יעל ארצי, אינה סתם קישוט לשמו. יעל היא בין יתר כי־שוריה, צוללנית מוכשרת בזכות עצמה.

Y-TAL Adv.

יופי של רגלים

יופי של טיפול...

עם lon depilator

(מסיר שיער)

דפילטור „לון" פועל על בסיס השיער מבלי לפגוע בעור, הוא ממיס את השיער ומשפיע על שורשיו באופן המונע צמיחה חוזרת מהירה של שיער הרגליים.
השימוש בדפילטור „לון" אינו גורם לכאבים ואינו מלווה ריח רע.
ככל מוצרי „לון" כן גם הדפילטור מבוסס על חומרים טבעיים מים-המלח וממעינות זוהר הידועים בהשפעתם הברוכה על גוף האדם.

„דפילטור לון" הוא התכשיר הטוב ביותר. הנמצא כיום בשוק. להורדת שיער.

להשיג בפרפומריות הנבחרות, נציגות יופי „לון" וברשת חנויות השק"ם

lon

התיאטרון הקטן מציג:

דליה פרידלנד (הבימה) זאב רווח (הקאמרי)

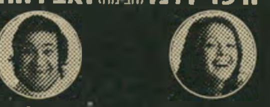

בוטיק השקרים

כתב וביים: יואל זילברג
עפ"י י. וולטר

חיפה, טכניון,
יום ד' 17/5 ב־8.30.
חיפה, אורה,
יום ה' 18/5 ב־9.00.
באר־שבע, גילת,
יום ו' 19/5 ב־9.00.
ירושלים, מיטצ'ל,
מוצ"ש 10/5 ב־7.15 וב־9.15.
תל־אביב, בית ארלוזורוב,
יום א' 21/5 ב־8.30.
צפת, צליל,
יום ב' 22/5 ב־9.00.
חדרה, חוף
יום ג' 23/5 ב־8.30.
כרטיסים: תל־אביב, „לאן", „רוקוקו" וביתר המשרדים.
חיפה: „גרבר" ו„קופת־מכבי".
הפצה ראשית:
„לאן", טלפון 231655.

מפיק: יצחק בן-ניסים (זיטו), טל. 244044

טיולים

מודרכים

לאירופה

והמזרח הרחוק

•

טיולים מיוחדים

לצעירים וסטודנטים

•

חוברת והרשמה בכל משרדי הנסיעות

הטיול הטוב ביותר עם

אירופה טורס
EUROPA TOURS

במלחמת ההתשה

צולמו תמונות אלה

ג'קי

תחת אש מארב

מצרי - ונאסרו

בשעתו לפירסום

1. היציאה

חיילי הסיור מתכוננים ליציאה לסיור בציר הצפוני שבתעלת סואץ, תוך ידיעה ברורה שהם עלולים להת־קל במארב מצרי. בעוד חבריו בודקים את נשקם (בתמונה מימין מעל גבי הזחל"ם), ממהר חייל דתי להשלים את תפילת השחרית שלו לפני צאת הסיור לדרכו. בתמונה משמאל נראים חיילים מטילים מימיהם לפני היציאה לדרך. ההיתקלות של חוליית סיור זו התרחשה בפועל בחודש נובמבר 1969.

עכשיו מותר לפרסם

2. רגע לפני

ההיתקלות. הזחל"ם הנוסע בראש הסיור, כפי שצולם מבעד לחרכי הזחל"ם השני, שנסע כמה עשרות מטרים מאחוריו, על ידי ג'קי. היה זה זמן קצר לפני שהגיעו לעיקול הדרך בה המתין להם על הסוללה (הנראית משמאל) מארב מצרי ששהה במקום כשמונה שעות והמתין לבוא הסיור. במהלך הקרב נפגעו חמשת חיילי הסיור, על־ידי הכוח האורב, חולצו רק עם שוך ההפגזה המצרית.

את ימי ההולדת של מלחמת ששת הימים חוגגים בתופים ובמצלתיים. למלחמת ההתשה אין ימי הולדת. בקושי הוציאו לכבודה אלבום. ובפסטיבל המל־חמה שנערך השבוע, שכחו קצת את ה־מלחמה שאחרי המלחמה שהבטיחה את הישגי ששת הימים.

הנה סיפור קטן, שכבר סופר. אחד הסיפורים הממחישים את אופיה ומהותה של אותה מלחמה בת אלף הימים בגיזרת תעלת סואץ. בניגוד לסיפורים אחרים, זהו סיפור שגם צולם, אלא שהצילומים טרם ראו אור בפומבי. בשעתו נאסרו לפירסום. רק עתה הוסר האיסור והם מתפרסמים כאן לראשונה. המיוחד בהם: אלה הם צילומים אוטנטיים, שנעשו ב־שעת קרב, תחת אש, בעת שסיור צה"ל

עלה על מארב מצרי בגיזרה הצפונית של התעלה.

זה היה ב־6 בנובמבר 1969. יהושע („ג'קי") ג'קסון, קאריקטוריסט במקצועו, וצלם הובב, שמאז מלחמת ששת הימים אימץ לו כתחביב צילום שרידי מכוניות וגופות בסיני, ירד למעוזי התעלה כדי לערוך עלון של אחת היחידות שהחזיקו בקו. במסגרת משימתו זו, הצטרף במשך תקופה מסויימת ל„פורצי הצירים," יחידה שתפקידה היה לוודא כל בוקר שצירי התנועה בין מעוזי התעלה, נקיים ממוק־שים, מיכשולים ומארבים.

יום לפני זה עלה סיור של היחידה על מארב. המצרים הצליחו אף לחטוף חייל, שמת אחר־כך בשבי. למרות זאת לא הורגשה מתיחות בסיור אליו הצטרף

הגיעו והמצרים צלחו את התעלה. בינ־תיים התחילו להפגיז אותנו. המצרים ירו פגזים כדי לחפות על צליחת חייליהם ושלנו הפגיזו את השטח כדי לתבריח את המצרים.

מיד רצנו לכיוון הזחל"ם שנפגע. חמשת אנשי הצוות שלו היו פצועים כולם. מי־הרנו לעזור לפצועים, והתגובה הראשונה שלי היתה „אסור לצלם דבר כזה." אבל היה זה דווקא ארנון צור, שנפצע מ־פגיעה של ר.פי.ג'י., שקרא לעברי: „נו, ג'קי, נראה אותך מצלם עכשיו." התח־לתי לצלם את חילוץ הפצועים. ארנון הספיק עוד לראות את התמונות כששכב בבית־החולים, לפני שנפטר, 17 יום אחרי פציעתו.

■ ■ ■

עד כאן סיפורו של ג'קי.

ג'קי הצליח לצאת מהמארב ללא סריטה. כעבור שנה, בעת שיצא לטיול בלונדון, עצר את מכוניתו בטאואר־ברידג', יצא לצלם, נדרס על־ידי מכונית, היה רתוק חצי שנה למיטה בבית־חולים בריטי, הפך נכה ברגלו.

כשראה אותו מפקד אותה סיירת, אמר לו: „יפה? ככה לעשות לי?! לצאת שלם מתעלת סואץ וליפול בתעלת לונ־דון?"

3. ההתקפה

תמונה מיוחדת במינה זו צולמה על ידי ג'קי ממש תחת אש, כאשר גם הזחל"ם שלו שימש כמטרה ליריות המארב המצרי. בתמונה נראים בבירור שני חיילים מצריים מצד שמאל על הסוללה, כשאחד מהם, המחזיק בנשק אישי, משליך רימון לעבר הזחל"ם העובר על הדרך מתחת הסוללה. הסימן הלבן על הדלת האחורית של הזחל"ם מסמן את מקום הימצאו מתחת לסוללת העפר.

ג'קי. הציר בו נסע, בגיזרה הצפונית, נחשב לציר שקט ובטוח.

■ ■ ■

משחזר ג'קי אירועי אותו מא־רב:

התחלנו לנוע בשעת בוקר מוקדמת. ישבתי בזחל"ם השני, כשלידי הנהג, איש מילואים בן 45, נהג דן מקו 25, שזה היה הסיור הראשון שלו. לפנינו נסע הזחל"ם הראשון, ובו ארנון צור, סג"ם צעיר שזה עתה בא מקורס קצי־נים. זה היה הסיור הראשון והאחרון שלו.

נסענו צפונה. כל עשרות מטר עצרנו. לבדוק את הדרך. כעבור זמן קצר, באחד מעיקולי הדרך, הם גילו „סנדביץ'" של מוקשים, שהיה מיועד בשבילנו. הם הספיקו עוד לצעוק „מוקשים!" כשלפתע שמענו מטר יריות ניתך מהסוללה, ה־מפרידה בין הדרך לבין תעלת סואץ.

היינו במרחק של עשרות מטר מהזחל"ם הראשון. הוא היה אפוף מייד בענן של אבק ועשן. כל החיילים שבזחל"ם שלי קפצו החוצה והתחילו לירות לעבר ה־מצרים שנראו על גבי הסוללה כשהם משליכים רימונים אל הזחל"ם שנעצר מתחתם.

משום מה נתפסתי ולא יכולתי להיח־לץ מהזחל"ם. הנשק היחיד שהיה לי היה אקדח. התרוממתי והתחלתי לירות באק־דח. אחרי מספר יריות עלה בדעתי שכדאי לחסוך תחמושת למקרה שהמצ־רים יופיעו בסוללה שמעל הזחל"ם שלנו וינסו לירות בנו. ואז, מכיון שלא היה לי במה לירות, שלפתי את המצלמה שהיתה איתי. התחלתי להרביץ תמונות, אולי סרט שלם. בינתיים צעק מפקד הזחל"ם לעברי לקפוץ החוצה. קפצתי ורצתי למצוא מחסה בתלולית מימין הדרך.

■ ■ ■

החיילים המצרים, אלה הנראים על הסוללה בתמונות שצילמתי, גילו או־תי, והחלו לירות לעברי. על כל הרמת ראש שלי לשם צילום, הייתי מקבל צרור.

מכיוון הזחל"ם הראשון נשמעו פיצו־צים ויריות. אי אפשר היה לראות דבר. הכול היה מכוסה בעשן. תוך שבע דקות לכל היותר, נגמר הכול. הטנקים שלנו

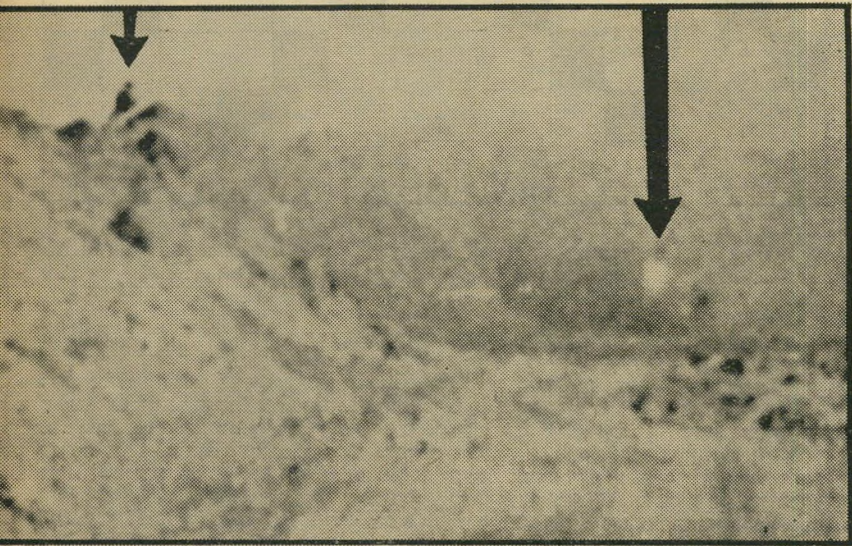

4. הפיצוץ

תמונה זו צולמה אף היא בשעת האש. החץ משמאל מצביע על איש המארב המצרי הצופה לעבר הזחל"ם מתחתיו שעשן התפוצצות הרימונים שנזרקו לעברו אופף אותו. על הזחל"ם הראשון פקד בהיתקלות זו קצין צעיר, שמת מפצעיו אחר־כך.

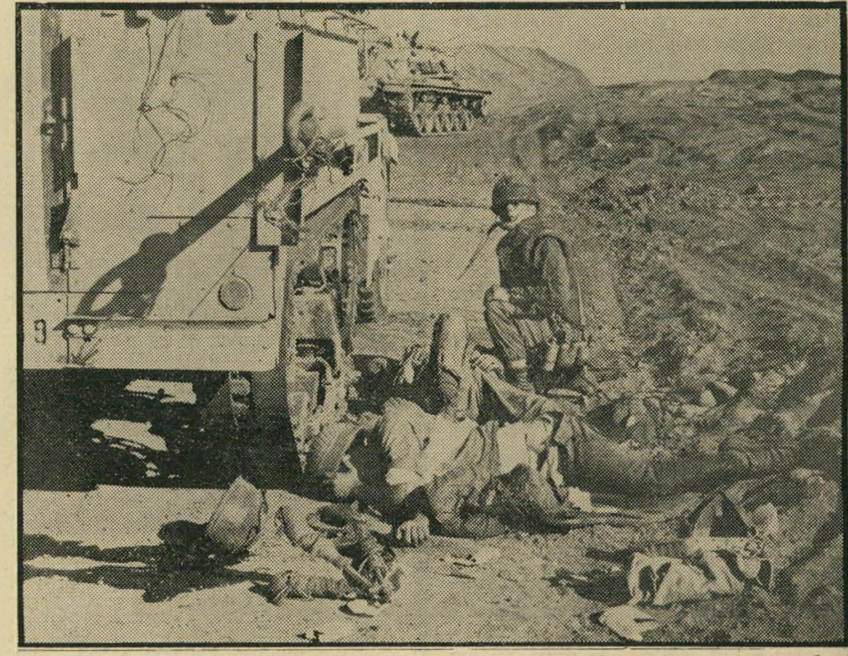

5. פצועים

חמישה מהחיילים שנסעו בזחל"ם הראשון נפצעו מהת־קפת המארב המצרי. כאן נראים שניים מהם, שוכבים מאחורי הזחל"ם, משם ניסו להשיב אש אל המארב. ליד החייל הפצוע בקידמת התמונה מונח המיקלע שלו. תמונה זו צולמה דקות ספורות אחרי ההיתקלות, כאשר למקום חש טנק של צה"ל (הנראה ברקע האחורי של התמונה), אשר לא הספיק להדביק את אנשי המארב המצרי שנמלטו מעבר לתעלה.

6. הפינוי

חובשים שהוזעקו למקום ההיתקלות עם המארב המצרי מחלצים את הפצועים שנפגעו בהיתקלות, למרות שחיילי הסיור לבשו חזיות מגן משוריינות, הם נפגעו ברגליהם.

דליה לביא מפרסמת

גילה השחקנית הישראלית ב־חימוש מלא כשהיא עונ־דת את סידרת קמיעותיה האינסופית: „אני מרגישה לפעמים כעץ חג־המולד.״

בכתבה שהתפרסמה לאחרונה בשבו־עון גרמני מצולם, גוללה דליה לביא ב־הרחבה את סיפור אוסף קמיעות־המזל שלה. היא ציינה כי היא נוהגת לענוד את הקמיעות כמעט תמיד, כולל בהו־פעותיה כזמרת.

למראה התמונות שליוו את הכתבה — הסתבר כי ישנו בארץ מערך דומה של קמיעות — התלוי דרך קבע על צווארה של השחקנית גילה אלמגור. ב־תקווה לגלות מי היא בעלת זכויות היוצרים על ענק־המזלות, שוחח כתב „העולם הזה״ עם גילה. מספרת גילה:

על הקמיעות של דליה לא שמע־תי אף פעם. אצלי כל זה התחיל כבר לפני תשע וחצי שנים, ביום הגירושין שלי מאילי גורליצקי. בדיוק באותו יום נתן לי יענקל׳ה אגמון, בעלי הנוכחי, שעון זהב עתיק שנענד על שרשרת. אני זוכרת היטב את המילים שליוו את המת־נה: „זה כדי שתזכרי שטיימינג זה דבר חשוב.

השעון הזה היה הסיפתח שממנו הת־חלתי את אוסף קמיעות־המזל שלי. היום הוא כבר קצת שבור. בנסיעה האחרונה שלי לאירופה נפלה לי הזכוכית בנורווגיה, בלי שהרגשתי בכלל.

מאז הפריט הראשון נוספו לי עוד כמה עשרות. אני מרגישה כבר לפעמים כמו עץ חג המולד כשכל הפיצ׳יפקעס האלה תלויים עלי. כן, הם כמעט תמיד עלי, לכל מקום. התרגלתי אליהם למרות העומס.

מה הרעיון? שום דבר מיוחד. קצת סתם בשביל תאוות האיסוף, קצת בשביל ה־מזל אם רוצים להאמין בזה, והרבה פשוט בגלל שזה יפה, דקורטיבי, ואני אוהבת לענוד אותם. הם משמשים גם מקור מצויין להכרויות ולפתיחה בשיחה. אנשים נעצ־רים לידי, מתפעלים, שואלים מה הדבר הזה, מאיזה הדבר ההוא ומתפתחת שיחה.

מחלק הקופידונים

לפעמים יש כאלה שעוצרים אותי סתם כך ברחוב או בבית קפה ו־שואלים אם מותר להם להוסיף לי פריט לאוסף. את הקופידון למשל קיבלתי יום אחד בתיבת־הדואר. ישבתי בקפה ג׳קי בתל־אביב ובחור אחד ניגש אלי ושאל אם הוא יכול להוסיף משהו משלו. אמרתי — בהחלט. ולמחרת מצאתי את הקופידון אצלי בתיבה.

כמעט את כולם קיבלתי במתנה. ה־אוסף של הפייגים התחיל עם גאולה גיל. כשהיא נסעה לבראזיל לייצג את ישראל בתחרות־הזמר שם, הבטחתי לה שהיא חוזרת עם פרס. היא חזרה עם פרס, והביאה לי את הפייג* הגדול הזה. אמרה

* אצבע משולשת, באידיש.

במדינה

דרכי־חיים

עציר־תלוי בפוטנציה

השוטר אשר הגיע לפנות ערב לדירתה של משפחת סנדרוסי, בשכונת אשטרום באשדוד, היה קצר־רוח:

„תחתמי פה, שאם משה, בנך, לא יופיע ב־10 לחודש זה בבית־מישפט השלום ב־באר־שבע, תשלמי 300 ל״י קנס. תחתמי, אמרתי לך!״

כשביקשה סולי סנדרוסי, אמו של משה, לדעת מדוע צריך בנה הבכור להופיע בבית המשפט, השיב השוטר: „תפסנו או־תו ב־18 לינואר, כשהתחזה כחייל־צה״ל.״

מה דחף את משה סנדרוסי להתחזות כאיש צה״ל? סיפרה אמו: „התביישתי כל הזמן לדבר, לא נעים לגי לספר אבל אני לא יכולה לסבול יותר. משה שלי הוא

אמא סנדרוסי
אם ילך לבית־הסוהר —

בן סנדרוסי
— הוא אבוד

מפגר. הלכתי למשטרה וביקשתי שיחפשו את משה. הם צחקו ממני: „השתגעת? בש־ביל מה לחפש אותו? הוא כבר לא ילד! לכי מפה! תעזבי אותנו!׳

„אני לא יודעת מה לעשות,״ בכתה סולי, בת ה־40, „שיקרו אותי!

„בין הגויים במרוקו היה לי טוב, יש לי חמישה ילדים, ילדים יפים, יפים אחד אחד ואני ידעתי שהם חולים עוד שהייתי במרו־קו. רציתי לשלוח אותם לטיפול בצרפת, אז באו הציונים ואמרו לי לנסוע לישר־אל, ושמה יכניסו את הילדים שלי ל־טיפול. עד היום הם מסתובבים ברחובות.

אחד מהם, תפסו אותו בחורים בחולות ועינו אותו. יש לי עוד תקווה שאפשר לעשות אנשים מהילדים שלי.

לקחו אותם למישרד הסעד״, ממשיכה האם לתנות צרותיה, „עשו להם בדיקות והבטיחו שתוך שנה יכניסו למוסד. עברו עוד שנתיים — והילדים שלי עוד מסתו־בבים בחוץ.

זה הסוף שלו. „הלכתי ללשכת הסעד העירונית באשדוד,״ היא מקנחת את אפה, „הבטיחו לי, והבטיחו לי, ולא יצא כלום. אמרו לי שבעלי מרוויח מספיק כדי ש־ישלם ויסדר את הילדים. בעלי עובד

(המשך בעמוד 36)

תשבץ העולם הזה 1810

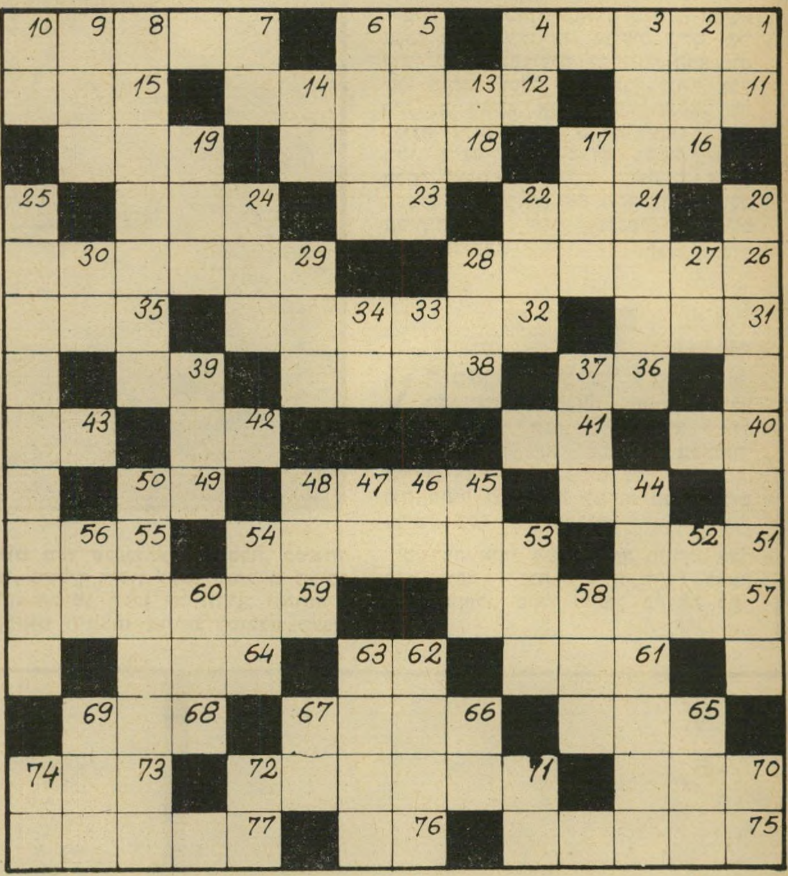

את פיתרון התשבץ יש לשלוח לת.ד. 136, תל־אביב, ולציין על גבי המעטפה: „תשבץ 1810״. בין הפותרים יוגרלו פרסי ספרים.

מאוזן:

1) טירה בצורה. 5) קלף גבוה. 7) מורת רוח, תלונה. 11) כותל, בהשאלה, מגן, מחסה. 12) בן שאול. 15) נהר בצרפת. 16) שדה. 18) אכסניה. 19) מין סיד. 21) נער הודי, גיבור ספר מאת רודיארד קיפ־לינג. 23) בור מים. 24) בן יצחק. 26) ירק מאכל. 29) מחלה. 31) אריח, לוח דק המשמש לכיסוי גגות. 32) מגדל גבוה ליד הים, שתפקידו לסייע לספינות. 35) נהי. 36) סוד. 38) עשרת אלפים. 39) מילת שאלה. 40) כלי נגינה קדום. 41) מילת בקשה. 42) שקר. 43) מילת חיוב. 44) תן! 45) ערב יחד, קילקל סדר. 49) סמל נוצרי קדום. 51) ריקוד. 53) רקיק, עוגה. 55) אפר חם. 57) חילופין לפי שיטה. 59) אדמדם. 61) אסיפה. 62) יום טוב. 64) חור. 65) מעשר המכות. 66) מאון. 69) בן צאן. 70) דאגה, כאב. 71) גבעה קטנה. 73) עיתון יומי. 75) מוכשר מאוד, מצליח. 76) ישן. 77) נתינת צדקה.

מאונך:

1) קוסם. 2) אסור להיכנס בינו לבין הפטיש. 3) כוכב מערבונים אמריקאי, שנפ־טר. 4) לישכה. 5) מופק מים המלח. 6) תנועת היקף. 7) סגן. 8) אנדרלמוסיה. 9) מעין פודינג, ממקור צרפתי. 10) חיה טור־רפת. 13) צד מערב. 14) איבר בפה. 17) סיכסוך. 19) מטר. 20) אירוע מרכזי בחיי העם, בתקופת גלות בבל. 22) נוזל חיוני לחי. 24) סומא. 25) סופר רוסי, בעל פרס נובל. 27) ידיד. 28) סוחר. 29) לקח כסף על מנת להשיבו. 30) תל אבנים. 33) פן היה כזה. 34) לאחרונה משתילים אותו גם בארץ. 37) „היה .... לאריות ולא ראש לשועלים״. 39) אינדקס. 44) דברי הימים. 45) מהוה. 46) מילת תנאי. 47) קול גברי. 48) שיעור מאלף. 50) לוחם שיחרור אי־טלקי. 52) מיספר הצדיקים. 53) מיתר בגוף החי. 54) אמנם. 56) מביא בבריתו של אברהם אבינו. 58) שעל. 60) אסף. 62) כעס. 63) אותו בנה המהר״ל.. 65) שאט נפש. 66) טנא. 67) תואר כבוד בעולם המוסלמי. 69) רעות רוח. 70) אצל האצילים הוא כחול. 71) מסייר. 72) סימן, תווית. 74) תו נגינה.

חשבץ 1810

וזהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, חיסור וכפל, יש למצוא איזו סיפרה בדיוק כל סמל של ריבוע.

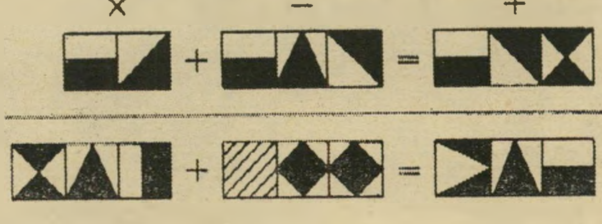

את התשובות יש לשלוח על־גבי גלויות בלבד לת.ד. 136, ת״א, ולציין על־גבי הגלוייה: „חשבץ 1810״. הפתרון צריך להכיל את כל התרגיל במספרים. המועד האחרון למשלוח הפתרון — 20.5.72.

בין הפותרים יוגרלו שלושה פרסי ספרים.

בעולם את הקמיעות שלה וגילה אלמגור טוענת לזכות ראשונים

מלחמת הענקים של השחקניות

דליה השחקנית־זמרת בהופעה פומבית, נושאת על חזה את אוסף הקמיעות שבמרכזו בולט מגן־דויד ענק. כגילה, גם דליה אינה נלהבת במיוחד להיפרד מענק־קמיעות.

הקמיעות של גילה

זהו רק חלק מן האוסף התלוי דרך קבע על צוואר השחקנית. משמאל לימין: קבוצה ובה יד־„פייג". מגן־דויד קטן. ארוס מזהב, אותו קיבלה מאלמוני שהתלהב מהאוסף. מעליהם, תיאטרון־בובות קטן אשר צמד בובותיו ניתנות להפעלה. בהמשך: יד שקיבלה גילה מיצחק ג׳יבלי. „חמסה" גדולה, בינוקל שימושי, „חמסה" קטנה, וטבעת הנישואין של גילה, שעדשותיה הותאמו לעיניה קצרות הרואי.

שזה מפני שהבאתי לה מזל. בבראזיל הפייגים הם קמיע מזל נפוץ. מאז הפייג הראשון נוספו לי עוד ארבעה.

את החמסה קיבלתי מיענקל׳ה למזל כשחתמתי על החוזה להצגה: ציד המכשפות. גם את החמסה הגדולה קיבלתי ממנו. זה היה להצגה הכלה וצייד הפרפרים.

יש לי המון ידיים מכל מיני סוגים. יד אחת למשל קיבלתי מג׳יבלי הקטן.* הוא נסע לשיקאגו לפני כמה שנים ושלח לי מכתב. כשפתחתי את המיכתב נפלה מתוכו יד הזהב הקטנה הזו. היתה משובצת עליה אבן, אבל היא נפלה לי איפה שהוא.

את הבינוקל קניתי לי. מצאתי אותו בפורטו־בלו, שוק־הפישפשים הידוע של לונדון. הכנסתי לו עדשות מתאימות לי, כי אני הרי חצי בלינדרית.

דג־מזל לפרמיירה

שנה כאן גם טבעת הנישואין שלי וסמל הצנחנים שאותו ענדתי בסרט מצור. את דג־הזהב הזה דחפה לי חברה נורא־נורא טובה בדיוק לפני פתיחת המסך לפרמיירה של ז׳אן ד׳ארק. היא הכניסה לי את זה לתוך הבגד ואמרה: „זה למזל". אם זה הועיל? אני יודעת? הביקורות היו מעורבות...

ויש לי גם שתי מיסגרות בכל צד, שמכילות את התמונה של אבא שלי — מאקס אלכסנדרוביץ׳. גם את המיסגרות האלה קניתי בשוק הפישפשים בלונדון.

סך הכל אם אאבד את כל האוסף הזה מחר, אני לא יודעת אם יהיה לי פחות מזל. מה שבטוח, שיהיה לי נורא חבל על אוסף נהדר של מזכרות.

---

*) הכוונה ליצחק ג׳יבלי, מוותיקי יחידת 101.

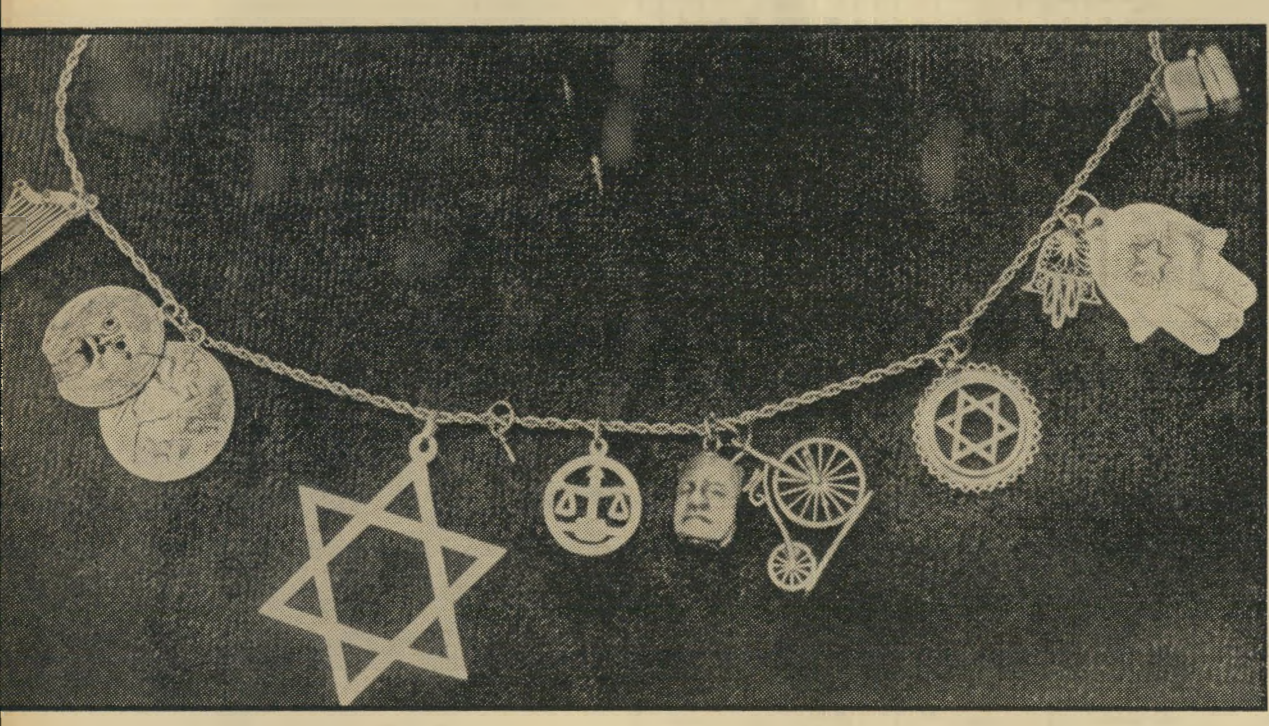

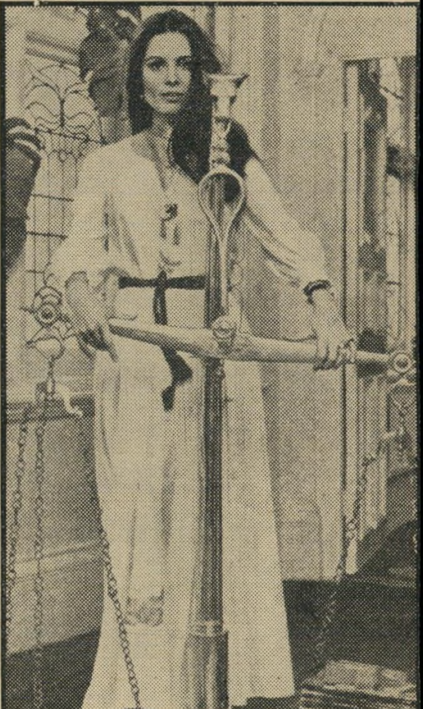

הקמיעות של דליה

האוסף של דליה לביא, משמאל לימין: נבל מיניאטורי. קמיע של כריסטופורוס להגשמת משאלות. מגן־דויד גדול. מאזניים (מזלה של דליה). בודהה משנהב. אופניים עתיקים מיניאטוריים. מגן־דויד קטן. ידי־פאטמה נגד עין־הרע (חמסות). נרתיק מיניאטורי לתכשיטים ובו שתיים מטבעותיה של דליה לביא. בתמונה מימין: דליה ליד מאזני ענק, שקנתה בשוק המקומי בפורטוגל ב־600 ל״י.

תנועת העולם הזה - כוח חדש

פתח תקווה

המצב במדינה מתדרדר. איכות חיינו מתדרדרת. יותר מתמיד יש צורך שאזרחים שאיכפת להם ימצאו איש את רעהו, ויפעלו במשותף לשינוי פני הדברים.

לשם כך קיימת תנועתנו. היא זקוקה לעזרת כל אדם המרגיש כמונו.

חברים ואוהדים בפתח־תקווה והסביבה מוזמנים לאסיפה בהשתתפות

אורי אבנרי

שתתקיים בפתח־תקווה, באולם „היכל המלאכה", רחוב ז'בוטינסקי 5 (מול מגן דויד אדום), ביום ה', 25.5.72, בשעה 8.30 בערב.

התנועה לשלום וביטחון

קוראת ל־

עצרת הפגנה

שלום ובטחון - כן!

סיפוח והתנחלות - לא!

שבת 27.5.72 בשעה 17.00

ינאמו: פרופ' יהושע אריאלי, ח"כ אורי אבנרי, מרדכי אורן, לטיף דורי, אסתר וילנסקה, עודד ליפשיץ, א/מ (מיל.) מאיר פעיל, דני פתר

כיכר מלכי ישראל בתל־אביב

כמה מכם
ישנאו סרט זה,
אחדים יאהבו אותו,
רובכם תשנאו ותאהבו כאחד,
אך אף אחד לא ישתעמם בו
אפילו לשניה אחת.

השדים

THE DEVILS

סרטו של הבמאי **קן ראסל** שהסעיר את העולם בהעזתו.

★ונסה רדגרייב ★אוליבר ריד

הצגת בכורה השבוע	בקולנוע „סטודיו" ת"א	4.30 — 7.15 — 9.30 בצבעים. — רק למבוגרים מסרטי וורנר ברוס.

רז

קולנוע

ישראל

הצד השני של המצלמה

עוד סרט ישראלי, המצטיין בכך שאינו צמוד לבעייה ישראלית, כי אם לבעייה המעסיקה היום רבים מן העוסקים ב־אמנות השביעית: סרטו של ברוך דינר.

הצד השני מספר על אסף דורון, צלם ישראלי של סרטי פירסומת וסרטי טל־וויזיה (אורי לוי), גרוש ואב לילד. הוא טיפוס ציני, קשוח ואדיש, בורח מכל התחייבות רומנטית כתוצאה מזכרון ה־כשלון בחיי־הנישואין שלו. הוא מחליף חתיכות בדיוק בקצב שהוא מחליף פילם במצלמה שלו — עד שביום אחד יוצא עוזרו הצעיר והחביב, שלמה׳לה (גדי יגיל) למילואים, והוא צריך עוזר אחר. ואז הוא מוצא את סאני לי ג׳ונס (הצ־עירה האמריקאנית שרי רן סמית).

סאני, טיפוס השואף לשלימות הן ב־אמנות והן באהבה, מתאהבת בדורון עד מעל לאוזניים. דורון אדיש. שלמה׳לה מתאהב בסאני, עד מעבר לאוזניים — אך במיקרה זה היא אדישה.

במקביל להתנגשות הרומנטית, נפערה תהום ביחסי־העבודה בין סאני לדורון — הוא מחפש אמנות מיסחרית, והיא מחפ־שת אמת באמנות. וכך קורה שהוא מצלם עולה חדש מרוסיה בראיון בנמל־התעופה. וסאני הנלווית אליו, מתרגשת עד סף דמעות. פתאום מתברר לה שהעולה אינו אלא „עולה מדומה״, שחקן רגיל, ותו לא. היא מרגישה מרומה ונפגעת, ובורחת.

מה מנצח לבסוף, האהבה או האמת האמנותית, ומי משפיע על מי — זאת שומר לעצמו עדיין הבמאי. זכותו, הוא חיבר את הסיפור בעצמו ביים בעצמו

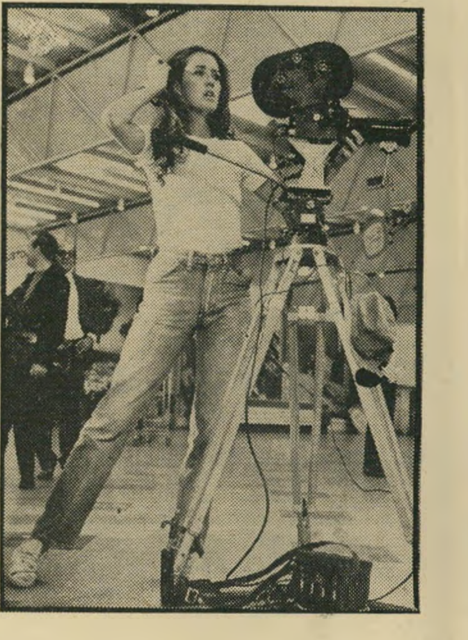

שרי רן סמית ב„הצד״
מתאהבת — אדיש, מתאהב — אדישה

והביא את הכסף בעצמו.

מה שמותר לגלות הוא שהמוסיקה היא מאת נועם שריף, ושלצלם, אדם גרינברג, היו שפע של הזדמנויות להפגין שפע של שיטות־צילום בהמון אתרים בארץ, ועם שלל נערות יפות, בהן איריס דווי־דסקו, יונה אליאן, אוריאלה וויט, ושרי רן סמית, שהיא דוגמנית במקצועה.

בובה על חבל

השיטה ההולנדית (חן, תל־אביב, אנגליה) — כל מי שמ־כיר את ספרי אליסטר מקלין (ומי בעצם אינו מכיר אותם?) יודע שהמדובר בסיפורים מורטי־עצבים, מלאי מתח ומיסתורין. הסאדיזם ממלא ב־הם תפקיד חשוב ביותר, לעיתים אפילו חשוב יותר מן ההיגיון וההסתברות של העלילה. ו„בובה על שרשרת״, הספר עליו מבוסס סרט זה, הצטיין במידה גדושה במיוחד של סאדיזם.

גיבורו של הסיפור, איש־ביון אמריקאי בשם פול שרמן, בא לחקור, בהולנד, פרשה מיסתורית של הברחת סמים מאמסטרדאם לארצות־הברית. חקירתו מובילה אותו ל־מחסני־הערובה של נמל־העיר, אל אי מוזר בו מייצרים בובות, כריכות לספרי־קודש, ועוד דברים פחות־רגילים, אל כנסיה משונה בה מבקרות מדי יום נזירות הגורבות גרבי־רשת, ועוד כיוצא באלה. על כל צעד ושעל מתלוות לדרכו רציחות, מהלומות ומעשי־אכזריות, המגיעים בספר לשיא מיוחד במינו, ברצח פולחני איום ונורא, המתרחש באותו האי המוזר, והמבוצע על־ידי בנות־כפר בחגיגה כפרית, כביכול.

בסרט, טושטש במקצת הגורם הסאדיסטי הזה, וה־קיצורים ההכרחיים, שנעשו על־מנת להביא את הסיפור אל הבד, גרמו לכך שלא תמיד ברור איך מצליח שרמן הכל־יכול להגיע למסקנותיו הגאוניות. לעומת זאת, יש בסרט מירוץ סירות־מנוע בתוך תעלות אמסטרדאם, שבויים במיקצועיות רבה על־ידי דון שארפ (במאי סרטי ב׳ ברי־טיים) אשר יהווה, בוודאי, מקור־משיכה עיקרי לקהל,

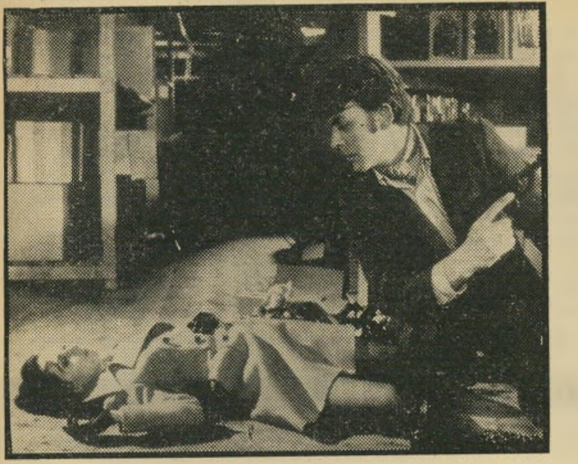

שרמן: נשמה צפונית טובה

ובצדק, משום שהוא עולה בהרבה על שאר חלקיו, שבויימו על־ידי גודפרי ריב.

משונה בעיקר בחירת השחקנים. בתפקיד מפקח הולנדי הציבו שחקן בריטי עד עומק הנשמה, אלכסנדר נוקס, ואילו שרמן עצמו אינו משום־מה אמריקאי קשוח, אלא דווקא טיפוס סקאנדינבי (סוון ברטיל טאובה הוא שוודי), בעל נשמה רגישה.

בסך הכל, סרט־פעולה שישביע את רצונם של אותם שאינם מדקדקים יותר מדי בפרטים, ואינם מקפידים על קוצו של יוד.

אהבה לקטינים

שחר של אהבה (גת, תל־אביב, אנגליה) מישל בת ה־14 באה לפאריס, אחרי מות אביה האהוב. דודניתה האנוכית, קרובתה היחידה של מישל, מקבלת אותה באי־רצון בולט.

פול בן ה־15, שאביו אינו מבין אותו, מוצא בביתו רעייה חדשה לאביו, שהעמדת־הפנים שלה מעוררת בו בחילה.

מישל ופול נפגשים בגן־חיות בפאריס. הם מתיידדים מייד. שניהם בודדים בעולם. הם יוצאים אל איזור קא־מארג, שמורת־טבע יפהפיה, שם מצפה להם קוטג׳ חמוד, שהיה שייך לאביה של מישל. הם מתפשטים לראשונה, אוהבים לראשונה, מכירים את המין לראשונה, יולדים ומיילדים לראשונה.

אצל במאי רגיש, זה היה יכול להיות סיפור נוגע ללב, (אם לזכור את „דויד וליזה״ שדיברו לראשונה זה אל זו בחרוזים, או את „הקיץ שחלף״, שם מתבגרים ארבעה צעי־רים בתוך קיץ אחד). אבל, למרבה הצער, לואיס גילברט, מי שביים את „שחר של אהבה״ ששמו במקור „חברים״, איננו פרנק פרי, ואף לא ניחן ברגישות כזו של פרי. הוא אינו יודע איך להדריך שחקנים צעירים, ואף לא יכול להתבונן בנשמתם פנימה ולנסות להבין, באמת, איך עובר נער צעיר, שלא ידע אהבה מעולם, את יסורי האהבה הראשונה, או את השמחה המינית הראשונה. גילברט בחר בשני צעירים, לא מנוסים, שון ברי (פול) ואניס אלבינה

קטינים באמבטיה: שלושה קופים

(מישל), והשאיר אותם בגימגומיהם, בחיספוסם ובמבוכתם.

זו לא מבוכה טבעית, השייכת לנושא, כי אם מבוכה שהיא עניינו האישי של השחקן. וכך מתקבלת תוצאה מגו־חכת, של שני צעירים „ירוקים״, יותר מדי מתוקים, שאי־אפשר להאמין למישפטים היוצאים מפיהם. כפי שאי־אפ־שר לקבל סצינה כזו: השניים רצים בחדווה בין שיבולי־קמה, נפגשים, מבטם ניצת, ואז הם פונים זה אל זה, ומשחקים ב„מאחורי ההר ׳חת, שתיים שלוש, שם ישבו שלושה קופים, ׳חת, שתיים שלוש״.

למה דווקא תשע?

החתול בעל 9 הזנבות (צפון, תל־אביב, איטליה) — זהו אחד מאותם תבשילים שהוכנו לפי „מתכון אחיד בשביל להפחיד״, ופירושו של דבר, בקולנוע האיטלקי היום, שורה של סרטי־אימים, שכל גוויה נוספת מביאה להם פרנסה נוספת.

בדולח״, שהיה מותחן קופתי משגשג, ומי שביים גם את החתול הזה, לא חושב כמו היצ׳קוק. הדמויות שלו, המני־

דריו ארג׳נטו, מי שביים את „הציפור בעלת כנפי ה־עים שלהן, דרכי־הפעולה שלהן, מובנות רק לבמאי ארג׳נטו עצמו.

עלילת המתח, שמקורה בפריצה למוסד החוקר את מהות הגנים „איקס ואי ואי״, המצויים אצל אנשים בעלי נטיות לפשע, מתפתלת בצורה שרירותית למדי. אמצעי ה־הפחדה שקופים עד כדי הצחקה, ובכל פעם שרואים וילון מתנופף ברוח, ברור שעוד רגע תונף הסכין העליזה על גוויה נוספת.

היחיד שאפשר להאמין לו בסרט הוא עיתונאי לשעבר

רצח לדוגמה: איך לסמר שיער

שהתעוור, והוא ניכסף בצורה מוזרה לעזור בפיענוח ה־רצח. זהו השחקן קרל מלדן, והוא לכל הדעות שחקן גדול.

תדריך

תל־אביב

★★★★ **הארי המזוהם** (אופיר, ארצות־הברית) — שוטר נאמן למיקצועו במירדף מרתק אחרי פושע מועד, המפ־חיד עיר שלמה.

ירושלים

★★★ **איש קטן גדול** (עדן, אר־צות־הברית) — הקונפליקט האינדיאני—אמריקאי מוצג בצורות שונות. מישחקו של דאסטין הופמן ראוי לשבחים.

חיפה

★★★ **הקשר הצרפתי** (מירון, ארצות־הברית) — מותחן עטור אוסקרים.

(המשך מעמוד 32)

סבל בנמל אשדוד. אני הייתי מקבלת ממנו 50 ל״י לשבוע בשביל אוכל. עכשיו, הוא נותן 100. הוא מרביץ לי ולילדים. לא מעניין אותו הילדים.

„אני עובדת חצי יום מטפלת, בשביל להסתדר. העניין הזה עם משה, גמר אותי. לפני שנה לקחו אותו לצבא. הוא היה כל הזמן בורח מצבא. מתוך 11 חודשים שהיה שם, ישב חצי זמן בכלא. שם גם קיבל אסטמה. בסוף שיחררו אותו. ראו שהוא מפגר.

„אבל הוא לא תופס שהוא לא חייל. הוא השיג מאיזה מקום בגדים של צבא, וכל פעם לובש אותם והולך להסתובב בחוץ. ככה תפשו לי אותו השוטרים.״

דבר אחד מדאיג את סולי יותר מכל: „אם הוא יגיע לבית־סוהר, הוא אבוד. שמה הפושעים יגמרו אתו. הסוף שלו שהוא יהרוג את עצמו כמו הילד הזה שתלה את עצמו באבו־כביר לא מזמן״.

מיכאל קליין, מנהל לישכת־הסעד ב־אשדוד, לא ניאות להגיב על הפרשה. לעומת זאת, פנה קליין, יחד עם אשתו, שהיא קצינת־מיבחן של סולי סנדרוסי, והיתרה בה לא לספר את סיפורה.

תל־אביב

הטלוויזיה

כמשכינת שלום

משפחת שלום, מרחוב הכובשים בתל־אביב, נאלצה לפנות את ביתה, שעמד על סף ההתמוטטות. מאחר שלא הגיעה להסכם עם חברת עמידר, החליטה המשפחה להתנגד בכוח לפינוי. ברוח הזמנים, הזמינה, להנצחת המאורע, את צלמי הטלוויזיה.

צלם הטלוויזיה רפי קורנפלד הגיע למקום. הכין את מצלמותיו וחיכה למהומה. ממש ברגע האחרון, הושג הסכם בין הצדדים. חברת עמידר, אם בשל מצלמותיו של קורנפלד, אם בשל מניעים אחרים — נאותה להשליש בידי משפחת שלום 120,000 ל״י בכסף מלא, עוד 30,000 כהלוואה, עבור דירה של חדר וחצי.

נוכח כמות כזו של מזומנים, נמסה ההתנגדות הנחרצת של משפחת שלום לפינוי, והשלום חזר לשרור בבית שלום. המאוכזב היחידי היה הצלם, שהרביץ כמה שוטס על נופי מנשייה, וחזר לבסיסו.

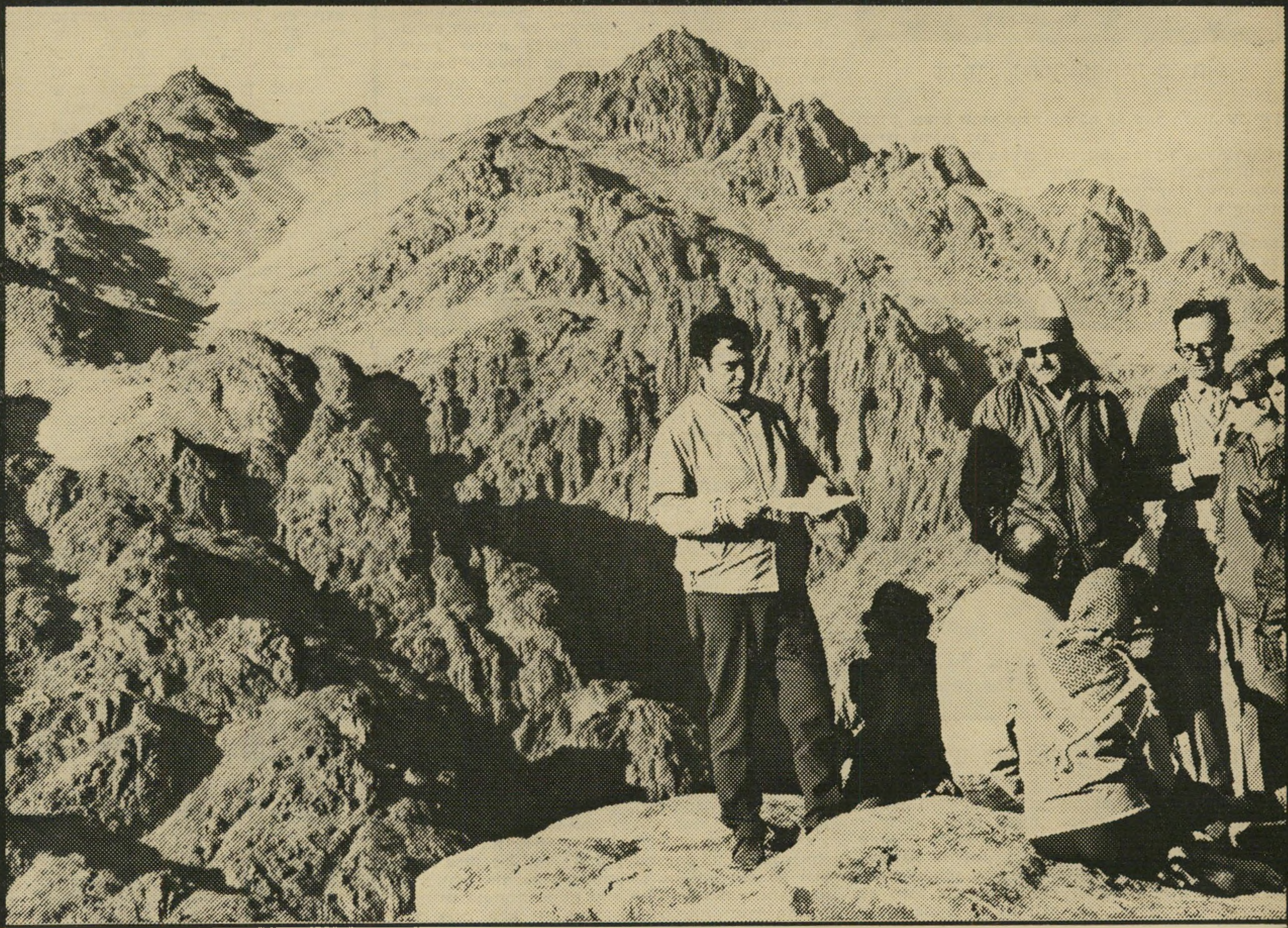

על פסגת הר סיני

עם אגד
מגיעים לכל מקום,
משניר ועד אופיר.
כל טיול עם ״אגד״ הוא
חוויה עמוקה של הכרת
נופים וספיגת ידע על האתרים
ותולדותיהם. מדריכי ״אגד״
המנוסים מלווים את המטיילים
משלגי החרמון ועד פסגת הר־סיני.

זהו אגד

דרוך

רחל מרחלת על כל העולם

חתונה בביקיני

את נישואיו בפעם הרביעית, שיתקיימו בעוד חודש, יערוך **מוטקה ציגלה**, בעל מועדון אליבי התל־אביבי, בבריכת גורדון. יהיו שם איזה 500 אורחים, מסביב לבריכה שתואר באופן מיוחד,

מוטקה ציגלה

ואין ספק שכולם יישמעו להוראה הכלולה בהזמנה: „בגד־ים — חובה.”

אם גם הכלה תהיה בביקיני — לא ברור עדיין. אבל, אם כן, יהיה זה רווח נקי לכל הנוכחים. כי הכלה, **ציפי רוזנברג**, דיילת אל־על, בת 24, מבלה דווקא הרבה בבריכת גורדון, בבקרים שהיא פנוייה מטיסה, והביקיני שלה, ומה שבתוכו, הם שם־דבר בשטח.

מוטקה, שהוא כיום, למרות נישואיו הרבים, רק בן 40, התפרסם דווקא לא בגלל נישואיו. הוא היה נשוי בהתחלה לשתי ישראליות — לא ביחד, אחת אחרי השנייה — ששתיהן עברו לארצות־הברית, לאחר הגירושין ממנו, ופעם נוספת לאיטלקיה נחמדה.

אולם מה שפירסם אותו לנצח היה הרומן המפורסם שלו עם **גאולה נוני**. היה זה בגלל מוטקה שגאולה נפרדה מבעלה. בתקופה שהם היו ידידים, הסתובבה גאולה ברחבי הארץ בעיניים זוהרות, והיתה כחולמת בהקיץ.

נו, ואז עזב אותה מוטקה למען ציפי. החתונה תימשך עד אור הבוקר. כלומר, טקס הנישואין. הנישואין עצמם — אינני יודעת.

האדריכל נפרד מהמשוררת

לאחר מיספר שנים טובות של חיים משותפים, ניפרד בימים אלה האדריכל **דן איתן** מהמשוררת **רינה שני**, עזב את ביתם המשותף המשגע. נראה ששם הרחוב בו גרו ביפו — מזל דגים — לא הביא להם מזל. ואם גם אהבה מפורסמת וגדולה זו הגיעה לסיומה — קשה כבר להאמין באהבה.

דן היה נשוי בזמנו בהתחלה ל**רחל איתן**, מחברת הספר **הרקיע החמישי**. מנישואין אלה נולדו להם בן ובת. ואז נתקלו פעמיו של דן ברינה שני, הוא התאהב בה, עזב את הבית ועבר לגור איתה.

היתה זו פרידה קשה. הילדים סבלו מאוד, ורחל גם היא התעקשה להיות לא־מודרנית. שלוש שנים תמימות סירבה לתת לדן גט. עד שמצאה מוסיקאי אמריקאי, נסעה איתו לארצות־הברית, ולקראת נישואיה שלחה את הגט. היום היא יושבת שם, כותבת ומרצה בספרות באוניברסיטת ניו־יורק, ואינה יכולה לעזוב את הארץ המובטחת. לפחות עד תום חמש שנים מיום הגיעה לשם — כדי שתוכל לזכות באזרחות אמריקאית. ביחוד במקרה שלה עליה להקפיד על כך, מאחר שעברה במפלגה הקומוניסטית אינו מקל על קבלתה.

כאן בישראל, בינתיים, הדהימו דן ורינה הרבה מידידיהם, לאחרונה, כאשר התפרסמה בעיתונות המודעה שלהם על הולדת בתם. ממודעה זו, שהתפרסמה בשם דן איתן ורחל שני, הסיקו המכרים שהשניים כלל לא נשואים, אחרי כל שנותיהם יחד.

אם כן או לא — קשה היה לי השבוע לגלות.

לא שזה כבר כל־כך משנה, עכשיו.

אביר על מטוס לבן

ניבה הלפרין

אבירים על סוסים לבנים כבר מזמן אי־אפשר למצוא ברחובות. אולי משום ששום סוס לא יישאר לבן, זמן רב, באוויר ארצנו, או אולי בגלל שפסו בתולות מן הארץ, מי יודע. אולם, אביר בודד אחד על מטוס לבן קטן עוד נשאר לרפואה, למרבית הפלא.

זהו עולה חדש, מיליונר עליז, שלקח לאחרונה את בתו־לתו לטיול קטן ביוון, במטוסו הפרטי, לארבעה ימי שייט אווירי וימי חלומיים.

הבתולה, במקרה דנן, היא **ניבה הלפרין**, בלונדית ארוכת רגליים העובדת כרגע בפיאנו־בר בצפון תל־אביב. למה, לא ברור. ודאי שלא בשביל הפרנסה.

בשביל פרנסה יש לחתיכה בת ה־28 אבא שהוא מנהל חברת־ביטוח. ואם היא לא רוצה את אבא, יש לה את עצמה: היא בוגרת אוניברסיטת לוס־אנג׳לס — במילגה־בכלכלה, עבדה עד לאחרונה ככלכלנית בתעשיה האווירית.

ואז היא החליטה שהכלכלה הורסת לה את העתיד — למי לא, בעצם — והגיעה, מפה לשם, לפיאנו־בר.

שם, היא עובדת באמנות, כמו פרולטרית אמיתית, עד שלוש לפנות בוקר, הולכת לישון קצת, וקמה לבלות את צהריי־היום על שפת־הים, לזכות בשיזוף שזיכה אותה כבר, עוד לפני תחילת הקיץ, בפנים שחומות יותר משערה, ובשלל מחזרים עגומים, הנאלצים לחזור ביום ולעבוד בלילה, בגללה.

אלא שזה הזב״ש שלהם. לניבה, זה לא מפריע. היא מרשה להם לחזור, בתקווה שלבסוף תמצא את מה שהיא מחפשת: אחד חתיך, יפה, חכם, משכיל, ואינטיליגנטי.

אם יהיה כל זאת — הוא לא חייב אפילו להביא איתו מטוס.

סניור אלברטו וכרמן הסוערת

הוא הגיע ביום ראשון השבוע — נמרץ ותוסס כמו תמיד. סניור **אלברטו דל־פרמה** (מתחרז עם הרמה), הסולן של לוס פרגואיוס, היה כבר בארץ שלוש פעמים. אולם הפעם זה שונה: הפעם, הוא הגיע בחברת אשתו, **כרמן דה סנטנה**. וזה, אמיגוס, משנה את פני הדברים שינוי ניכר.

שכן, בשלושת ביקוריו הקודמים בארץ, מוצ׳אצ׳וס, השאיר אחריו אלברטו, מאהב לטיני בכל רמ״ח ושס״ה שלו, לבבות שבורים לא מעט בארץ.

כמו בכל ארץ בה ביקר.

ידוע למשל שהוא ניהל רומן עם סוראיה, גרושת השאח הפרסי. „אי־אפשר היה להיות טבעי איתה אף רגע,” הוא יודע לדווח. „הכל היה תיאטרלי. תמיד.”

קשה לי לזכור כבר את הרשימה המלאה של הפלירטים הצבעוניים שלו, אבל אחד המפורסמים, אני זוכרת, היה כאשר התארס עם חתיכה תל־אביבית ידועה, שאביה בעל חנות תכשיטים גדולה. ועוד דברים דומים.

אלא שהפעם, כמו שאמרתי, ישנה פה גם אשתו. ואת כרמן, לידיעתכם, לא עשו באצבע. היא כוכבנית סרטים ורקדנית פלמנקו ידועה, ובתשע שנות נישואיה לדון אלברטו, הספיקה להכיר את הבחור. „מזל שעכשיו האופנה היא עקבים עבים,” חייך השבוע אלברטו, שפמו הדקיק מרקד בממזרות. „לפני כמה שנים, כשהלכו עוד עם עקבים גבוהים ודקים, אשתי גילתה בחורה גרמניה אחת, שהיה נדמה לה שהיה בינינו משהו, את מבינה. המיסכנה ההיא נשלחה לבית־חולים, אחרי שאשתי התקיפה אותה עם נעל.”

טוב, אז מה יהיה עכשיו?

אין בעיות. אלברטו כבר תיכנן הכל. בתיאום עם אמרגנו, נקבעה לו סידרת ראיונות אינסופיות עם הרדיו והטלוויזיה. „בזמן הזה, אני יכול להסתלק,” לחש לי. „אני רק מפחד שבארץ הקטנה הזאת, אני יכול עוד במקרה לפגוש בה. ואז — ”

שלא נדע.

סניור אלברטו וכרמן דל־פרמה

10 - 8 במאי 1972

נמר טורף וכדור בראש

„אדוני היושב־ראש, כנסת נכבדה. לא כך צריך היה להיראות אולם הכנסת, כאשר הכנסת באה להזדהות עם מאבקם של יהודי ברית־המועצות!” במילים אלה פתחתי את דברי על הפגיעות במבקשי עליה מברית־המועצות (ראה להלן).

אותה שעה נכחו באולם ש מ ו נ ה חברי־הכנסת.

איזה הבדל בין דיבורים רמים וייחס אמיתי!

יום לפני כן, פתחתי את דברי על פעולות מישרד־התיירות במילים הבאות: „גברתי היושבת־ראש, כנסת נכבדה. אמנם, דעתנו נתונה היום לתיירות מסוג אחר — זו של אנשי פתח בנמל־התעופה בלוד. בכל זאת אין להצדיק את מראה אולם הכנסת ברגע זה, כשנוכחים ש ל ו ש ה או א ר ב ע ה חברי־כנסת. הייתי מציע שהיושב־ראש החדש, שנבחר היום, יתן את דעתו באופן דחוף לתופעה זו.”

■ ■ ■

שעה קלה לפני כן נודע על סיום הפעולה בנמל־התעופה. ישראל ישעיהו, שישב על דוכן היו״ר בפעם הראשונה אחרי בחירתו, הכריז על כך באמצע מתן התשובות לשאילתות.

התגובה: קומץ חברי־הכנסת שנכחו באולם פרצו במחיאות־כפיים סוערות, כמו ילדים בבית־הספר.

השימחה היתה מובנת, אך מסופקני אם זוהי תגובתו הנאותה של בית־נבחרים. רוב חברי־הכנסת לא נמצאו באולם, מפני שבילו את היום במיזנון תוך ויכוחים וניחושים על המתרחש בנמל־התעופה, כמו כל היהודים הטובים בכל בית־קפה אחר.

■ ■ ■

מה דחוף ומה לא דחוף בכנסת?

לא מכבר שמעתי כי בבית־הנבחרים של אחת מ־מדינות הודו הגיש אחד החברים הצעה דחופה לסדר־היום: לדון בנמר אוכל־אדם, שכבר טרף 761 בני־אדם בחודשים האחרונים.

נשיאות בית־הנבחרים החליטה שהעניין אינו דחוף.

נזכרתי בכך השבוע כאשר הגשתי הצעה דחופה לדון בהריגת עובדית הררי, שנורה בראשו על־ידי שוטר ש„ירה באוויר”. הנשיאות לא הכריה בדחיפות. מחוסר ברירה הגיש אמנון זיכרוני שאילתה לשר־המישטרה.

■ ■ ■

לעומת זאת הכירה הנשיאות בדחיפות הצעתנו ל־דון בסיכסוך בענף המזון. בעיקבותיה הוגשו שש הצ־עות נוספות על אותו נושא.

הייתי פותח הדיון, וכך עלה בידינו לקבוע את הטון. בעזרת סיעתנו בהסתדרות וראשי אגודת פועלי המזון, ריכזנו את המידע המהימן על הסיכסוך. מסרתי אותו בנאום עובדתי, בו הוכחתי כי העובדים התנהגו הפעם במידה מירבית של אחריות והתאפקות, וכי נע־שה כאן נסיון מחושב לפברק משבר ביחסי־עבודה, כדי להצדיק צימצום נוסף של חופש־השביתה.

מול עובדות אלה, נאלצו גם אנשי הימין לרסן את עצמם, ולהכיר שיש צדק רב בעמדת העובדים. גם השר, חיים בר־לב, לא הכחיש זאת.

נוצר מצב שהפך כבר לרגיל בכנסת: אנחנו מס־בירים את המצב העובדתי. נציגי העובדים בספסלי מפלגת־העבודה ומפ״ם מביעים בצורה אילמת את הס־כמתם לדברינו, מבלי שיוכלו לפצות פה. הימין מציג את העמדות המנוגדות, וזוכה בתמיכת אמצעי־התיק־שורת.

הפעם היה זה מצב מגוחך, מפני שאנשי גח״ל שו־תפים בהנהגת פועלי־המזון. כאשר איש גח״ל במליאה ניסה לדבר שוב בזכות איסור־שביתות ובוררות־חובה, קראתי לו: „עם מי אתה מזדהה, בעצם? עם אנשי גח״ל במזכירות פועלי־המזון, התומכים בשביתה, או עם אנשי גח״ל בהתאחדות התעשיינים, התומכים ב־השבתה?”

מובן שלא באה תשובה. הדמגוגיה הסוציאלית של הימין יכולה להשפיע באסיפה בדימונה, אך אינה עו־מדת במיבחן הגיוני בוויכוח.

נצחון קטן של צדק

כאשר חזרה סיעתנו זמנית להיות סיעת־יחיד בפועל, החליטה ועדת־הכנסת באופן שרירותי להוריד אותה ב־דירוג הסיעות אל מאחורי סיעת מק״י, שקיבלה אלפיים קולות פחות מאיתנו בבחירות.

כעבור כמה חודשים, כאשר פרש מאיר אביזוהר מסי־עת ע״מ, קבעה את הכלל ההפוך והשאירה את ע״מ לפני רק״ח.

הגשנו על כך עירעור, ואחרי דחיות רבות נחלנו השבוע ניצחון קטן. חברי הוועדה הכירו בעובדה שלא ייתכן לקבוע שתי הלכות שונות, הסותרות זו את זו, רק מסיבות של אהבה ושינאה, וקבעה את הדירוג הבא:

ע״מ תישאר לפני רק״ח, העולם הזה — כוח חדש יהיה לפני מק״י.

פינג־פונג במקום מטכ״ל לבן

להנמקת הסתייגויותינו לתקציב מישרד־החוץ, הק־דשנו ארבע דקות בלבד. להלן הנאום במלואו:

אורי אבנרי: „מישרד החוץ / מאוד נחוץ. / כי בלעדיו / מה יעשו פקידיו?” חרוז זה של המשורר נכון כיום יותר מתמיד.

המישרד כולו אינו אלא מעין שירות־דואר דיפלומטי, מנגנון שיגרתי לקיום קשרים שיגרתיים עם מדינות זרות.

אולם מישרד־החוץ אינו מגבש, ואינו מסו־גל לגבש, מדיניות־חוץ. זו נקבעת במיטבח הפרטי של ראש־הממשלה, ושר־החוץ הוא מכונת־ניסוח אלקטרונית המוציאה דברי־להג בתריסר שפות במהירות הבזק.

אנו מציעים להוריד שליש מתקציב המישרד.

המחדל האמיתי של המישרד הוא בשטח האחד, שאסור היה למסרו לידו מלכתחילה: המרחב שאליו שייכת מדינת־ישראל.

קשה לתאר מישרד המתאים פחות לגיבוש קשרים עם עמי ערב, ולהכשרת הקרקע לשלום, מאשר מישרד־החוץ.

מישרד זה הוא, בעצם, מישרד ללוחמה מדינית. בכל הבירות ובכל המוסדות העו־למיים משחקים שגרירי ישראל מישחק של פינג־פונג עם שגרירי ערב, להנאת שני הצדדים.

אך המישרד אינו מסוגל, וכלל אינו מנסה, לבנות את הכלים הדרושים לניהול מיבצעי שלום, לקשירת קשרים עם גורמים ערביים, להבנת המתרחש במעמקי העולם הער־בי, ליצירת נוכחות ישראלית חיובית בזירה המרחבית.

לפני 14 שנה הצעתי להקים מוסד מיוחד לכך, מעין „מטכ״ל לבן”, שירכז בתוכו מאות מומחים לארצות־ערב, לחקר ולתיכנון מדיני, לפסיכולוגיה, ולשאר המרכיבים הדרושים לגיבוש יוזמות שלום, להשפעה על ציבורים ערביים, ליצירת מערכת יחסים דו־צדדיים, גלוייה וסודית. הצעתי שיהיה מרוכז בידי מיניסטריון מיוחד, „מישרד המרחב” או „מישרד השלום”, בראשות שר בכיר.

במדינה שיש בה שר־מישטרה, בוודאי מותר שיהיה בה שר־שלום.

אין חזרה לסטאלין

להלן דברינו על זכות העלייה של יהודי ברית־המועצות:

אורי אבנרי: כמו כל אזרחי ישראל, אנו מרימים את קולנו בדרישה מממשלת ברית־המועצות להתיר את הגירתו של כל יהודי הרוצה בכך.

תביעה זו היא ציווי מוסרי, ציווי הומאני, ציווי לאומי, ציווי סוציאליסטי, ציווי התבונה המדינית והאינטרס ה־סובייטי עצמו.

אני מדבר כאדם הדוגל בצורך לבנות גשר חדש בין ישראל לבין ברית־המועצות, המדי־נה הראשונה שהושיטה בשעתו הכרה דה־יו־רה למדינת ישראל. אני מאמין שגשר כזה יקום ויהיה, ולא ירחק היום.

התמיכה בעיקרון האוניברסלי, שכל אדם זכאי לעבור לארץ שהוא בוחר בה, ולהצטרף לאומה שהוא מזדהה עימה, אינה חלק ממערכה נגד ברית־המועצות. שותפים לה רבים וטובים הנאבקים בישראל לשינוי מדיניות ה־ממשלה, הן במישור הישראלי־ערבי, הן במישור הישר־אלי־סובייטי.

שום חברה אינה יוצאת נשכרת מכך שהיא מחזיקה בכוח בבני־אדם הרוצים לפרוש ממנה, ויהיו נימוקיהם כאשר יהיו.

הפעלת אמצעי־לחץ — גיוס לצבא, כליאה במוסדות לחולי־נפש, הפקרה לחרפת רעב, וכיוצא באלה — ב־וודאי אינה עוזרת לבעליה. עצם העובדה שהיהודים האלה יכולים להיאבק בגלוי, להזעיק את העיתונות ה־בינלאומית, לטלפן לאוהדיהם בחו״ל, לקיים שביתות רעב ושבת — הריהי מוכיחה בעליל שאין עוד חזרה לימי סטאלין, וכי בארץ הסובייטים עצמה יש התקדמות לק־ראת החופש, שלא ניתן עוד לעצרה, אפילו רצו בכך.

במצב זה, יש להגביר את הדרישה לחופש ההגירה, ולהימנע מכל דבר העלול להקשות על הגשמתו בברית־המועצות.

את מי ואת מה משרת השר משה דיין, כאשר הוא מכריז שהעלייה מברית־המועצות דרושה כדי לספק טייסים לחיל־האוויר?

האין זו חבלה בעלייה, האין זו עזרה ישירה לאותם יסודות בעולם הערבי, המנצלים את העלייה הרוסית לישראל כדי להילחם בברית־המועצות?

את מי ואת מה משרת השר גלילי, כאשר הוא דורש מהסובייטים לא רק להתיר את עליית היהודים בפועל, אלא גם להודות בצידקת האידיאולוגיה הציונית, שה־מאבק בינה ובין האידיאולוגיה הבולשביקית נטוש כבר מזה שלושה דורות, להוציא את האינטרמצו הקצר שבא בעיקבות הנאום הציוני הנלהב של אנדרי גרומיקו ב־1947?

מול חזון ישעיהו

להלן ההצהרה שמסרה סיעתנו מן הדוכן, אחרי שנמנעה מהצבעה על בחירת היו״ר החדש של הכנסת.

אורי אבנרי: כבוד היושב־ראש, כנסת נכבדה.

נמנענו מהצבעה, מפני שאנו שוללים את עצם השיטה שבה נערכת בחירה זו.

יושב־ראש הכנסת הוא יושב־ראש הכנסת כ ו ל ה. הוא המופקד על כבוד בית־הנבחרים, על כ ל סיעותיו. הוא נושא־הדגל של הרשות המחוקקת, ועליו מוטלת התחובה להנהיגה במאבק נגד כל נסיון מצד הממשלה להפכה לחותמת־גומי.

כדי למלא תפקיד זה, כדי ליהנות מן הכבוד ה־ראוי לו, צריך היה יושב־ראש הכנסת להיות נבחר הכנסת כולה — לא רק להלכה, אלא גם למעשה.

והנה, במציאות, נבחר יושב־ראש הכנסת על־ידי סיעה א ח ת בלבד, הכוללת רק מחצית חברי־הכנסת, ב ה נערכה התמודדות דמוקרטית, והכרעה בהצבעה חשאית. למחצית השניה של הכנסת, הכו־ללת את כל שאר הסיעות, לא נותר אלא לומר אחריה אמן.

נשיאות הכנסת מורכבת על פי מפתח מיפלגתי נוקשה (אם כי אין בה ייצוג כלשהו ל־22 מחברי הבית). אולם לגבי בחירת היושב־ראש היו צריכים לקבוע הכישורים האישיים בלבד, בלי קשר ליחסי־הכוחות בין הסיעות, ובתוך הסיעות עצמן.

לפיכך היו כל המועמדים צריכים להציג את מועמדותם בפני הכנסת כ ו ל ה, והכנסת כ ו ל ה היתה צריכה לבחור ביניהם, בהצבעה חשאית. תחת זאת, הפכה הבחירה במליאת הכנסת לתהליך פור־מלי בלבד.

זוהי הסיבה העיקרית להימנעותנו. אולם יש לה סיבה שניה, הנוגעת לאישיותו של חבר־הכנסת ישראל ישעיהו עצמו.

בהיותו שר בממשלת ישראל, השמיע חבר־הכנסת ישעיהו את הדיעה שיש להלאים את העיתונות. אילו נתגשם חזון־ישעיהו זה, היינו נאלצים לכתת את עטינו לחרבות, וגם הכבשים היו הופ־כים לזאבים.

כיושב־ראש ועדת־הכנסת, היה חבר־הכנסת ישעיהו שליח נאמן של מיפלגתו, ופעל בשקידה לצימצום זכויות הסיעות האחרות, לרעת החיים הפר־למנטריים.

עלינו לומר בגילוי־לב, שבחירת חבר־הכנסת ישעיהו ליושב־ראש הכנסת מעורר בליבנו חששות כבדים. חששות אלה חמורים שבעתיים, כאשר קו־רה הדבר בשעה שנרקמות בבית זה מזימות חשו־כות לפגיעה בדמוקרטיה על־ידי תחבולות שונות, כגון העלאת אחוז־החסימה, בעיקבות דרישתה של ראש הממשלה, שהיא גם ראש מיפלגתו של חבר־הכנסת ישעיהו, לסלק מן הכנסת את ה„לא־נח־מדים”.

יחד עם זאת, לא מצאנו לנכון להצביע באופן הפגנתי נגד בחירתו של חבר־הכנסת ישעיהו.

אנו סבורים שכל אדם, המגיע למישרה חדשה, זכאי לאשראי ציבורי. אנו מוכנים להושיט אשראי זה.

אנו מקווים כי חבר־הכנסת ישעיהו יפריך ויבדה את חששותינו, וינהג כיושב־ראש הכנסת כ ו ל ה, על כ ל סיעותיה וחבריה.

אם ילך בדרך זו, נשתף עימו פעולה, ונעזור לו, כמיטב יכולתנו, להצליח בתפקיד הרם.

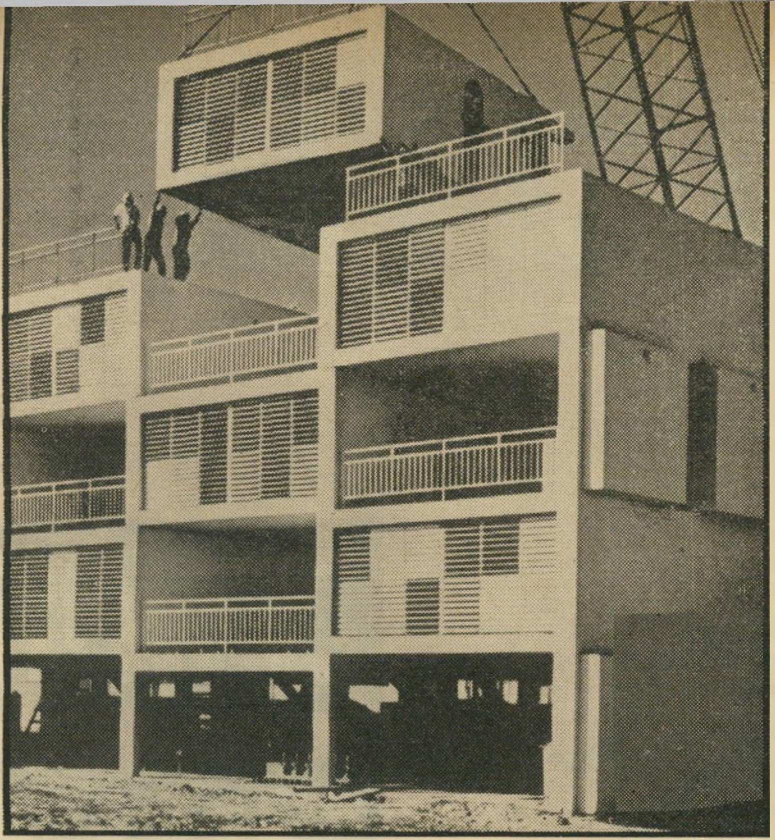

אין זו אוטופיה –
ואין זו אגדה!

אורי אבנרי: אילו אפשר היה לגור בסטטיסטיקות, ולהקים דירה מטורי מיס־פרים, היה נאומו של השר זאב שרף מהיום פותר כהרף־עין את מצוקת השיכון, ומב־שרת גאולה לרבבות צעירים, דיירי מישכנות עוני ושאר דפוקים בישראל.

בשטח השיכון, כמו בשאר שטחי החיים, קיימים שני עולמות: העולם שבו חיה הממשלה, עולם של ספרות ואחוזים והישגים מרשי־מים, עולם של שביעות־רצון עצמית, והעולם בו חיים אנשים בשר ודם, עולם של מצוקה חסרת־תוחלת לרבים, ציפיות מתוסכלות לרבים עוד יותר, עולם של מחדלים ממשלתיים וכשלונות בירוקרטיים.

בין שני עולמות אלה רובצת תהום של חוסר־תיקשורת. כאשר פנתרים שחורים או לבנים מפגינים ברחובות, ומציגים כתב־אישום של עוני ומצוקה וייאוש, נדהמת הממשלה ומגיבה באלות ובגאז מדמיע. וכאשר הממשלה מספרת על הישגיה הגדולים והמופלאים, מתקבלים הדברים כבדיחה אצל הזוגות הצעירים המפגינים בבאר־שבע, וחבריהם ברחבי הארץ.

אמנון ברנשטיין ויוסף שרעבי

מתוך התהום הזאת בוקעים קולות המבשרים רעה.

בפעם הראשונה בתולדות הישוב החדש בארץ, נוצרה מתיחות של ממש בין בני־הארץ לבין העולים החדשים, מתיחות שיש בה כיום ניכור הדדי, והעלולה להצמיח מחר שינאה הדדית.

אין כל טעם להטיף ציונות לאדם צעיר החוזר מן התעלה, שאינו יכול לשאת אשה (אלא אם כן היא עולה חדשה), ושהשר שרף מייעץ לו היום להמתין בסבלנות במשך חמש שנים בלבד, אינשאללה. בחייו של יוסף שרעבי או אמנון ברנשטיין, צעירים בני 23 בפתח חייהם העצמאיים, חמש שנים הם נצח!

כאשר אמנון ברנשטיין יכול להשיג דירה, הוא נדרש לקבל על עצמו עול של שישים אלף לירות ויותר, סכום המהווה, במיקרה הטוב ביותר, את הכנסתו הנקייה כולה במשך שבע שנים לפחות.

אך מכיוון שאמנון ברנשטיין מתעקש גם לאכול, להתלבש, לנעול נעליים, ואפילו להוליד ילדים לפי צו הממשלה, פירושו של דבר שהוא משעבד את עצמו לכל ימי חייו. הוא נושא על גבו את עול המשכנתא והחובות, כשם שחילזון נושא על גבו את ביתו.

גורלו של יוסף שרעבי קשה הרבה יותר. הוא גדל בשכונת־עוני, ואין לו הורים ומחותנים היכולים לשעבד למענו את שארית שנותיהם, לקחת את המגיע להם מקרנות הפנסייה, ולמשכן את רכושם הדל, כדי לספק לו את רבבות הלירות הדרושות.

מה גם שליוסף שרעבי יש עוד חמישה אחים, הזקוקים גם הם לשיכון כדי להתחתן, ואפילו לאמנון ברנשטיין יש אחים, שההורים מתקשים לעזור לכולם בזה אחר זה.

הייפלא שבמצב זה מסתכלים שניהם — גם יוסף וגם אמנון — בקינאה מוצדקת או בלתי־מוצדקת לעברם של אברשה ומישה, המשיגים במחי־יד דיור וריהוט, שלא לדבר על המיספר הלבן למכונית?

האם מרירות זו תישכך לשמע נאום נוסף ועתיר־מיספרים של השר שרף, או הודעה נוספת על הזדעזעותה של הגברת גולדה מאיר?

בנייה מתועשת

דוגמה של הקמת־בזק של בניינים בארצות־ה־ברית, ללא פועלי־בניין במקום הבנייה. בניין זה מורכב מיחידות עצמאיות, המיוצרות בשלמותן בבית־החרושת. העגורן הגדול ביותר בעולם מעמיסן זו על גבי זו, עד לגובה של 25 קומות. למטה — מקום לחנויות ולמוסכים. היחידות המוכנות כבר מכילות את מעקה המירפסת, הדלתות והח־לונות. כמה זמן יעבור עד שבנייה מודרנית, מתועשת ומתוחכמת כזו תקום בארץ?

הממשלה חייבת לך דירה

שכר־דירה: רבע מההכנסה נטו

אין זה מתפקידנו, באופוזיציה, לספר לממשלה איך עליה למלא את התפקיד שהיא חייבת למלאו. תפקידנו הוא, קודם כל ומעל לכל, להציג את דרישות־היסוד של האדם הישראלי בשנת 1972, את תפיסת־היסוד של מישטר המתאים למדינת־רווחה מודרנית, מפותחת מבחינה טכנולוגית ומאוזנת מבחינה מוסרית.

העיקרון הראשון הוא: כל אזרח זכאי לדיור הוגן, במחיר סביר לפי רמת־ההכנסה המקובלת, וחובת המדינה היא לספק לו דיור זה, כשם שהיא מספקת לו חינוך וריפוי.

העיקרון השני הוא: לא תיתכן הפלייה כלשהי בין מי שגדל בארץ לבין מי שבא אליה.

כשם שאנו רוצים שהעולה החדש יקבל את כל הזכויות של הוותיק — דבר שאינו מקובל בשום מדינה בעולם! — כן אנו דורשים שבן־הארץ יקבל, בצאתו לדרך חייו, את אותן הזכויות שמקבל עולה חדש בהצטרפו לחברתנו.

הגשמת שני העקרונות האלה במציאות שלנו פירושה: המדינה חייבת לדאוג לכך שלכל זוג צעיר בארץ תהיה אפשרות לשכור דירה, במחיר שאינו עולה על רבע מהכנסתו החודשית הנקייה.

זה מכבר הגשנו הצעת־חוק פרטית, שמטרתה להבטיח שיוויון־זכויות מוחלט בין צעירים שגדלו בארץ, ובין העולים החדשים, בכל השטחים, כולל שטח הדיור.

אנחנו דורשים שהמדינה תבנה דירות להשכרה, על חשבונה, כדי לספק את הביקוש, ותגבה עבור כל דירה שכר־דירה מדורג, שיהיה שווה לרבע הכנסתם נטו של בני־המשפחה הגרים בדירה.

זוגות צעירים המעדיפים לרכוש דירות, יש לאפשר להם זאת בתנאים הכלכליים, המתאימים לעקרון זה.

זה לא שיגעון!

אין זו אוטופייה בעולם של ימינו, וגם לא במדינת ישראל, על כל בעיותיה.

תקציב הביטחון גדל פי חמישה תוך חמש שנים, ואיש אינו מערער על כך, מפני שהדבר נראה כציווי החיים. רווחה מינימלית לאנשים הגדלים בארץ היא ציווי חשוב לא פחות, מבחינה לאומית וחברתית, ואפילו מבחינה ביטחונית.

אילו דיבר מישהו בשנת 1966 על תקציב־ביטחון של שישה מיליארד לירות, היה נחשב למשוגע. כאשר אנחנו מדברים עכשיו על תקציב שיכון שיגיע גם הוא למיליארדים, אין זו אגדה.

דרוש מיניסטריון לבנייה!

הסכום הממשי הדרוש הוא הרבה יותר קטן מכפי שנראה על גבי הנייר, כי חלק גדול מן היוקר הנורא של השיכון נובע מעיוותי המדיניות הממשלתית עצמה. יש לבטל את מיסי־העקיפין על חומרי־הבנייה למטרות אלה, המגיעים כיום ל־20 אחוז. הסיווג האבסורדי של קרקעות בשולי הערים כקרקע „חקלאית" מייקרת את המיגרשים במי־מדים מיפלצתיים, ושיחרורן היה מוזיל מייד את הדירות לכולם.

כל ענייני הקרקע יש להעביר, כדבר מובן מאליו, למיניסטריון הבנייה, שצריך לקבל לידו את ביצוע תוכנית־הענק המוצעת.

אם תשקיע הממשלה את הכספים הדרושים, ואת ההלוואות שהיא תוכל להשיג למטרה זו בחו"ל, יביא ההיצע החדש לירידה כללית של מחירי הדירות, בכל שכבות האוכלוסייה. לכך תהיה השפעה ברוכה על כל רמת המחירים במשק הישראלי.

הצעתנו היא תוכנית למהפכה בענף הבנייה, כתוצאה ממהפכה של הנורמות החברתיות המתבטאות בו. אנו רוצים במיבצע לאומי גדול, שיגשים מוסר סוציאלי חדש, שיפתח עידן חדש הן בצד החברתי והן בצד האסתטי של הבנייה, שישנה מן היסוד את איכות־החיים של האדם הישראלי.

לא רק תורת הרצל, אלא גם תורת לנין מצדיקה ומחייבת את זכות הבחירה הלאומית של האדם.

אנו תובעים זכות יסודית זו. אין לערבב בה את המאבק המדיני בברית־המועצות, ואת המאבק האידיאו־לוגי בתורה הקומוניסטית. זוהי זכות־יסוד שיש להגשימה.

בעד שוחד לעיתונאים

שאילתה מס' 4567

אל: שר־התחבורה.
מאת: ח"כ אורי אבנרי.

(1) בשנה האחרונה — כמה עיתונאים, ומאילו עי־תונים, הוזמנו לטיסות־חינם בחברת אל־על?

(2) בשנה האחרונה — מה היה מיספרם של האי־שים שהוזמנו לטיסות־חינם בחברת אל־על, ומה היו ה־קריטריונים לקביעת ההזמנות?

תשובת שר התחבורה שמעון פרס:

לשאלה מס' 1: 372, מהם 230 כתבים זרים — מעיתונים זרים ומקומיים — בהתאם לשיקולי החברה.

לשאלה מס' 2: 178, בשתי טיסות־בכורה, על־פי קריטריונים המוכרים על־ידי הארגון הבינלאומי יט"ה, לקידום ענייניה המיסחריים והמשקיים של החברה.

אורי אבנרי: כבוד השר, בזמן השביתה האחרונה טענו השובתים, כי החברה משתמשת בכרטיסי־חינם כדי לרכוש לעצמה עיתונות אוהדת. האם כבוד השר סבור ששימוש כזה בכרטיסי־חינם, אם אמנם ישנו, הוא בגדר המותר?

שר התחבורה שמעון פרס: בהחלט, אני חו־שב שהחברה צריכה לעבוד קשה, על־מנת לרכוש לעצמה עיתונות אוהדת. היא אפילו קונה מעוניינת ביחסי־ציבור. זה לגטימי, מגביר את מיספר הנוסעים, מגדיל את שמה — זוהי בדיוק המטרה.

ד' סיון תשל"ב 17.5.1972 המחיר 2.00 ל"י מספר 1811 שנה 36

העולם הזה

העקרב בתוך הפיאה!

עקיצת המוות מתחת לחופה

הסיפור שכל הארץ מדברת עליו